

הספרות

**כחובעת למדע הספרות
תיאודיה - פואטיקה - ספרות עברית - ספרות כללית**

כרך ה, 1974-1975 (תשנ"ה) – (מספר 17-20)

העורך: בנימין הרושובסקי

אוניברסיטת תל-אביב

ספרות הפשע בעברית

זהר ויעקב שבית

لتולדות "סיפור הפשע" העברי בארץ-ישראל

מלומדים אחרים יש שם מבקשים ל��ות משוחה להגאות קוראים הם בספריו בלשון וקוראים בהם ב贊עה שלא יראו אחרים. (ש"י עגנון, "שיריה", 14)

תוכן המאמר: 1. מבוא: בעית האינוגנטאל. 2. הגיטון לנוטימאציה של "ספרות הביזור" העברית המקורית. 3. הרקע הוטז'ו-תרבותי להופעת ספרות לא-אינוגנטית הארץ-ישראלית בראשית שנות השלושים. 4. הפעילות המומ"לית והופעתה של ספרות עברית לא-קאנונית. 5. תובוכת המimplicit הספרות על ספרות הפשע והאָנְגַּזִּטִּקְה פֶּלֶה. 6. העורות-טיסכם לפרשת הנסיבות הראשונות לאי-אנוגניות בספרות העברית? 7. האם קיימת דינאמיקה בחוץ הריב"מ-ערצת של הספרות העברית? 8. מראיהם. 9. נספחים. א. ושימת אינוגנטאל של "סיפור הפשע" העברי (1931-1948); ב. מכתב משלמה בו-ישראל אל יעקב שביט; ג. י. ישוון. "כדרוי ריגול"; ד. שני "סיפורי-פשע" עכרים: (1) א. דדור. (2) אביה: קורותיה של מספילה צווארה.

בוחנו של קהל הקוראים וההטרכונות הגוברת והולכת שלו מבחן המוצא החברתי, הושכללה וכדומה, כתוצאה מתפתחת ידיעת הקריאה והכתבה ובבקבות של כלולים טכניים בתעשייה מדפסים שאיפשרו את הדולם מהירר של הספר המודפס (ראה גרג [19], 26). תפקידו חשוב במיוחד מילאה העיתונות המסתורית, המאגזינים וכתבי העת למיניהם, שפרסמו טיפורים ורומנים בהמשכים. התפתחותה מציצה-חרבוחיות ובכונולוגיות אלה, הופענו של "קהל קוראים" במובן המודרני שלו, הולידו את "ספרות הביזור", או "הספרות להמון", שם רק שניים

2. ואוחר (20): עירית: ב, 152) סוקר את ההיסטוריה של הופעת הסיפור בהמשכים. בعنيין זה ראה גם את ספריו של הוגארט (21), הבחן את השינויים שהלו בספרות הלאי-קאנונית באנגליה במהלך העשורים. על חתופה דומה ניתן להזכיר גם בספרות יידיש, הן בעיתונות והן בספרים. כך, למשל, ניסו היוצרים הטפרותיים בידיש להגדיל את תפוצתם על ידי הדפסת רומנים לא-קאנוניים בהמשכים. הבהיר או' של גוטלבר הופיע כמאתיים ורומנים של נזירים מאיר שיקבץ ("שמ"ר") (ראה קלוזנר [13], ב, 237).

גם העיתונות העממית ביידיש פירושה בידור בהם שכימים. למשל, יצחק גריינבוים בוחן (22), 46) פיל ההיינט: "הרוּטן הַבּוֹלְכָּאֵר שִׁיאָצָאָן הַנְּהָגָג בעיתונו משך את הקורא ההמוני, וביחד נשם, שקדם לא היו קורות עיתוניות כלל. העלילה סובבו על מעשי ידם' ואיתבה' בורשה וענינו את הקוראים מפשוט העם, שהוו דחו גם גורלות הגיבורים. במיוחד כבש את השול ורמאן פורנוגראפי בהמשכים של אל. יעקובוביץ בשם 'ברשת החטא'."

* Unterhaltungsliteratur

0. מבוא: בעית האינוגנטאל בהיבורו זה אוו באים לחזק את ראייתם של הספרות העברית כרב-מערכת חסרה, בראיה כזו אין בספרות העברית אותה מערכת ספרותית גדולה וענפה, הנמצאת, למשל, ברוב הספריות האירופיות — המערכת של הטפרות הלאי-קאנונית. לבארה, עמדת מסקנה זו בסתריה לעובדות שנביא בחיבורו זה, ובעיקר לרשותת האינוגנטאל, שאל הספרות הלא-קאנונית העברית המורבת באת בנפח לו. אבל גנטה להציג על כך, שלמרות קיומה של ספרות עברית לא-קאנונית מקורית בתוקפה הנידונה כאן, תקופת המאבדאט, בנסיבות שלא ציפינו לה מראש, היו הופעותיה בלתי-רצופות ולא-מורנגות כמו עט. הספרות העברית הלאי-קאנונית נשאה חמיד בתוך "מרחפה" של מרבות העברית ולא וכתה לגוליטימאציה ספרותית, ואפיילו לא למעד משתי ייציב בשוק הספרים הארץ-ישראלים.

בספריות האירופיות השונות התפתחה המערכת הלאי-קאנונית במהלך המאה ה-19, כתוצאה מהתרח

1. על הרב-מערכת הספרותית ראה אברזרה (1), (2), (3) וטורי (26). העניין בנושא המחקה המתעורר בנו בעקבות סמינאריוון פ.א. על מבנה היחסים בתחום הרב-מערכת של הספרות, שיעימו דייר איתמר אבן-יעקב ונדרען טורי בuong להורות הספרות באוניברסיטת תל-אביב בחישל'ג. בדינוי הסמינאריוון הונת, שהספרות העברית הארץ-ישראלית היא רב-מערכת חסרה, בגין העדרה הבולס של המערכת הלא-קאנונית מגנה. חיבורו זה ביקש לבדוק את הגנתה-יחסודה וזאת. במתלך החיבור גנטה גם להציג על אפישדרות הגדרה ומיוון מדויקות יותר של הספרות הלאי-קאנונית.

עד כה לא נערך כל מחקר טוצי-ספרוני שיטפל בשערות בסיסיות כגון מילוי קהלה הדרישה בבחורה היישובית, מה קרוא הקהל הזה ואם היה בתוכו ריבוד טוצי-תרבותי.

בדיקת השודה גילה לנו, שבתקופת המאנדרט געשה ניסיון (מידענו גם לא-מדוע) "למלא" בביבול את הרב-מערכת המתפרקת של הספרות העברית הארץ-ישראלית, להשלימה בספרות בידור" מקורית ולרכוש לה קהל קוראים. גינויו של ספרות מקורית זו היה גדול למדי, והוא כלל תלק ניכר מהטיפוסים המכובדים בספרות הלא-קאנונית: "בלשיט", סיטורי מתח ומיסתורין, סייר פורמים ורומנטים ומלודראמאטיים, ספרות הרפתקאות וכדומה. ספרות זו נדפסה בחוברות בהדיות או במדרונות של הוברות, וכן כסיפורים בתמ承担责任 היומיינית ובתמ承担责任ים: עיתונות הארץ-ישראלית הדפיסה סייר פורמים בתמ承担责任ים: עיתונות היישוב היישן, העיגון הכלמי מפלגתי, "הארץ", "הארץ", עיתונות "הימים": צוואר היום, "הירדן", "המק稚", ומאו אוגוסט 1939 — גם עיתון העבר "דייעות אחרונות", במסגרת חיבור זה לא נסוק בדרך-כלל בספרות הלא-קאנונית שנדפסה בהמ-שנים בעיתונות, שכן הכתבת האינזונטאר שלה טרם הושלה. עיר כאן רק זאת, שמעיוון ראשון בחילק מה-חומר מתברר, שהיתה ויקה מעוגנת בין הספרות הלא-קאנונית שהתפרטו בתמ承担责任ים בעיתונות היומיינית לבין הספרותים והקאנונים (לרובות בעלי הימרה הקאנונית) שנדרשו בתמ承担责任ים באוחם עיתונאים על רקע פוליטי או תחרתי אקטואלי.

בחיבור זה, שהוא עין ראשון בתפקיד הספרות הלא-קאנונית העברית המקורית, ונסוק אפוא רק בספרות שנדפסה בחוברות ובסדרות של הוברות, וגם כאן הנבלנו את עצמנו ליזאנרים אחרים בלבד: הספר הבבלי וסיפור המתמת, הריגול, הרפתקאות והמיתותorian. את כל אלה ניתן לשירות להתי-מערכת אחת במעטם הלא-קאנונית, שנכנה אותה בשם הכלול "ספרות הפשע" (סאימונס [23] מכנה אותה בשם "ספרות סנסציוניסטי", וטוען שיש לכלול בה את כל הוטגים העוסקים באילמות ומס-תימימים ב"סיטום מרוגש").

גילוין, איתורו ואיסוטפו של האינזונטאר של הספרות הלא-קאנונית בתפקיד המאנדרט היו כורכים בקשימים טכננייםอดדים, שיש בהם כדי ללמד על כמה מאפייניה של ספרות זו ועל מעמדה בספרותה המערבית הארץ-ישראלית: היא יצאה לאור בפורמת קטן, בכירכה דקה ועל נייר זול. התנוראות לא נשמרו בספרייה. הן הופצו

* ראה גם הסקירה על ספרו מאת שביט (קוא). וכבר העידנו חוקרים רבים על כן, שאחד המאפיינים הבולטים של המערכת הארץ-ישראלית, המבדיל ביןיה לבין המערכת הארץ-גענית, הוא החלוקה המיחודה שלה ליזאנרים, שאינה חלה על המערכת הקאנונית.

מהיכנויים שמכנים כהם את מה שכינה אבן-ההר, בעקבות הפורמליסטים הרוסיים, "ספרות לא-קאנונית". כתיבת ההיסטוריה של המאנצ'י ההפיצה של "ספרות הארץ-גימ" (העתון, כתבי-העת, הספר) או בגלגוליו ובהם פתחותו של זאנר אחד של ספרות לא-קאנונית. לדוגמת, יש ספרות ענפה על מולדתו של הספר הבבלי (למשל סאימונס [23]), ספרות המדע הבדיוני, המערובן, הרומאנסטי וכדומה. בדרך-כלל מתייחסת ההיסטוריה הלא-קאנונית כל היזאנרים השונים שהנויים מבוזדים למגרמי מהלאנורים האחרים שלא או מהספרות הקאנונית, המתאפיים קיום רצוף בקבילותם לקונוגזיות של עצם, בדרך-כלל התכוון התוקרים בדיון אוטונומי ביזאנרים של הספרות הלא-קאנונית בין היזאנרים השנויים למגרמי רוג היירארכי שלהם. אבל כמעט את יחסיהם של היזאנרים הקיימים בין היזאנרים השנויים של הספרות הלא-קאנונית ולא את השפעתם של יהודים על היזאנרים הקיימים בין היזאנרים השנויים למגרמי היזאנונית תמורה בكونוגזיות שבוחן המערכת הלא-קאנונית. יש מקרים רבים על היחס בין הספרות הלא-קאנונית לבין מקרים שבהם היזאנרים השנויים לא ידועים לא-קאנוניים במאה היזאנרים האחזרנות, אבל לא לנו על מחקר הביתן באופן מפורש ושיטתי את יחסיהם הוגמלין בין זו המערכת הספרותית הקאנונית והמערכת הספרותית הלא-קאנונית בספרות מסורת ובזמן מסוים. בהיסטוריוגרפיה של הספרות העברית וספרות יידיש אין אפילו סקירה כלשהי של האינזונטאר של הספרות הלא-קאנונית שהופיעה בלשונות אל.

ההיסטוריה של הספרות העברית לא ראתה בספרות הלא-קאנונית נושא ראוי למחקר, ואפילו לא, בלבדו של קרויזר [22], עעה למחקר. הדמיוי המקבול של הספרות העברית בדורנו, כמו בדורות הקודמים, הוא על כן דימוי של ספרות קאנונית בלבד, וכך על פי שיש למעשה בספרות זו דרגות שונות של מעשה פzhou עילית, המזכיר הוא בהיררכיה בתחום הספרות הקאי-גענית, ולא בשתי מערכות ספרותיות נפרדות. למעשה, היזאנר אמן קיימת ספרות מקורית עברית לא-קאנונית, אבל היא בטלה בשישים וחמש הספרות הלא-קאנונית המהווגת מלשונות זרות, בעיקר מגליית. יתר על כן,

ראה, למשל, סקירהו של הרושובסקי [3] על מאמרו של זירבאום.

* סאימונס [23], ב嶂ז'ז'אליריך זירבאום (לפי סקירהו של ג'ירושובסקי [3]), מחד את התפתחותה והספר הבבלי מן הקונוגזיות "הקלאסיות" אל ספרות הפצע. עיר, ספריציו של "יזאנר בוביל" (לפי מינוחו של זירבאום) אינה חיימת לבוא בחוץ היזאנר עצמו; היא מיתכן גם בהשפעת היזאנר על זאנרים אחרים הקרויבים לו בתרבות.

⁵ יש, כמובן, חיבורים שונים הוחלים בכיוון זה, וראוי לציין במיוחד את עבודתו של וינגוראוב [4].

היווצרות זיקה בין קהיל-קוראים בעל אופי חדש לבין ספרקי התואר הספרותי, אך אופניינו ומהותו הוא, שאחדים מיצירתה של הספרות הלא-קאנונית העברית וממדיסתיה בוקכו לגליטימאציה ערכית ואסתטית בחורן מערכת סוציאו-תרבותית שללה ספרות זו מכל וכל.

מי שפתה, לפי מיטב זדעתנו, במתן הלגיטימאציה לספרות לא-קאנונית בעברית היה נאכ' ו'בוטינסקי, מחוללה ומנהיגה של התנועה הריביזוניסטית, שנילה פעילות רובה בתחומים שונים של היצירה הספרותית הומילית (ראה על נך שורץ [16], 197—323). בשנותיו בארץ ב-1920 הכנין ו'בוטינסקי מוכנית להוצאת ספרים עברית בירושלים בשותפות עם שלמה ולצמאן, שתוציא ספרי-קראייה מענינים כתובים בלשון קלה, כגון ספרי האות, הופמן, מאין רاي, קונאן דזיל ועיבודים של וולטר סקוט, דימתה, דיקנס ואחרים. אמן ו'בוטינסקי התייחס בחובגתו לספרות לבני-הגעורים יותר מאשר לספרות למכגרים, וכן בעיקר לספרות מתורגמת ולא לספרות עברית מקורית, אך דבריו יפים גם בספרות המבוגרים. ו'בוטינסקי עצמו תרגם בכלא עבו (1920) ספריות של קונאן דזיל (יחד עם 'המרובעים' לעומת כיאם), ויש בלי ספק קשר בין הערכתו את הספרות הכלשית לעובדה, שיזאר היום' בערכותו הרוחנית הדריפט בספרות בלית' בהמשכים (ראה שכתמאן [17], ג, 343).

נקודות-המוצא של ו'בוטינסקי היתה, שהספרות היא בראש ובראשונה כלי להפצת לשון ואתරיך'ן כדי להפצת ערכים לאומיים. הוא חפס אפוא את הספרות לא רק כ"תכלית" בפני עצמה, אלא גם כ"אמצעי", אמנהות הדורשת שליטה טכנית ומעורבים בה שיקולים "חו"ץ ספרותיים', והמשמשת לצרכים פוליטיים-תרבותיים שוקם. ו'בוטינסקי (במאמר "סנקציין" [1919]) חילק את הפל רוזה לשני "סוגים גדולים": ספרות הפעולה וספרות ההסתכלות. לדעתו בניה הראשונה על יסוד גדרון, העיליה, "על תגרה והגנת, על תנועת האנשים ודעותיהם", ואילו השניה "מחזקת בנפש מבלי לעמוד על המאורע". לטעםו הימה הספרות העברית החדשנה ספרות המכילות, ומשום כך ראה ניגוד בינה ובין אופי הזמן הריביגאמי והתנועה הציונית, שהיא תנועה של ייטאליות, תנועה, עלילתי, תגרה והדר (5). כאן השתלבת תיפויו, שלדים ובני-נויר מעדיפים ספרות עלילה וغمשיים אליה. בהדר ספרות עלילה עברית מקורית יש צורך במפעלי תרגום של ספרות עלילה לוועיז. אין סתריה בין ספרות מתורגמת לערכים לאומיים יהודיים: גם ספרות העיליה המתורגמת

20.3.29 ובי-29; 24.3.29; ו"הbor והמטוטלת" — בי-29 ובי-28.5.29, גם 'עתמן מיהודה' והנטאנזוני, שהיה זמן מה מקור למלגות המדינה של גורצמן, פירסם ב-1934 ספר במשנים של בונישראל בשם 'צוואתו של פרופ' בולי' כוב', שעילתו מתרחתת בוארטה.

בקולקטים ועכוו מיד ליד עד שהamble או אבדו. הרשות המקומית הקאנונית בספרייה הלא-קאנונית בירושלים, למשל, איננה חופפת לפחות את מספר הספרים המציגים בפועל על מדרגי הספרייה, וכמו כן לא את מספר הספרים שייצאו לאור. חלק גדול מהתוכנות באסיפות אבד, ולא מזאנו אפילו עותק אחד מהן בספריות והמו"לים שהאלחנו בגלות ישנלם, או אצל המחברים והמו"לים שאלחנו גלוות את זהותם. למעשה, גם רוב המחברים והמו"לים עצם נגהו בספרות הלא-קאנונית בספרות תרינה, שכן לה לגיטימאציה מספקת בມיערכות הנזרמות הספרותיות מתרבותיות בארץ. חלק גדול מהם לא הגיעו בתחליה להתראיין, ורוכבם בכולם לא שמרו על מסמכים הקשורים בספרים הלא-קאנוניים. האוצר הספרים היו בדור-כלל בתידפוס או יוומות עסקיות חרד-פעמיות, ופעלו בשוליה של המז'לוות העברית. פעילות-שותלים זו לא יצרה אפילו תרעה או מחווה של קיומה של שכבה ספרותית ושל פעילות ספרותית. לא נוצר ממד של רצף, אף על פי שבמקופה הנתקרת כאן נ��בו ונדרפו מאות ספרים לא-קאנונייםゾאנרים שונים.

ביתוח המאפיינים של הספרות הלא-קאנונית בתקופת המאנדאס שוכא להלן מובוס על כמה סיפורים עברים מקוריים, שהם, כאמור, רק חלק מן האינונטאר המציג ברישומינו (וראה נספה א').

ג. הניטוץ ללגיטימאציה של "ספרות הבדורו" העברית המקורית

אחד הקווים המאפיינים את הספרות הלא-קאנונית העברית הוא העובדה, שעוד קדם להולדתה נעשה. ניסיון לעזץ את היוצרותה על-ידי מבחן לגיטימאציה ספרותית נודרמאטיבית לה. הופעת ספרות זו עצמה לוותה פולמוס אסתטיז-גורומאטיבי, וחלק מהטענות של מגשי הלגי-טיימאגיה שללה התבבסו על הטענות "הקלאסית" על התקפיך התרבותי-לאומי שיש לדעתם בספרות הלא-קאנונית.

אין ספק שהכוורת המנייע העיקרי להופעתה של ספרות לא-קאנונית מקויה באזקי-ישואל והשיקולים מסה-רים, כולל הופעתה של עיתונות "מודרנית", שהייפהן דרכים להגדלת תפוצתה בעוררת ספרותים בהמשכים,

7 בפתח הטיפור "האיש בצל" בסבבנה מספרי "ספרית התר" מתוקן" (פ/ה), מתריע המציג לאור, כי "אסור להכניס וחוברת זו להווני קריאה וספריות השאלות"; אך לא חלהנה מנימוקים אסתטיים, אלא מינימום כמחהירים.

8 בידוע כתוב גם אדגרן אלן פואט סייפורי הבלשים הראשוניים משיקולים מטהראים: כדי להציג את *Graham's Magazine* מפשיטת רגלי, מעוניין לציין, שיזאר היום', בתוקפונו והרביזוניסטית הקצרה (1930—1928), הופיע ספרות של פואט בהמשכים לצד ספרותים מקוריים. "חסלן הנטב" נapis שם בי-29 22.2.29 ובי-29 6.3.29; "הרצת ברוחב מורג" — בי-29 7.3.29 ובי-29 19.3.29; "אמכתן בגוב" — בי-

שונית להגדרין, בלשונו של ז'בוטינסקי, כ"ספרות פועל לה", כתוב ב-1931 לשלמה גלפר (בנ'-ישראל), מחברת של סיפורים בלשיט רביים, מכחוב שהופיע בהקדמה בספר הראשון ב"ספרית הבלש" (סידרה ראשונה שבנה הופיעו 28 חוברות), שהחלła לצאת לאור באותה שנה:

בתשובה על בקשות, לוחת לך כעין הקדמה לספרית "הבלש" שתהה עומד להוציא לאור: איני מפקפק אף רגע כל בתשיש בותה של ספריה זו בעברית ובארץ ישראל. מודיעש אני את שתי העובדות: "עברית" ו"ארץ ישראל" — הבקשה בכוונה ממשתי סיבוכו.

א. ידע אני את אנשי שלומנו — האיסטניטים השוננים, שיקבו את הספריה הזאת בעקבות חוטם יהוד: "נאמן פינקרטוני" — ואחריו עיקמת החותם תבואו אפילו המתאהה:

"חומר ספרותיות, קלקל טעם, השחתת הנורא".
ואני אומר לך, זוoka בעבורת איניה שיוורת ספריה ממן זה. גוועה זומן, שהשחתת העבריתacea מבוגרי והכהונה שלת ותהייה סוף סוף שפת חולין. נזהעה לנו ספריה, הנחונת לנו ספריט מוטטי הכתות ורבו העניין, שהקהלוא יבלע אותנו בכרכ' רה בתרם לץ' ואחריו הקז'אה — יזרוק את הספר ודרשו ספר שני. נחוץ לנו ספר שבמקומות בעיות פסיבולוגיות משער עממות, במקומות צירורידעריות מלאים דקדוק עוני שה牠ב יש בהם לא רק עיקר ופקלים: ספר המעשה עצמו — נחוץ לנו במקומו ספר אנטיפדי מוחלט: ספר בעל טיפורי מעשה מעוניין, שככל כוועו בפאנול, בעיליה, במעשיה השיה. ואם אין להזה ערך ספרותי בשוואו לאצטמו, הרי יש לנו משפט אסכליה לאותו הספר גמוקה, שdziוריות המשעמתה שבו תבוסס על העלילה הדרמתית, שכבדיה אין יצירה ספרותית הגונגה.

והה נחוץ לנו דווקא בעברית.

ב. גוזעה לנו ספרית "הבלש" דווקא בארץ ישראל, לא רק מהמת שפה. בארץ הולכת השפה העברית וצוברת ממצו שפת הען למצב שפת הארון, זאת אומרת, למצבה של שפת חיים באחת, אלא גם מיטחים יותר ויתר שוב מותה: חיינו איזואלים פה הולכים ומיעמידים אוחנו על העובדה, שווים אנו פה ביער קדרמוני של רצויות ואונס נשים ולילדים, שאין כבר דוגמתם בכל העולם כולם. ויחד עם זה נוכתנו לדעת, שציבורנו פה בארץ הוא האיבור הזיהוי בועלם, שאין לו אף אחד משני סוגיה-ההגנה המקובלים: לא המושלה מגינה עליינו ולא אנחנו

ארצה והיה עיונאיג באוי קלט), ובסוף 1939 ייסדו הווא ובנוי את הספרייה, שעורך, אכיגדור המאייר, היה גם והוא מהתוא הונגרי. בהקדמה לромאן הראשון בספריה זו והר המאייר על עיקרי הדברים שכתב לבנ'-ישראל ב-1931. במובא לטפור של ד. ריינטו ("הנאהת מדרשה זאת — החומר הספרומי שלו ידוע לי. מוגמה: להאטיא, רוכן זעיר קטן, וכל זה בול מאד ובצורת טעם. הרוימן העזיר מראה ש כדי שהרומן יהיה מרתתק, לא מן ההברחה שיזהה ספרות פינגל, שונן. התכנית ובוגנות — בעיות אכברת, פיליה והרפת" קאות, בהרי כפות שוניות, בזורה ובתוכו עלייז או עוגום. מקרה מאלפת ושווה לכל נפש אסתטיה"). (פרטים על ספריה זו מביאת תמר מרוז [11].) ב-1931 גמל למאיר על עצור-ערעורו: בסיפור 'א' או הפשע בקרנבל' (1/טנו) קורא סעדיה (!) את ג'הינום של מטה' לאכיגדור המאייר ומquia בהשפעת עצמת ותיאור המלחמה בספרור זה.

אפשר לשאל ערכים לאומיתם בעלי ערך. גוסף לנכון המשיכה הטבעית של הנגרר לספרות העיליה עשויה לסייע להפצת הלשון העברית:

אין לנו ספרות ילדים עברית, ואני בטוח שגם לא היחיד זהה לנו ספרות ילדים, אם גומתו להפצת ספרות מקורית. עד לא כך מספר אמיתי גם בספרותנו אשר ל"גולדטל", ומאי נתקח אותו בשביב ילידינו? — בני דורו של חונכו על הלשון הונצית, ובידורו מכם שלא מיה עוד לרוסים ספרות ילדים מקורית. קרנוו אט פֿײַן צִיךְּל, אט זָיַל ווֹר, את פֿײַמֵּוֹר קוֹפֶּר, את גּוֹטְסֶר אַפְּאָר, אָאַ בּוֹסִינָאָר, אָט זָאָקְלָוִוּ... קוֹזּוּ רִימּ מְוֹלָטְרָסְקִים אֲזָמִינְכִּים. מְרוֹסִית נְלָמָתְהָרָגְטִּים לא מְוֹרְגְּנִיבִּים וְלֹכְן אֵין צָוֵר שְׁפָרְטָה יְוִילְדִּים העברית תהיה ספרות לאומית בתכונה ברוחה. ילדים ורעצים את הרוח והונגלא מאשר את הקדוב והונדוע. השובבה הלשון ולבו יש להרגם, להרטם, ולחרום. תחילת כמפעל ציבורי ואחר כן כמפעל פרטי, ("טיופר ימי", ז'בוטינסקי [5], 304—305).

ז'בוטינסקי פותח נमפעל מ"לי" בעברית בהוצאת "הספר" בפאריס ובלונדון, ובכתב ליזידיו שותפו, המוביל שלמה ולצמאן, כתב על הספרים הראשונים שהופיעו, שהוביל מצענאה לאנTHONי הופ (בתראנס ש. לובראני) וקונאן-ז'זיל (ז'קירה בשני) (בתראנס יוונה קופ):

אתה לא תהיה מרוצה מוצאה ספרדים אלה. בזורה החיצונית ובכנייר הם דומים בספרים הזרפתים זהובי העטיפה, אלא ביל נקיות. אבל אני רוצה להזכיר את קהל הקוראים בספר וול — ספרי אגורה. (mobא אצל שטטמאן [גונ], ב, 19—20)

ז'בוטינסקי ניסה לפחות את חסרונו הספרות לילדים על-ידי "הוודת" ספרות קאנונית, שיש בה יסוד של עליליה ומתח, אל ספרות הילדים באמצעות תרגום ועיבוד שלה.

את הספרות דלא-קאנונית למבוגרים דאית ז'בוטינסקי כאמצעי להפגנת השיעומים ולביבורו. בשכתב על "הספר ריה הכללי" ברוסית, שהוציאה לאור, כמסתור מעודתו, ספרות קאנונית ולא-קאנונית בכריכת דקה, גרס ז'ובי טיננסקי שהוא אקט של דמוקרטייזציה של הספרות והתרבות. נכוון לשילוב הספרים אין ערך אמנותי, אך ממלאים פונקציה השובבה בתהברות הומן הפוני. הם ממלאים פונקציה הושבה בתהברות הומן הפוני. את מערכת התפקידים המפורשת והمبוססת ביחס המתייחסת ישירות לספרות הבידור ל'מבוגרים', נתן אכיגדור המאייר. הוא עצמו היה בשנות השולשים והארה' בעיט עורכה של סידרה לא-קאנונית, שהוציאה לאור כמהות גודלה של כ-700 ספרונים ורמאניטים מתורגמים כמספרות איזופיות שונות בשם "הרומן הזעיר" (ואחרי כך "ז'קולמוס"), המאייר, שבין יצירותיו יש רבות

* וראה גם את מאמריו של זאב ז'בוטינסקי "ספרויים" ([5], 169—175) ו"ספרות" ([5], 123—130). על אהבת הספרות הבלשית וספרות המסתורין של ז'בוטינסקי ראה שטטמאן ([17], ג, 299—300).

¹⁰ עיונאיג הונגרי בשם משה פראגנו ייסד בהונגריה הצעאה של רומנים צעריים. לפני מלחת העלם השניה נמלט

תרבוגות. גם המאירי מגלה אפוא זיקה בולטת לחיפשה של הספרות העברית כבודה "מתנ"ז".

2. הרקע הפסיכו-תרבותלי להופעת ספרות לא-אַקָּאנְגִּינִית
ארצ'-ישראלית בראשית שנות השלוישׁ
בשנות העשרים הכה אַרְצ'-ישראל למרכז ספרותי חשוב
של היצירה והמולאַות בעברית. אך לא היה די בכך:
לדרבוֹן הופעת ספרות לא-אַקָּאנְגִּינִית, מקורית, אֲזֶרְבָּאֵיחָה:
תודעה המרכזית דוקאַת הגבירה את ההכרה בתшибות
הלאומית-תרבותלית של הספרות, את "האַקָּאנְגִּינִית"
שלה, הנורם שהביא להופעת ספרות עברית לא-אַקָּאנְגִּינִית
בחילה שנות השלוישׁ קשור כנראה בשינויים שחלו
בחברה היישובית בעקבות "העליה הריבית", ואחריה
"העליה החמישית", וביניהם התגובה החברתית לקבוי
אות חבוריות בעלות הדגל קרייא, מסורת קרייא והע-
דיפות ספרותיות שונות.

העליה ממזרח-אירופה (הוזיא את בריה'ם, שה-
עליה מנתה פסקה למורי בשנות העשרים) חסרה בחל-
קה מוטיבאציה ציונית-אדיאית, ועלתה לאַרְצ'-ישראל
כתוצאה מכך כלילית וחוירית. החברה "האורית",
כלומר החברה שלא הייתה מארגנת בהסתדרות העובדים
הכלית ולא הייתה לה תודעה אידיאולוגית ברורה, הייתה
קשורה מעט לחות-התרבות המפלגתית-תונענית ולפע-
רót היפה שהיתה מקובלת עלייה. בתוך חברה זו הילך
ונגדל בשנות השלוישׁ אוחז יידי הארץ. ב-1931, למשל,
הגע החלקם ל-42.0% בכל האוכלוסייה היהודית —
73,195 יהדי הארץ מתוך 174,000 תושבים. באותה שנה
היו 27.1% מיהודי אַרְצ'-ישראל מוצא רוסי ו-34.4%
ממוצא פולני. (המספרים — על-פי פולאק [12],
94.8% [29], 94.8% [28] מתוך היהודים שנפקדו ב-1931 הצביעו
על מספר גדול של קוראים, שפט הקရיאה הראשונה
שליהם עברית, או שהיו מטוגלים לעבר לקרייא בעברית.
לפנינו אפוא שתי קבוצות קוראים: (א) מוגרים שקרוואו
ספרות לא-אַקָּאנְגִּינִית בשפה זהה ויכלו לקרא אומה גם
בעברית; (ב) בני-נווער שעשת הקרייאת הראשונה וגם
היחיה שלהם היהת עברית.

אין בידינו די נתונים לקבוע אם היה קיימת חילוק
ריבודית של קהיל-קוראים של הספרות הלא-אַקָּאנְגִּינִית,
מסוג הריבודذ הקיים למשל בספרות האנגלית בין ספרות
לא-אַקָּאנְגִּינִית למועד הבניוני לבין ספרות לא-אַקָּאנְגִּינִית
למועד הפעלים (ראה דוגמאות [21], וסקירה שביט
[15ב]). לנו נדמה שהספרות הלא-אַקָּאנְגִּינִית פנחה בתהירות
לה אל בני-הנווער, אך בשנות השלוישׁ החלה להיכתב
ספרות שפנהה גם אל קבוצות חברותות אחרות (נסיט
בעלות השכלה נמוכה וכדומה). יש לזכור גם, שבשנות
השלושים הוקנו בארץ-ישראל סרטוי קולנוע וראיון
מתוצרת אירופה וארצות-הברית, וכי שאפשר להיווכת

בצפומו מוחיינום. בוגר שבעולם: ממשלה המרגישה שאין
בכוחה או ברצוניה לתגן על אייזו מושבה, והרי הוא מוסרתו את
התגונה לידי הצלב עצמו. ואנו מודרים להפוך גםו.

* ולפיכך: לא מיותר דואַ בזהות לחזק את דברו שלנו
פה חינוך בלשי, העור לה למשטרת לגנות את עקבות
הפשעים המפוזרים למיניהם השונים.
וסימן הוא לדבר, אם טרגדיה של סאליה וויהר וייחן סטלל, שאט
מסחורה עזרו לגולות דואַ אורהים בני-הארץ.

אך יהל עם זה פלי' להעריך, שספריה מפני זה סכונה
כרכבה בה: פכינה של ספרות ה"שונן". ועל זה צריך לעמוד:
אין ספרות נישית לשונן רק על ידי העלילה הפלילית והוסר
בגידירות הפתוחוניות שבת. זאת היא טעם. השונן פען
ברדייפה אחרי היסודות הפסולים מטע מוסרי: אחריו הפוּרָ
ונגורףיה, הכאָה במקלים האירוטיקה ואחריו הווועת, המשמשת
מטרה ולא אמצעי.

אין מברך מהמיר בעולם, שידון את ספרות שולוק הולמת
של קונוֹן זול לשונן. שני היטות הלוֹן: האירוטיקה
והענין המושן, צוֹר שישמשו אמצעי ולא מטרות. המטרה
היא: ההממצאות המהווכות השוננות, איך לגנות לא רק את
הפושע, כי אם גם את החוץ מפשע. ולפיכך צריך שוגלש
יהיה אישיות מוסרית גבואה ומוחלטת.

ובבידון זה היטבת ליעשות בחתוך את השם דוד מזרה לשם
הבלש. שם זה אין לו צורך בעדויות לא בתור כלש עברי
מובהך בעל חריצות יצאת מגדר הרגיל ולא בתור אישיות
מוסרית, שורה ארוכה של מעשי-בלשות קשורה בשמו, ושלכל
בלש בעולם יכול להחדד בה.

אם את אלה תשווה לנדרן חמץ בספרית "הבלש" —

תבוא על שכרן מכל הבחינות.

ביבדור המאורי ۱۹۳۱

ההנתקות של המאירי באו משתי מערכות טיעונים:
(א) המערכת "הלאומית": ראיית הספרות הלא-אַקָּאנְגִּינִית
במקורה והזאנר הבלשי, באמצעות מחנה לערכות לאו-
מיית, לשירה על הביטחון הציבורי מפני אלימות של
אויב מבחוץ (הערבים). מעניין לציין שההנתקות מוסגה זה
שימושו בעבר שנתיים גם למתן לביטחונה לספרות
ילדים "בלשית"; (ב) המערכת הספרותית. כאן טוען
המאירי שתי טענות: 1. ספרות בידור תניה נורם מאיין
למעבר מעברית ספרותית מליציה לעברית קלה יותר,
הקרובה ללשון הדיבור, ובכך תקרב את הספרות העברית
ל"המוני"; 2. ספרות בידור, שמקידה לשעשע, הזרוי
כה להתמודד על קהיל קוראים רהכ, מהיה גורם מרדכו;
לפייתו של יסוד העלילה בספרות שיזוטינסקי
היא חיה גורם מיילד לאו-הנתקות ספרות שיזוטינסקי
כינה בשם "ספרות פועלה" וסביר שאין סיכוי שתיכתב
בעברית. ש' עוד לציין, שה"בלש" של המאירי הוא הבלש
הקלנסי, האהונגן, שומר החקוק והחברה, וזאת הספר
הלא-אַקָּאנְגִּינִית הוא רואה כמלא פונקציות חברתיות.

¹ מוכא מתקן מדריך [18], 235–237. המאירי מזכיר את
הרץ של הוג וויהר וסטאל בחוף ארץ-ישראל ב-1931 שהופיע
את היישוב.

אתרי שוחורי ממצרים לארכ' (1932), פנה אליו ז'ידי העתונאי רבי הכהן, של מה בנו' שר אל (אלט) בהצעה, כי נוציא בשותפות "ספריה בלשית"STM תמהיה מאלפת ומניגנת כאח'ך, ביחד בשביב הנגוע, שלא יזוקק לספרות זו כלუויה דוקא. יש צורך בחידוך החוש הצער שלנו בזמנו שאיבטים מקיפים לנו מילן צד. מלאנת גלו' פושטים מלאכה חשובה ורצינית היא.

מכיוון שהיינו עוסקים בעבודה שדרי לחיקאות פרטיות, יטסל הוא, גלפר, בהצעה. התגאים: עלי לחת את שם, את כינוי על שער החוכמות וכמוהן תמצית ממקרים שקרו בימי שירויו במשטרת א"י. הסכמי להצעה זו. (תודה [18], 234–235)

אלכסנדר מוז רכש ונלמota לשעריו חברוכות בהזאתה "קיטוון" בלונדון, שמכרה גלופות למיליטים שונים. קרה שהחלופות התאמינו לעלילה וקרה שהקשר ביןין היה מקרי בלבד. מוז טיפר לנו, שהרעיון להוציא חוכמות אלה בא לו מזידיו משה גבעולי (קריבושין¹²), שפירסם על דפי המוסף הספרותי של 'הארץ' בעריכת אברהם שלנסקי סיפוריים בהמשכים על רקע ארץ-ישראל.

בנ"שראל עצמו, העודד זה שנימ במערכת העיתון האדי בניו-יורק 'פּוֹרוֹרְטֶס', כתוב לנו מכתב אורך (ראה נספה ב), ובו שיחור את הופעתה של ספרית "הבלש":

יום אחר עברתי ברוחם לירנסקי וסורי לקישוק או חצוצת לספרים ועתנום שהיתה שייכת לייהדי ושמו חנינה גולדן שמדת. ראייתי שם רוכבה שבושים וסורים זולים מן הסוג המנטז'י של מיבא פון, והדע לי כי כל האלוניים, אם כי יכול דבריהם עברית, אינם קוראים עברית ו'זוליט' ממש את הספרות הקלה מיוון. ואז החלה לי להתעניין בקשר הנוצר הצבירי, מה קוראים הנעים והנענות שלנו. את עגנון לא ראיתי, את ברש לא ראיתי. בורלא היה והסיפור הפוליארי בירוח. ערבתי איזו מין [=] משאל בספריות ובתנורות. [...] לילה אחד ניצזך רציוון במוחי: מה יצא לי מן המחקר? מדוע לא לנשות לטפק לנטור חומר קראי יהאנכי, בהיותי נער, כל כך נהני ממו? כבוכו שאט "רום טויל" או זול ורונ השארתי למלילים ולמחנכים. אנכי ישבתי לילה אחד ו התבונתי בספר בלשינו בשם "הרץ המסתורי".

'הרץ המסתורי' (1/א) היה הראשון בספריו מז'ה הפרסרים שלביביהם אין ספק הם אפוא אלה: תדרר נתן את שמו לסדרת, ובכך סיפק לה גם לגיטימאציה וגם אמצעי פרוטומת. גלפר כחבת את הספרים והעברית לדפוס עמוד אחר עמוד. מוז מימן את ההזאת, מענין שגולפר, לפי עדותו הו, פנה תחילתה אל ירמיה הלפרין, מראשי בית'ר הארץ-ישראל ומפקד בית'-הספר למדריכים כים של בית'ר, שהיה דמות נערצת על חוגי 'הנער הללאומי' בארץ-ישראל, וביקש להשתמש בשמו ובדמותו בספרוני. הלפרין סייר לבקשו, ורק אז פנה גלפר לנדרה, שהיה בעל משרד חוקיות פרטני בתל-אביב מאו 1926 בשם "משרד פרט לחקירות וידיעות", והיו לו

¹² קריובשין היה אחיך מיזמי העליה הבלתי-לגאלית הרבייזוניסטי.

ממחרוזת הקולנוע בעיתונות, היו ובסרטים רומנים רומנים טיים מלודיאמאות או סרטי מתח והרפתקה. הספרות קלא-קאנונית הרומאנטיבית והופעה בעיקר מן הספרות הלא-קאנונית האוסטרו-הונגרית, שהיא עצמה הייתה חיקוי לספרות הגרמנית והצרפתית, ואילו ספרות המתה ספרות המি�思טרין וה'בלש' הלא-קאנוניים הושפעו עלי-קר מהספרות האנגלז-סקסי.

שני גורמים נוספים חבו להכנת הרקע להופעתה של ספרות לא-קאנונית מקורית: הופעתו של המוצע (או המוצע-למחצה) של העיתונאי, המחשש שכר נסף על-ידי חיבור ספרות, וקחמת של עיתונים ומונחים להדר-פיס ספרות בהמשכים, באגדול החוברות וספרונים שימכוו באלו, מהירה של הוברת ב-1931 הייתה 10 מא"י, בעוד שחגנסטו של פעול שהשתחרר שכר נסוך היה א' כ-200 מא"י ביום¹³ (יש לזכור, שהקל ניכר מקהל הקוראים הפוז-טנצייאלי היה נוער ונעור עוד, שכורו היה הנמר בשוק העבזה הארץ-ישראל).

הופעה מעניינת שלמה מתוך המתר הייא, שרוב מתכרי הספרות הלא-קאנוני והמוניים שלו באו מחוץ הארץ-ישראל, ובעיקר מתוך הפריפריה של התגונה הרבייזוניסטית, בעלת השקפה "הלאומית", ולא מתוך המנחה הסוציאליסטי והציבור המאורגן או המודדה אותו. אין פירוש הדבר שכן קוראי הספרות הלא-קאנונית הארץ-ישראלית לא היו אונשיים מקרוב ציבורם הפועלים המאורגן, ושכל הקוראים באו מתוך ציבור המעדן הבינוני והمعدן הבינוני הנמר. אך, כאמור, אין לנו נתונים לבחון את קהל הקוראים.

3. הפעולות המועלות והופעתה של ספרות עברית לא-קאנונית

לפי החומר שבנדינו, תחילתה של הספרות הלא-קאנונית הארץ-ישראלית ב-1931. בגישון לשוחר את נסיבות הופעתו נוכל להסתמך רק על מעט עדויות בכתב ובעל-פה, ואין ביכולתו לאמת או לאשר אותן מהגירושות. כמו כן לא הצליחנו לשחרר את כל הפעולות המועלות והרלבנטיות בין 1931 ל-1948. לפיכך, אף על פי שלכל סנדר מוז, בעל בית-הדים ותיק בתל-אביב מאז 1927, טעו בשיחה אנתנו, כי חוברות בלשיות במימונו הופיעו בבית-הדים שלו גם לפני 1931 (מאז 1928), לא הצליחנו לגלו' חוברות משלמים אלה. מכל מקום, בדור השני של חוברות הבלשיות הראשונות הואר שאליף את הזאתן לאור של התרבות הכלכלית הראשונות. הוא מימן, ולפי גירושתו אף יומם, את הדפסתה של "ספריית הבלש". לפי עדותו של תדרה, המופיע באוטוביוגרפיה שלו [18], בא היומה שלמה בנ-ישראל (גלפר):

¹³ בשנת 1935 היה אחוז חכרי התאזרחות הכלכלית שהשתכו עד 2 לא"י לחודש 8.5% (פולאק [12], 155).

רציני, אלא יותר בחינת שעשוע של בחורות צעירות. הרוות שלהם לא היתה גדול, אם כי בתנאי השכר במשכricht הראז"י ישראלי היו אלה דמייניס מבוגדים²¹, קומיק ורבי רוחשים עד היום הערכה רבה לבניישראל, ולולעתם לא היו מושגניים להתחרות באיכות הכתיבכה שלו. והי אחות הסיבות. כך טענו, שפטו מהזאנדר הכלשי הקלסטי כהשפעת הספרות והבידוריות האנגלו-סאקסית המודרנית של שנויות השלושים.

"הווצאה המאה העשורים" סימנה שיגוי נולט בספרות המונחים הארץ-ישראלית. בפתח החוברה הראזינה ד"ר דיעו המו"לים-המחברים, כי הספרות הבלשית

תפסה מקום פואט מאור בארץ מסבות שוננות, שאין אנו שומדים לפרטם, אך מעה, עם יציאת חוברות זו ותלאה, נשדadel לפנים לנו נחיב ולתהי עוגבה הדורש. ספרית המאה והשורים המתבסס בכללה על סיירופים בלשינו, אך מונן לפניו יופיע בה סייר מאורעות, הורתקות או נסיעות. כל סייר יציגו באיכומו ובמשמעות המאוורעות בו, יקראה בעניין רב מתחילה ועד סוף.

אולם, כאמור, הזאנדר הבלשי גונח אחר-כך לגמרי לטובות סייר ההורתקאות, שעילמו מתרחשת מחוץ לגבולות ארץ-ישראל, ולטובת הסייר הromaאנטי-הפלילי. תמורה זו ציינה גם בדרך כלל סטיה מהכוננות המצחחרות של חוברות "הבלש"; לא עוד ספרים שההמקרה להוציאם דיזאקטית-לאומית, אלא סיירות נסימות, שומרת הטפה רותית נסומה יותר. לחוברות של בני-ישראל היו מגדודות לעיתים "חידות בלשיות", והלניטימאנציה לעון ניתנה בחוברת יג, שבה כתוב בני-ישראל כי סיירופו נוצע להעניק לנער "חינוך בלשי, המפתח בלב האזרח את החוש הבלשתי וכשרונו התקירה הפלילית ואת חוש האת-ריאת הצברותית". "הבלש" הקלאני והחל נעלם, ובמקומו הופיע הבלש גנוס מקי ספילין דושאייל האמת יודע המרגלים למיניהם.

סידרה בלשיטה אחרת משנת 1947, האליה להתקים התקופה זמן קזרת. גיבורתה, נד מגן, הייתה הבלש של סוף התקופה המאנדרטונית. איכות הדסירה היה שוב בגווהה למדרי. רק עשר וחוברות של עליות נד מגן הצלחן לג' לות, וכן בן הצלחן לווות רק אחד מתחברי העליות, עיתונאי ומילוגני יוזע בירושלים. לפי עדותו נקרו סיירופי גוד מגן בכ-15,000 עותקים.

בעיקרו של דבר לא היה קושי רכז בהתפות ספרות לא-ikanונית. אולם וואי לחזור ולציזין, שבדרר-כליל יצאו לאור חוברות בנות 16 עד 32 עמודים, וזהו לモ"לים קושי כספי להדפיס רומנים ארוכים. כך נשאר הסייר.

²¹ פקד דשנתר או 8 לא"י לחדש. והשלום בעבור סייר היה חזי לא"י, והרוח מהפצת עותק אחד היה 2 לא"י בממוצע. כל מלאי החוברות נקגה על-ידי מספר מפיקים, שישלמו תמורה מראש.

ותק וגינויו בעולם הפצע הארץ-ישראל. מօסס ספר כי שילם לבני-ישראל 50 גראושים בש سبيل כל סייפר. החוברות זכו להצלחה מסותית. הראשונה נמכרה ב-400 עותק, השנייה ב-1000 והרביעית בכ-4000 עותק קים, וכמה מהחוברות בנות 32 העמודים ייצאו בשתי מהדורות. בני-ישראל עצמו כתבו את רוכב הספרות וחתם עליהם, לפי עדותם, בשמות שונים כגון א. חבקוק, ד"ר ש. א. בנ-שבע וכו'. לסדרה הראזינה כתבו גם אריה סמסונוב, עורך ספר זכרון יעקב, אורי קיסרי, או עיתונאי אי-בדור או יומן, ואחרים.

בסוף 1931 משך תדריך את דמות הבלש שלו, ועוורו של בני-ישראל התדריך את דמות הבלש שלם, מודאג, אלמוג, הפר לבלש ספרותי חדש — יוסף אלמוג, דמות פעליה ופעלתנית יותר מהבלש הספרותי הראשון. אך אלמוג היה גיבורן של חוברות מעותם בלבד, כשהוא ממשיך להיעזר בעוזרו של תדהר, שעדיה התימני.

בני-ישראל המשיך בכתיבת "בלשים", אך הרוחיב את תחומי פעילותו וכתב גם סיורי עלילה ומתח על רקע

היסטרוני, בנימוק שיש צורך

להקטים קול קוראי עברית מודים, אשר הם פרוטת העבריות בהא הידיעה אין ביכולתה למסכם אליה, להנץ את הדור והציג ברוחה הגבורה הלאומית, להשריש בלבו את השαιפה אל הצד והישר וללמודו לעבר את הרע והמכער מהוכנו. (מן התקומת לבלש והבלש והבלן (ב/א))

כך כתוב סיורים סביב פרשת ניל"י, סייר על ההגנה היהודית באודסה בתקופת מלחמת האזרחים וכדומה.

לספרייה הבלשית של בני-ישראל כמה מהחרות בדמות חוברות צעריים, שמנמה בין השאר את דוד קריסטק (היום עורך השבעון "ਆשה"), רבי (העובד עדיין בדף מסוים), המתרגם אליעזר קרמי והעיתונאי אביגדור גולן. ביוומת דוד קריסטק יסדה החוברה את "העצמת המאה העשורים", שהוציאה לאור סיורים לא-kanוניים עד מלחית מלחה מתהעולים השניים. גויסם של הצעראים לצבא, המהסור בנייר וחותמות הקשה מצד "הרומן הוועיר" של אביגדור המאירי הביאו לחיסול ההזאת.

קריסטק החל בכתיבת סיורים כשהיה בן 16, ועם הסיפורים הראשוניים שכמבע תאל אל בני-ישראל. התשלומים שהוצעו לו לא נוראה לו, ולכנן לוחה קריסטק מאכני 25 לא"י (סכים נבואה ב-1932 ?), ובוואות רבי, ענד הדפס, החל בהוצאת החוברות כשמוג הוא חותם עליתן נשומות שונות כגון בצלאל הגלעדי, שולמית עפרוני (?) ועוד. ההזאתה החלה לפרסום גם סידרה בשם "היא" (14/1), שניסתה לתקות את הצלחתה של סיורתו של בני-ישראל "השבוריה מטל-אביב" (14/ה), שלי עדרות קריסטק ורבי היהת "הלהיט" הגדול של הספרות הוללה בשנות הש-לושים (לצערנו לא הצלחנו להשיג אפילו פרק אחד שלה).

"הווצאה המאה העשורים" לא הייתה מפעל מוא"לי

שים לא חמש הזור הפשע או הגובל, ולויעיתם קרובות ביחסו הפשע הוא יהודי או ארץ-ישראל. בעיר כבר כאן, שיסוד הקוסמופוליטיות לשני גילויים נמשך בספרות הלארקאנוגית בדרך של העתקה העיליה אל מחוץ לנכונות הארץ-ישראל, כשהגביראים שבאים ארץ-ישראלים או יהודים אלא "זרים" לגמרי, ולסיפור אין שם קשר לארץ-ישראל. על כך נעמדו בהמשך.

ב. החברת הרכוושנית. הנבלש מופיע כמנגינה של הבוגנות ושל העיקרונו המקודש של הקניין. סיפורים רבים עוסקים בבעיות של אוצר, צוואת, יורשה, העברות נכסים והעלמת נכסים וכדומה. העברת העיליה הכלשית הקלאסית לארץ-ישראל הכתיטה לסיפורים הכלשיים את היסוד הזה, אך העתקתו התאפשרה גם בגל צמיחתה של הברה רכושנית עופרת בארץ-ישראל של שנות השלו-שים ושל גידול העיר. עובדה תיא כי "ארץ-ישראל העובדת" והחברות הסגורות שלה (הקייזן והמושב למשל) אינם קיימים כלל בספרות הבלשית, שעיקרה מתרחש בעיר. הסיפור הרומאנטי והמלודראטמי, שהע-תיק את אורות המתח המعمדי הקיים במרקנו אליופה לארץ-ישראל, הופיע כצורה מלאכותית בתיאור הפער המעמדי, בצורה שאינה הולמת את המציאות בארץ-ישראל¹⁹, גם הסיפור הבלשי הופיע בתיאור האופי הר-כושני של החברה הארץ-ישראלית במידה שאינה מעוררת אמון. יחד עם זאת, והמעין בעיתונות הסנסציונית של התקופה²⁰ ימצא, שאין בטיפוריים מיסטייה ורומאנ-טיקה של עולם תחתון אלים המשלב גוף מוזח ומרבי בעת ובונה אחת, אלא יש בהם הבלטה של יסוד ריאלי, קיים. בדרך-כלל יש שילוב בין שני הממדים, הקוסמו-פולשי והרכושני, הדמיות מגוננות והזיות מתהלהפת נקרה אחרת הראות לציון היא שימוק הפעולה בין "הבלש" והמשיטה, שהיא, כזכור, המשטרה המאנדר-טורית. הבלש העברי הוא פיקח יותר ומצחיה יותר מהשוטרים, אבל הוא מჭיקים מעורכת של יהודים תקינים עם המשטרה המאנדרטורית. שניהם נציגי התרבות והסדר במזרח התיכון הפרוע שמסביב. אפשר לומר שיחסים אלה הם כמעט תשķיף של היהודים האידיאלים בין היישוב העברי והמאנדרט האנרגטי כפי שגرسו אותו המכונה "האזורית" ו"הלאומית" במשך רוב התקופת המאנדר-דאט. בין הבלש העברי, המיציג את היישוב, לבין המשטרה המאנדרטורית, האמיצגת את בריטניה, יש شيء תוך פעולה המכון נגד שני אויבים אלימים משותפים המיצגין את "הכאוס" ואת "הרשות": איש הבונפות

¹⁹ ראה למשל את מיאור הרובע ברומאן 'ארור אתה, גורל!', המתאר את מסגרת העיליה הירבנית (מספר 14/א בראשית האינונטנא).

²⁰ ראה, למשל, את גליונות 'עתון מיוחד' שיצא לאור בתל אביב בשנים 1933-1934.

הלא-קאנוגני והארץ-ישראלי מפגר אחריו ההסתה בمرة-ערצת הלא-קאנוגנית האנגלז-סאקסית, שramaה אהורי מל-חמת העולם הראשונה את פריחת הרוזמן הבלשי באורך מלא. החוכרות היו למשה תקופה לחוסר האפשרות להציג טיפורים בהמשכים בכתבי-עת ובעיתונות יומיות בעילן חפוצה גדולה. אף על פי שהסתה החוכרות הייתה קלה, לא היה ההכנות נדולות עד כדי לקים בית הוצאה ציב. בתנאי השוק הספרותי הארץ-ישראלי אי-אפשר היה לצפות להכנסות גדולות מסיפור בלבד, כפי שניתן לצפות להן בארץות בעלות אוכלוסייה נדולת. חסרון המוטיבציה המסתירה היה דאי גורם חשוב לחייון הקצרים של רוב הסדרות, וזה מוביל לדברי מהברי הטיספורים שאחט שוחטנו; אך לדעתי, במובלע, מתבלטת העובדה, שכטיבת ספרות לא-קאנוגנית נשאה בלתי הוגנה ולא מוכבתת. איבכחו זה, ונוסף לחוסר הרווח חיים, יצר שכבה לא יציבה של ספרות לא-קאנוגנית היי לה המשכים גם אחרי 1948, אך גם הם לא יציבים וספוראים בלבד.

4. התחינות: קוסמופוליטיות ורלשנות, לומדים ואיך ניבורטאליות ארץ-ישראל המאנדרטורית כפי שהוא מופיע בספרות הארץ-קאנוגנית היא ארץ קוסמופוליטית מבחינה לאומיות ותנין, וחורה רכושנית מבחינה כלכלית-מעמדית. וזאת עכבר מעט על שמי הכנות אלה.

א. הקוסמופוליטות. הקוסמופוליטיות של ארץ-ישראל המאנדרטורית מתגלמת בשתי תופעות עיקריות, ארץ-ישראל אינה מופיעה כפרובינציה מוזרה-תיכונית, שפירושומה בא לה ממפעל ההתיישבות האזינו וערבי התחרותים או כדומה, אלא כמרקן ביגלומי השוב. היאليب של המורה התיכון ותלק בלתי-נפרד ממנו, קשורה קשר הדוק עם הבירות העבריות והערים הגדולות מס' ביב — בירות, دمشق, אלכסנדריה, קהיר. היא התרבותה של "התרבות" באור זה, אך יחד עם זאת יש בה אלמנטים רבים המאפיינים את "המורה התיכון" בעניין כותבי הספרדים. ארץ-ישראל היא גם חלק מ"העולם הגדול", חלק מ"התרבויות כל-עולם". מכאן חלוקתו של העיליות לעיליות "לזקאליות", המתרחשת בתוך החברה היהודית, ועלילות "קוסמופוליטיות", המתרחשת שות בבירות שמחוץ לגבולות ארץ-ישראל המאנדר-טורית.

ארץ-ישראל היא ארץ קוסמופוליטית גם בغال הריבוי הלאומי, האתני והתרבותי שלה. ניבוריו הטיספורים אינם מתייכים לחברת היהודית בלבד. יש בהם יוונים, ארץ-מנם, אנגוסטרים מארצאות-הברית, טוכנים של הקומינ-טרן ואפילו פליטים סיניים. הפאטריאטיסטים אינם גולש-בעם בדרך-כלל ללאומיות או לגזוננות. בספרים הבל-

כך נמצא בספרוי שנות השולשים ותארכיהם קבועה גדולה המוגנת בראשו הלוֹקָלִי של ארץ-ישראל, וכי בוצה גדולה שנייה שהסיקה את המסקנה של הלוֹקָלאַלִים הארץ-ישראל זומת הילדה תיכוני אינו יכול לספק את הקורה, ואולי גם את צורכי העילה, וכן ניתקה ממנה המירה אותו בראשו זו, אקוּזְטִישׁן רחוק, ובגבורים ורים לנמרין, בנידוחם של גיבוריו הספרות הלא-קאנונית האירופית, אפילו לא שינוי השם. משעה שהחליף הכותב את הרקע הלוֹקָלִי המוכר לו בראשו זה, לעומת קרובות פיקטיבי ובלתי מוכר לו, שאת הדיעות עליו שב מספרות אחרת (כך למשל במצב בספר אחד²⁰ חיאור כפר מקסיקני המוכיר תיאורמושבה בשرون), שהנתנים מייליטים ליד חצרותה בלילה ירח), איבד הספרות את הלגיטימציה לכתיבתו. בעיליות המיסתורין והפשע על רקע לזקאלי הייתה לעיתים אוירה של "אי-מהימנות" המשורש על כל רקע שהוא, ורצוי דחוק או מופלא, משום שאלה התכוונות המשוכחות את בני-הנעוורים אל הספרות. המאייר, לעומת זאת, הדגיש במובלע את היסוד הלוֹקָלי: ספרו בלשי על רקע הארץ עם גיבורים ארץ-ישראלים, כדי ליצור קירבה בין הספרות הארץ-קאנוני הספרות הארץ-קאנוניים הילדי הארץ-קאנוני, כותבי הטיפורים הלא-קאנוניים כתבו עלילות על רקע ארץ-ישראל מובהק, אם כי לפקרים היה גיבורי הספררים בני ארץ-ישראל השותים מתח לגבולותיה.²¹ הכוונה הייתה לכחוב עלילה בלשית או ספר מתח "קלאסטי" שהנוף האנושי שלהם הוא הרקע הלוֹקָלי הקונקרטי של ארץ-ישראל. אבל האלמנטים החזק מוד של החיקוי, יחד עם יסוד הקוסמופוליטיז של הספררים שכבר הוכרכו, המאפשר תנואה מתמדת וטביעה בין הארץ והארצויות לאחריות, עמל בינו לבין ליקאלים הקונקרטי.²²

נראה לנו שאת המערצת הלא-קאנונית הארץ-ישראלית אפשר לחלק לשני טיפוסים עיקריים, שבתוכם קיימות הזרמים השונים: (א) חת-מערכת של ספרות חיקוי מובהקת, לא רק בקונונציות, אלא גם בנוון ובכדיות; (ב) חת-מערכת של חיקוי קונונציות, בעוד העלילה עצמה מתרחשת בראשו לזקאלי קונקרטי, ברובו הומו או בתקון.

מבינה ואנرتית נפתח, כאמור, הספר הלא-קאנוני הארץ-ישראלית בספרות הבלווים ובספרות המתח הפליטי,²³ על-פי מיטב דעתינו, הטיפוף הבלווים הניא הראשון שהחל לצאת בזרות חבורות שהופכו בקיטוטים ובודוכנים, בעדרים, במושבות, וגם בחוץ-לא-ארץ (?). במחאליך מהיר מאד הפכו ספרות הבלווים הבנוניים לפני הקונונציה ה"קלא-

²⁰ הפרש השחור' (ד'-ג'-יא).

²¹ התהוושה הדואת של "אי-מהימנות" גימה לכך, שהליך גוזל מהספרות הלא-קאנונית שנכתבה בארץ בחומרה בפי סברוניים לועויים. עם זאת, ראוי לציין, שגם באנגלית, למשל, גוזנים מחרבים להשתמש בשמות שאלים המכוברים כשים כשמות אמריקאים.

²² ב'הארץ' משנת 1929-1930, שמוספו הספרותי, 'הארץ של ערבית', ונערך בידי אברהם שלזנסקי, נדפס זומאן הר' פתקאות בשם 'שוללים' בירושלמי' ב-ב'ג' המשכים, מה-24.11.29 עד 21.1.30. מחבריו היה מ. ג. גבריאל, ובפתיחה המחבר נאמר: "הרמן היה יש להקדים ולומר אינו 'רומן מפתח', לשוא יבקש את הנפשות הפעולות בו בא'ז' בזמן הזה או בזמן ש עבר [...] יש לקבוע, כי הרמן הזה, הפליט, בחלאן, נחתב זמן קצר לפני המאורעות, היוו לפניו אכגות 1929 [...] על ידי כך עלה האקטאואיזל של דומן יהוּי ערבי זה עד הגבירותים אף' טלית של לוח פוטוגרפיה, שהואר ברגע נתה".

והפצעה העובי האלים, הסתור בנסיים או בסמים, והסוכן הקומונייטי, איש והקומינטרן (הקומוניסט והערבי פועל' ליל' לעיתים במשותף). אם נזכיר שבתנוועה הרבייז'ן-ילסיט בעיקר היהת והיפה תחאת ההחאוודית האפוא' קליפיטית בין הציונות והקומוניזם, הרי באו האירועים בארץ-ישראל מאו 1929 ושפכו שמן על מדוריון של דימוי זה, ושיחוף הפעולה בין "כחוות השחור'" בספרות הלא-קאנונית הארץ-ישראלית דומה (ואולי אפילו מקרים מאנגלנסקי הרכבה יותר) לממדו של הקומוניסט הרוסי (ובשנות השישים דסני) בספרות הריגול האנגלול-

סאקסטית אחריו מלחתם העולם השנידי".²⁴ בספרות הלא-קאנונית המקורית יש חופה מרוכبة בסופת שעליה בכדר רמנון: המתה בין הספרות "הלוֹ-קאלִי" והספר "האגניברטסאלִי". כוכור, הימה וקורתה המוצא של ז'בוטינסקי אוניברסאלית: ספר עלילה טוב המתרחש על כל רקע שהוא, ורצוי דחוק או מופלא, משום שאלה התכוונות המשוכחות את בני-הנעוורים אל הספרות. המאייר, לעומת זאת, הדגיש במובלע את היסוד הלוֹקָלי: ספרו בלשי על רקע הארץ עם גיבורים ארץ-ישראלים, כדי ליצור קירבה בין הספרות הארץ-קאנוני הספרות הארץ-קאנוניים הילדי הארץ-קאנוני, כותבי הטיפורים הלא-קאנוניים כתבו עלילות על רקע ארץ-ישראל מובהק, אם כי לפקרים היה גיבורי הספררים בני ארץ-ישראל השותים מתח לגבולותיה.²⁵ הכוונה הייתה לכחוב עלילה בלשית או ספר מתח "קלאסטי" שהנוף האנושי שלהם הוא הרקע הלוֹקָלי הקונקרטי של ארץ-ישראל. אבל האלמנטים החזק מוד של החיקוי, יחד עם יסוד הקוסמופוליטיז של הספררים שכבר הוכרכו, המאפשר תנואה מתמדת וטביעה בין הארץ והארצויות לאחריות, עמל בינו לבין ליקאלים הקונקרטי.²⁶

²⁷ ראה את הספר הראשון מסוג זה, 'קורות יעקב מלניר' (ו-ט'–ב'), המבוסס – לדבריו בני-ישראל – על מקרה אמיתי, וכי, כמו את הספר 'ספניה האבורה' (ג'–כ').

²⁸ הראשון מסוגו הוא ספרו של ברישראל 'מוחת המסתורין של איבג' גוש' (ט'–ט').

²⁹ עניין זה נולט בדרך החוברת "... אלה ואלה במחתרות" מאת בן נציגר (ט'–ט'), א', משנה לא-דיזונה אורי 1948 (המחיר 75 פרוטה) בהוצאה "הה", תל-אביב:

"אתה קרא ספרי-בלשים ורומנים: בדויים,

מתורגמים, על רקע הי' זר.

ואין אתה יודע את המתהש בארץ, בעיר, במקום

מגוריך: – [...]."

הדרש מנשה להציג את הצורך את הלוֹקָלאַלִים והרייאליים המקומיים בראשו ספרו בספרות הארץ-קאנונית המתרחש עם הספרות הלא-קאנונית המתורגמת. אופייני הדבר, כי להבדיל מסיפור לא-קאנוני לוועז ווקכת הוה' – אה להודיע ש'על' שמות האגושים והמקומות המופיעים בספר זה הם בדויים בהחולת ואין להם שום קשר עם אנשים חיים".

נותנים יד להוצאת ספרות ריגול. (הוא מזכיר את א. ריאובי שתרגם את 'המרגוליט' מאת ברנסדורף בהוצאה "מצפה" שברונן היה, הספרות העברית "איננה דומה" עוננו של ישرونן היה, ולכן חיב המיסד הספרותי לפעול בשאר הספריות, ואכן ניכר המיסד הספרותי לפעול במרכזי גוד הדירות "אלמנטים זרים ושלילים" לתוכה. הוא מזכיר שברפובליקה היימארית אסורה לפי החוק הספרות הפורנוגרפיה, ועל-פי תקדים והצריך להפעיל את המיסד הספרותי נגד ה"שונד אונד שמון" הארץ-ישראלית: בלבדים וסיפוריו ריגול. טענוו של המריין שהספרות האנגונית העברית עשויה ליטול אמצעים ספרותיים מהספרותalan-אנגונית, מזועמת את ישرونן. מה שאפשר בספרות העברית, שיש לה קהיל קוראים גדול ומסורת ספרותית ארוכה, איןנו אפשרי בספרות העברית, שקהל קוראה קטן ולה הפkid תרבותית-לאומי. מדרגה ראשונה, הספרותalan-אנגונית אינה מתוכת. בה בין קוראו "הפשוט" והספרות האנגונית, אלא מתחילה עם הספרות האנגונית על קהיל הקוראים קטן ומונעת מהספרות האנגונית קהיל קוראים, שעשו להגייע אליה אם לא יעזר בספריו ההיסטורי הבלשי הוול. יתרה מזאת, לדעת ישرونן כל יהיה לעקור את הספרות העבריתalan-אנגונית מן השורש שעדין אין לה שורשים עמודיים בספרות ובקהל הקוראים. המומים שמנוה ישرونן בספרותalan-אנגונית המקורית הם: היא מקל-קלת את השפה; יש לה השפעה פיסיולוגית ואסתטית חמורה באשר היא גורמת "dimoraliyitah gamora letur" בשמות הקוראים הצעיריים" על-ידי גירוי הדמיון והסק-רנות בעזרת סיטואציות בלתי-טבעיות כגון שיפכת דמים, גנות, חשיש וגבבות. מערכת הנימוקים השמרנית-דיידקטית-מוסרית מסתימה בקריאה פאטיתית ממש: שאלו הורים ויגידום: כמה פעמים, מאוות הומו שספרית "הבלש" התחלת להופיע, מתעוררים הילדים באישון-לילה משנותם, כושאעה קרה מכסה את גופם מפני האלומות המכ-עותים? [8]

בהתדר אפשרות לחוק ממשתי נגד ספרות בלבדים וריגול קרא ישرونן "שיכרנו רום, שתהחיל מלחתה המשם ננגד כדורי הריגול, כדורי הרגע האלה שבמה מרעלים את ילדינו" [8].²⁵ גם 'מאזנים' פירסם אלמוני החתום באות ר' רישימת הזדחות עט רישימתו של ישرونן בשם "ספרית הריגול": [14]

אחרי ספרית "הבלש", שהחטשה בארץ-ישראל במדה שלא החטש בה עוד שום ספר עברי, כבר יש לנו גם ספרית "הריגול". בדברים כאלה יש אצלנו המשך. בגורוש אחד או עשרה מאיצ'י קונה לו אדם עכשווי חברה עברית בשם "מלחתת הריגול בין רוסיה האסובייטית ובין אנגליה בסין", ואחר כך יקנה לו חברה בשם "הריגול בארץות הבלקן".

²⁵ האמור בשלמותו מופיע בסוף ג.

"סית" של המחזית הראשונה של המאה ה-19 לסיפור פשע: סיפורים שבהם העיקר אינו בהירה ובמהלך הפענות הדזוקטיב שלה, והבלתי מתחיל להפעיל כוח' גופני. הקבוצה המרכזית בתת-מערכת זו הן הסדרות הארוכות (לפעמים יותר מ-50 המשכים שבועיים) המציגות פרשת פليلית ורומנטית משולבת, ובhem נפה רשות יריעה וחבה של החברה הארץ-ישראלית. בסדרות אלה אנו מתכוונים לעסוק בחיבור נפרד ומשלים.

5. תנובת המיסד הספרותי על ספרות הפשע והאפו-

לגטיקה עלייה

הופעת הספרות להמוני עורתה חゴבות הריפות עצל המיסד הספרותי, כפי שקרה גם בэрץאות אחרות.²⁶ תנובות אלה, המאפיינות את ייחוס המיסד הספרותי האלטרוי גם ביום,²⁷ הביאו מצידן לאפולונגטיקה מצד חלק מכותביה של ספרותה בתוך המערכתalan-אנגונית עצמה תחרות בין מ"ליהם ומהברים על טumo וכיספו של קהיל הקוראים הפטונציאלי, וזה השפעה בעלי ספק על בחירת הזינרים ופיתוח הנושאים והעלילות. התמודדות כזו לא הייתה

קימית, אך בראה לנו, במערכותalan-אנגונית. בידבר כתוב מבקר בשם י. ישرونן מאמר חריף נגד השלב השני של הספרותalan-אנגוני, ספרות הריגול, אבל הוא הוכחן לכל הספרותalan-אנגונית, המקורית והמתורגמת. כדורי הריגול, אך כתוב,

מבהינה ספרותית — כדורי הקאהם, ומעוררים בחילה אפילו אצל אלה, שאינם מותגנים באישניות ספרותית מיתודה. מבהינה חינוכית — כדורי רע הם בחהلط, ודא עקא, שהמשתמשים בהם צעריהם הם ואינם יודעים עדין לה辨ין בין טוב לרע, וכל הגנותם להם כדורים כאלה שדרכםليلך ולהויק, עובר בפירוש על ה"לאו" של "לפני עיור לאתן מכשול" . . . [8]

המבקר תקף את הביסון להעניק לגיטימציה לספרות בלבדית ולספרות הריגול והוכיח את חוסר תנובתה של הביקורת הספרותית עליה ואת העובדה שסופרים חשובים

²³ ה'טאים' משנת 1851 התלונן כי 1851 התלונן כי the assumption that the persons of the better class who constitute the large portion of railways readers lose their accustomed taste at the moment they enter the station. מצוטט אצל ווטסן, [24], 21. פיהות הרכבת נתן דחיפה לתפוצה ספרות ועתונות בידור בغال-הפני שיפקה הנשיאה הארכאה, והנזהה יהשית, לנוט עים בה.

²⁴ ראה למשל מאמרו של יפה [7] התוקף את סרטי הפשע בטלוויזיה באזותם המונחים שחקף בהם 'מאזנים' את הספרות הבלשי ב-1932. לדעת הכותב, סרט בשלי מכוסה על תחפומות המרגילה את הקורא וזכה בספרות הפס-ריה ממד אמנותי ואסתטי ומפריעת להתפתחותו של הקורא הפטונציאלי.

ב) הוצאה "מצפה" שבראה עומד כבר ווד אונדט הוסף רים ומחייב קלוב פאי'ן – אשר ברש, הציג את הספר "הרוגלים" לברנסדורף (חלק מע סיפורי רים ההולכים ונודפים על ידי ספרית "הריגול" – בהתגלת "מצפה").

ג) בהזאת "ספר" נdfs בשעה ספר בלשי על שרלוט הולמס.

ד) בהזאת "ספריה הקטנה" של מר פסט גינזבורג, נdfs זה לא כבר, ספרו בלשי מהיר על שריפת ארט וכו'.

ה) ב"טסף לילדיים" של "רבּרְיָה לילְגַּע בעומר נdfs ספר בשם "יקמת הפליט" בלחית שתי תМОנות של פילים וממר טויף, ועוד כהגה וכחנה.

מיון של הספרים והסיפורים הנכרים לעיל הם כשרים בתכנית הבהיר והקירה בהם מורתה. ילדים הקוראים אותם לא יחלמו תלומות בינוים ולא יקיצו באישוןليلת משנתם, כשיעה קרה מכסה את נופם מפחד תחולות המב-יעיתים: החלומות וביפוי הלילה באים לילד ישראל, לפי דברי המבקר ישرون, רק מתחד קרייה בספרית "הבלש". שומו שם? עד לפני חמשה הדושים, לפני ספרית "הבלש" נראתה בשוק, היה שלום על ישראל. ילדים ישנו שנות שרים ואתם גם גודלים (כגון ה' ישرون שעד עסרו את שמו כלל!), הקיבות עיכלו את מאכלן והכל היה בסדר גמור. אfillו בתה הרائعם המפטחים בהצנות ליליות וימיות את הנעור וגם את התינוקות בכל מיני חמנגות מחרידות של אבונטורות, אינטירוגות, האבטים ועגבינים, מתחם, שדים, רוחניות ופאריות – אfillו הם לא הביאו כל נוק לילדים ואיש לא קרא Tage עליהם, אף חרם לא הוכרו ילדים – ואילו מן "הבלש" גפתחה זרעה... הזיף הזה? (תדריך [18], 238–237)

תדריך ציטט מכתביו הערכה של איש ציב/or שונים וסיפר על איש ציבור ותרבות "שहודו" בקריאת ספרות בל-שתי, וסבירים את האפולוגטיקה הנאייה במקצת בתיאור ה"שירותים" שעשתה ספרית הבלש לטירות העברית, ללשון העברית ולמלחמות היישוב העברי על קיומו:

ואם דאגת המבקרים לחינוך הנער – הרי שכחו, האדונים המבקרים, כי הנער שננו קורא יום יום את העמונות העברית והחדשות אשר בה, וכולם עתוגות זו, שהמוריים בנתני הספר מיצים לתלמידיהם להנוט בה – אין בה ידיעות על רצח ואונס וגבורות שוטרים והציניות בלשים, וכל אוטם הבהרים שעלהם מחריעים אנשי הביררות, אין כי הם מודיע פסיטם בעורת חברוות, ולא כייעות עתוניות?

הבלש מה הוא? רמו ובקשת דרך לעורה עצמית, וכמרקם רבים – להגנה. באמצעות ספרו ובהרתקאות המושך את הלב מתגלים לו לקורא אופנים והמעאות לסתוק מציגוני רשות או להוציא לאור משפט. האם יצאנו הכל כבר בסדר נמור, בחינת "זור ואב עם כבש"?

האם מלשינות, כביבל, היא בלשות? על תומו שאחד העם זיל נמן לי במחנה, מבח בעצם ידו: ילאות כבוד והכרה במפעלי המועלים במקצוע שלו. נראה, כי בעל המרכז והרוחני העrijk את עבדות הבלתי של הקצין והשולט העברי.

היתמי יכול להרוו מחריבותו ארוכה מארך של דעות אנשים חשובים, מנהיגים, עסקנים, סופרים, עתונאים וכו' הקוראים בשעת הפנאי בעניין רב מאד ספרי בלשים:

דר' חיים וידי צם, למשל, הוא אחד ההסידרים של

ונגבת כתבייטר איטליך', וכך הלאה והלאה – עד שייהה לבקי בכל דרכי הריגול. ואת החוורות הללו קוראים יל-די. גנו. גם, שכנו להם כבר ב��אות ב"בלשות", על פי ספריות "הבלש", יהיו מackson גם לבקרים וחויפות ב"ריגול". מסורת מרבויות-אמנותיה אין עד באך, ואף השכלה שלמה אתעד עד אין לנו, ועל כן גם ה"בנור" וה"בנורה" בארץ קוראים ספרים מכל הארץ בדים, בלי כל הבחנה בין טוב לרע, בעלי הכרת אמת בינו טוב ובין רע. העיקר, שהדברים לא "עממי", שלא יהית בהם כל כבוד של רעיון, של תוכן, העיקר, שהיה בדברים ממש נלי ומן בלבד, שימוש – ולא רק בהפתעה שביםם, בCAPE, בזוזא, בשקל ומוכח אפילו מתוכו. ורוגש הוועה, הבהטה והפחד – והוא רגע חזק והוא חזק בעיקר בלב הילידים, ואילו לוויום רגשות אחרים, תמים או קרובים לרגע הזה לא מולדים ומוסאים בתקופת הילדות של האדם, והם: האזרחות, השמחה לאיז וכך. כל הרגשות האלה מתקבלים ינית מספרות חדש וזו של הכלשות וריגול, – המלאה מתייחסות, מרווח, פחד המות ועוד. מי הוא המרטיל את נפש ילדיינו בספרות? זו – מעורר בהם רגשות של פלים, פראים? מי היא הרוצה להיות מתחייב בנצח? בכל תפוצות הגלגה שרים שירים על ילדי הארץ יישאל ונפשותיהם והשלמות, הבריאות –ומי הוא המטל את המומים באת, מטל מומים בחדש ובתום שבתם? ומדובר אין עונש צבורי על מטל מומים אלה? ולא זה בלבד, אלא שם מודעים מודעותיהם בעוננים. מעוים לגלות את פרץ פט בריש גליה – על שער החזרות ועל המודעות בשער? אין כל גבול לצינורות, לבשתות וחורים קלים? והאם לא גודף טופיסוף לעזר בஸחורה המהועבת הזה, מטהר בנצחות ילדים חמימים?

באוטוביוגרפיה שלו, 'בשירות המולדת', נוקד דוד תדריך, שתלכו ב"ספרית הבלש" היה השאלה שמו וDOI-ינו (וכמה פרשיות הקשוות בפעילותו כבלש פרטוי), לאפולוגטיקה המתבססת על כל הגימוקים שהביא המ-אריי:

ספרות "הבלש" מה זו?

חשוכה למבקרים לאורך כל החזית הלהה אצלנו בעוננות מלחמת חנופה בספרות "הבלש" על ידי אנשים שונים, רובם בהסתדר פניט, פסידונאים, אונונאים. סימן ודע, על כל פנים למטיילים ומוכחים בשער, השואפים לתקנת המוסר ולשיפור הטעם האסתטטי. הলפק מסר היא בוודה מידת גאות מודח, שיש לה כוונות גלויה וישראל בהאה לעצך, להוות דרך, להראות על תיקונים ושיכולים – ולא בשאנט-קץ' היסטריה גרידזה. ספרית "הבלש" היא עובדה קיימת, הספריה נפתחת ומפתחת באכטפלרים, סימן שיש דורשים לספריה זו, שהספריה לרכוש לה חסידים. מושם מה אין להתייחס אליה כל אחד החזיות הספרותיים האמורים ולפצעו גם איזדים חזיביים בהזאה זו. למשל, המבקר י. י. שורון במאמרו "כזר ריגול" ב'ירבר' מיום חמישי, 19.5.32, שופר את כל חמו על ספרית "הבלש", שבה מתחילה לדעתו תקופה הבלתי בישראל, ושובח את כל ספרי הבלתיים והמרגולים שהגנוו לנו עד היום הזה הרצאות-ספרים השובות וספרים ידועים בהם. הרי טבלה קפננה:

א) הוצאה "אגנות", מתנכת הדרור, הוציאה לאור ברוב פאר והדר את הספר "הכלב לברית בסקריביל" – שROLICK הור-

למס – ספר על טהרת הבלשות.

למאורעות אקטואליים; במובן זה שינה הסיפור הלא-קאנוני את עלילתו ואות זירותה בהתאם לשינויים חברתיים ופוליטיים שהלו בתקופת המאודאט: בשנות ה-30 עוסקota עלילות רבות בעיות של עלייה לארכ' ישראל וכן בפעילותו של כנופיות ערביות; בשנות ה-40 – בפעולות המתחתרת, ואתרי מלחמת העולם – במהלך המלחמה נגד שרדי הגזאים²⁶). התחרות התבטה גם בהזירות שנדרפס על גבי החברות, שהן מעין "קביעת מדיניות" מושאלת וספורותית. הזרורות אלה מביאות את תפיסת טיבה של ספרות להמנוגט, תפקידה והחומרה על ידי הכותרים או המו"לים שלה.

על שער הספר יארור אתה, גורל" (טס' 14/א), שיצא לאור בתרצ"ט והמספר ב-224 עמודים עלילה מפוחלת של עולה חדשה ההפכת שותפה לרצח של אשת רופא ("עלילה טרגנית מחי עולה צעריה"), כתוב המתרח ההורני-גיגיל:

הרבה היסנו עד שהחלטו לוגיש רומן זה לקורא העברי חוברות-חוויות על אף הכל. ידעונו: אמונו של הקורא הבואר באוט המודפס ונgeom במידה רבה על ידי צורה זו של העצת לאו, קטרעה ושפופה, בשל מבול החברות הוולות מכל המינים, המבניא את שוק הספרים מאו ומעולט. אלום בגמצובני כיום, עם קהל הקוראים המזוכזב וג' מספר והן ביכול, תרי זהה האפשרות הייחודה להחדרת הרומן העברי לכל שכבות העם. עד אם האborות והראשונה ירניש הקורא לא כל ספק כי שוגה רומן זה תכלית שונן מכל החברות שיקרפה מימין ומשIMAL על מדפי מוכרי העיתור נים, חברות המכילות גיבובים מיללים וחוגן. רומן זה לא נוצר מוחך וזרצון ו'יבקבלוות' מען הפרותה בלבד, אלא מחר השתלות נוחasmות רבתה להגיש לכל קורא מכל גיל ודרגה ועםם, משחו מעין ושוב במיוחד עוזר לפי טעםו של כל חובב ספרות יפה. המסoper המאבר דהילט להאריך לעצמו ברומן זה מדה גודלה של חופש, כדי לתאתיהם לכל סוג הקרים, ומשום נר הליט את שמו בפסבדונים, לבתוי ייען, כדי שלא לגרות את הקורתות... .

גם כאן נמצאה את הנימוק השגור כnb, ספרות בידור היא אמצעי להזדמנות הרומאן לשכבותה הנגמונות, אך בעיקר בולט הרצון להציג את המונזר והספרותי בעעל-aicות ספרותית גבוהה יותר מזו של הספרות גלא-קאנוני האחתית בשוק, למעשה להציגו כטיפוף. קאנוני, שرك "מסיבות טכניות" יצא לאור כסיפור בהמשך בחברות בחרdot.²⁷

²⁶ ראה הטיפוף בהמשך של א. אליוון "עקבות הרבי" (2).

ברישמה והאנוגטאר).

²⁷ נראה לנו שאחד הקריטוריונים להבנתה בין ספרות קאנוני ללא-קאנוני הוא הזרות המחבר וזרות ההזאה בדפוס. באז"י ישראל המאודאטורי (וגם אחריכך) היה פיסומו של ספר במחסכים בזרה של הזרות המחבר ובזרות ההזאה בדפוס, עמודים "ווכחה" שהמתרח והמו"ל התוכנו במדוע לצור ולספק ספר לאיקאנוני. הבחנה בין ספרות להמנוגט, שכן כתיבה להמנוגט איננה פשוטה ובודאי לא קבועה.

טיופרי בלשים, וכי שפה למ"ר בילינסון מעורכי "דבר", היה סגנון העיגנות בעל 의미 יילודם ספרי נלשים, וגם כיום הוא קורא בהם בשעות הפגאי.

DIR. גליקסן, עורך "הארץ", סח ל. כי בנסיבותיו הוא לוקע אותו "ספרות בלשית", והאם בכלל להזכיר שדר' גליקסן, בעל "המדריך לשכת" ורזה הוא חס ושלוט? ... אב נ' בוטינס ק', שבו אסף בעכו, תרגם ספרו בלשי. הוא דורך גם ביום הפצת ספרות בו נין הנגר.

ח. ב. ביאליק, משורנו הלאומי, דרש מכובן שיכלול התוכן והלשון. אבל דעתו היא, ספרות "הבלש" האליטה לשושן קוראים ובאים מכון הגטן ולהכיריהם לקרוא שבוע וחוברת נעברית.

האגונטים ש. סולקובסקי וריעתו, אנשי תרבות, יוד-עים לחתוך הגן לילדיהם. נונחים ברצין וב' לששתה ילידים מדי שבוש בשבעת תובורות "הבלש" לкриאה, אחרי שהגורים עוברים על החוברת.

איש לא מצא פנים במוסריות שביבורו. תבירים אקטייביים מאוגנת הסופרים נארץ קוראים את ספרית "הבלש" בתגעוג רב וונתניים אותו להקריה גם לילדיהם.

היתר יכול להביע על מושמות וכוי שהחלו ללמד עברית בשערוי ערב לזרך קריית "הבלש" (מי יתנו ויקרא בעודי טפי אמנויות, דבר, שביבל, וכו'. אמן!).

ישמעו נא המהנכים: עטוני הילדים לא ישיבו אה נפש הילדים הדבאה להרתקאות למושגי גבורה. זיל ווונס עכרים לא נולדו עדיין. ואם לא תחנו להם את מוקשם – יקראו בסתר, מים ונורמים ימתקו. הקפידו על הלשון והסינון, העירו לנו גערות צדקות – אבל את ספרית "הבלש" אל תמןעו מהם. כשיתחנכו הילדים להיות יהודים טובים ובעלי בריתם, ייבאו מועל הארץ. מי למשורה, מי לשירהומי לעובתו ורונילה.

בתורת הבלתי לומדים את ההגנה הפצית לכל מקרה, את תורת הגבורה, התמזהות בימי מטבח ואפס עצות. אל מיראו מפני "הבלש", לעורחכם והוא בא?

ושלום על ישאל פעל מבקרו!

עד כאן דברי חשובה למשמעותם.

עשרים ושמונה שבועות הופיעו החוברות, זו אחר זו, עד שהתחלתי להפטיק את הגזאנין, המבוגרים, הופיעו את סדר הי. אף הם היו רציט לקראי ברחוב ומסתכלים בצד הר ומסתדרים איתי בסקנותם הפרובינצילית. לנין מתרתני את שם עשרים וחמש שנים עברו מאי הופסקה פעולת החזאנינו והחוורות נעראות גם עתה בענין. תשומת לב מרובה מקורי קורא וויניק שלראן לפני שנים, כשטעא מזא אמרת מהה. וזרה ישנה, מתיחת הוא פה ושם ושם עליה כשםו איש על ציד שלא ראה מיט וביב. לא מעתים הקוראים שנרכשו לשפה העברית על ידי ספרית "הבלש" – וזה שכרנו לפמלגן. מאות ואלפים צעריהם המהנכו על תכסי"י "הבלשות", וגדלו לנו מומחים – במלומתנו נגד האובי בימי המנדט, ובפרט אחרי הקמת המדינה. (18 ; 1960, 238–240)

החוורות בין המו"לים, חלkat אונונמיים, על הטעורה הלא-קאנונית התבטה לא רק בהרחבת הנושאים ובגיוון העלילה (גיוון זה המבטא גם כהצמדות רבת

וצערירים. מחיריה של חוברת ב-1932 היה קרוב למחירו של עיתון יומי (10–20 מא"י, לעומת זאת 5–10 מא"י). בעיקרו של דבר לא עורפה הדפסת ספרות בהמ舍בים בחברות קשיט טכניים מיוחדים, להוציא צורך במימונן ובכיתת-דפוס, ולא היה צורך בהוצאה ספרים מסודרים לשם כר. לכן היה כל ההוצאות במקופה הנידונה הוצאות פרטיות ומסחריות, שלא נשתייכו לאירגון המיל"ם, ובפועל אכן הייתה אՐՈՒԹׁת ולא מסודרת.³⁹ בעניין זה חלה תמורה ניכרת בתקופה המדינה, אם כי גם בתחום הוצאה לאור והוצאה לאור בספרות תל-אביבית הוצאות ספרי

ההופעה הבולטת ביותר במעבר מתקופה המאנדראט לתקופה המדינית היא צמצומה של הספרות הלא-קאנונית המקורית וגידול כמותה של הספרות הלא-קאנונית המתורגמת. 700 הרומנים הקצרים של הוצאה "הרמן והעיר" ו"הקולמוס" היו פיתחה של פעילות תרגומנית עזומה, שאט חזרתה ניתן למאהיים בדיכוי הספרים והעתונים בזרות חברות דוקומטריה על נייר ול, אך גם בספרים מקוריים ובפורמאות מכובדי יותר (למשל, ספרית "מועדון הספר הטוב" של הוצאה מוחה). המסקנה החוד-משמעות מבדיקה האינונטאר היא, שהספרות הלא-קאנונית המתורגמת ממלאת בספרות העברית את מקומה של הספרות הלא-קאנונית המי-קוריית, ובספרות העברית יש אפוא שתי מערכות גדולות של ספרות מתורגמת: קאנונית ולא-קאנונית. וכך נן שיש ספרות לא-קאנונית "מחיפת", כלומר, ספרות הגביות בארץ ויצאת לאור ב��דרנים לעוים שונים. במחופה האחורה ניכר שינוי מתו בגמאה זו, וסיפורים

29 הפליטים הרשומים של הוצאה המ"ליהם בישראל מתברר
פסים על הגדרת הספר של אונסקו: "כל דבר דפוס
המזהיק 49 עמד וחזר ומופץ לציבור הרחוב". מכיוון
שהליך גודל מהספרות הלא-אקדמיית מתחוק פחות מ-49
עממים, והמלויים שלטעם אינם מאוגדים בזאתהן ה-
מ"לים, אין נתונים על הספרים והזאתם לאו ועל תפר
אתם בארץ. חסרו זה פונם ביכולת לאמד את מידת
ההטוניגיות הרכובותית בישראל, הנבעת, לפי גוזרו של
אקסטרפרי, על-פי היחס בין מספר הספרים למספר התוש-
באים

³⁶ הוצאה מ. מורה היה בשות אשישים פורץ דרך בחזאתם בלבם קלפניים ורומאנטים רומנטים כחדר. משנות השישים ועד ימינו נוציאת הוצאה זו כ-400 בלחים, הרבה אוטוביוגרפיה.

⁵³ ספר "תובות ישראל 1970" קובע כי 63% מקוראי העברית קוראים ספרות מחרוגמת, אך לפי הספר רק 5% קוראים ספרות בלשים ו-1% סיפורי מתח ומין (קזנורוביץ [9], 252–249). אלא שמדובר בוגום באיה-הבנה בין ספרות אנטוגנית ולא-אנטוגנית. ראה על נס שביסט [15] וטורי [6]. אנטופרומאציה החליטה על הנעשה בשטח המכ"לות של הסדרות הלא-אנטוגניות נמצאת בסקרותה של, והבה מנדלי, סנו [10].

6. הערות-טיכום לרשות הגינויות הראשונות ליצירת
מערכת לא-קאנונית בנסיבות העבריות הארץ-ישראלית
ראליות
איתור האיגונומטאר של הספרות הלא-קאנונית המקורית,
מחבירת והמור"לים שלה, הוא כמעט בגדר "בעיה בל-
שית", ואילו הנדרת מאפיינית, התפתחותה של המערכת
ויחסותה עם המערכת הקאנונית היא, בלשונו של קרויזר
[22], "בעיה מחקרית". נוגה להעיר כאן הערות-טיכום
אחדות על הביצה המחברת, הנובעת מבדיקת האינו-
ונגטאר של הספרות הלא-קאנונית המקורית בתקופת
המנגדאט. לדעתנו יש להן במידה רבה תיקף גם לתקופה
שללאחר מכן.

הספרות הלא-ארכיאולוגית המקורית נדפסה בשתי צורות: ספרות בהמשכים בעיתונות והוברות — בחדות או בסדרות. בארכ' ישראל המאנדרטורי לא היו שבועונים וכתבי עית רבים ויציבים בעלי אופי משליחי. העיתונות האדיילוגנית-המפלגתית לא פירסמה ספרות לא-ארכיאולוגית. כבר טענו, שזוקא העיתונות הלאומית, כמו זואר היום, בשנים 1928–1930 ואחריו היידן' (יעיון), ומאותר יותר שבועון, של האה'ר — המפלגה הרבוייזוניסטייה, פירסמה ספרות לא-ארכיאולוגית בהמשכים. גם העיתון "הארץ" רוחי "הארץ" פירסם ספרות לא-ארכיאולוגית או פסנתר-קאנונית (או, במלים אחרות, גראפומאנית). בעיתונים אלה בולט העירוב המוזר בין ספרות לא-ארכיאולוגית מובהקת לבין ספרות גראפומאנית וספרות קאנונית מעולה. ב佐יה סדרה תחילה עיתון העבר ידיעות אחרונות' לאחר סמס רומאנים בהמשכים באוגוסט 1939, והם הופיעו שם כרציפות עד מאי 1948.²⁸ כשהזוכה כבוצה בראשות ד"ר עזראיאל קרליבך את ידיעות אחרונות' והקימה את מעריב, נטלה אותה את הסדר של הרומאן בהמשכים כדי לשנות לעיתון החדש המשכיות ורציפות וכדי למשוך קוראים. שהסתם הרומאן, במאמצים מסוימים של כמה כתבים בעלי-קורחים, הסתיים גם עידן חפים של כמה כתבים בערך-קורחים, הסתים גם עידן הרומנים בהמשכים בעיתונות הימית, וחור נפתחה כשחלה להופיע שבועוני נשים, ובאשר המלא העיתונים הימיים להוציא מוספים גדולים לשבת בשנות ה-60. (אפניינו הוא, שמוסך "הארץ", שהחל ב-1974 בפרסום ספרותם בלשדים קבועים, הגידיר את המדור כמדור "הספרות הקצר"). בהנדר כתביית מסחריים פופולריים היה צורך להוציא לאור את הספרותים לצורת תובורות, ומהיר זול שיאפשר את רכישתם על-ידי בני גוער

²⁸ ב-1940 והפרנסמו למשל שליטה סיפוריים בהמשכים מארה מ. אמר: "הzelllett מספר 17" (22 המסכנים), מהירותה בנייז'ירק על רקע מלחמת העולם (20.3.40 – 16.2.40); "הלו كانوا תחת החרות?" (3.5.40 – 27.3.40), רומאן מתח וריגול המתרחש באירופה; ואחרו נגר ריבט"ם (מאי – יוני 1940) שעלתו דומה. באחום החדשנות והפרנסם שם גם סיפורן קאנוני בהמשכים של אביגדור המאירי, וכן סיפור רימן של איכבר.

ופסיפות העברית הכנינו את בני השכבות העממיות אל קהיל הקוראים. בני שכבות אלה מעדיפים ספרות על רקע זר ולא על רקע לוזאיל, קרוב. יתכן שכן מוציא גם ההසבר להחפתותה של תורת-המערכת שהעתקה את זירות העלילה אל מוחון לגובלותיה של ארץ-ישראל המאנדרטורית. ציינו כבר את יסוד האינטימיות של תורת-מערכת זו, ולפיכך יש העדפה בולטות של ספרות לא-קאנונית "אותונומית" המתחרשת על רקע זו.

(5) העדר מסורת של סיפורו רעלילה והרתקה ושכבה טפרזית לא-קאנונית לסוגיה קשור אולי גם בהעדר מסורת בוגת בסיפור הקאנוני. יש כאן מעין מגבל כס-מים: בהעדר מסורת של סיפור רעלילה קאנוני לא התפתח סיפור לא-קאנוני גם בז'אנרים "המקובדים" שלן, ומאייד, בהעדר ספרות לא-קאנונית לא נכננו אלמנטים לא-קאנוניים לתוך הסיפור הקאנוני. הספר העברי איננו מצטיין בדרך כלל ביכולת לרקם סיפור שברכו עלייה.

ג. האם קיימת דינאמיקה מתוך הרוב-מערכת של המפה?
ירות העברית?
האם התקינה דינאמיקה מתוך הרוב-מערכת של הספר-
ירות העברית הארץ-ישראלית בתקופת המאנדרט? יש
לחולק שאלה זו לשתי שאלות משנה:
א. האם קיימת דינאמיקה בין המערכת הקאנונית וה-
מערכתalan-קאנונית?
ב. האם קיימת דינאמיקה מתוך המערכתalan-קאנונית
עצמה?

א. העדרה המשמעותי והרצוף של מערכת ספרותית לא-קאנונית מקורית ביטל למעשה אפשרות של דינ-
אנמיקה בין שתי המערכות הספרותיות הראשיות. ככל הנראה לנו, קשה למצוה במערכת הקאנונית של הספר-
ירות העברית השפעות — בתחום העלילה או הסגנון —
שמקורן בספרותalan-קאנונית. אין ספק שאיפיותיהם של זבוטינסקי והמאירי לא חתגשו; הספרותalan-
קאנונית המקורית לא פרצה דרך דרכם לקהיל קוראים חדש
ולא גרמה להעתורות בתחום התמאטי והטנגוני בספר-
ירות העברית המקורית. אבל יש לזכור, שאת מקומה
של מערכת לא-קאנונית מקורית מפשה המערכת האינו-
טנטיבית מאור של ספרות לא-קאנונית מתורגמת מלש-
נות רבות, ובעיקר מספריות אנגלי-אנסקיות. השאלה
שיש לשאול היא אפוא, מה מידת ההשפעה שהיתה
ספרותalan-קאנונית המתרגמת על הספרות
העברית הקאנונית, אבל שלא זו חוויה מתחום דינונו.
מצד שני ברור, שהסיפור העבריalan-קאנוני וצלית
רק בkowski רב להשתחרר מצילה של הספרותalan-קאנונית,
בחוקפות הראשונה, לפחות, היה הספרותalan-קאנוני
מושפע מזרמו של הספרותalan-קאנונית, ככלmor: גם
הסיפורalan-קאנוני נתפס כגורם מהןך ובועל "שליחות".

בהתשעים (בשבועון *לאשה*, למשל) מתרסים במסות מתרבים ישראלים למחדין. תופעה זו מעוררת שאלת סוציא-ספרותית מרכזית: מקומה של מערכת לא-קאנונית מתורגמת בממדים רחבי-
במים ביחס ברוד שקים פוטנציאלי של קהיל קוראים גדול לסתורות לא-קאנונית בעברית; ואולם חלקה של הספרותalan-קאנונית והמרקראית במושב הכללי הילך והאטומים. אחרי הנזינות האינטנסיביים לחיבורה בשירות השלושים והארבעים התפתחה "יחס הפוך" בין
הצrica הספרותית לבין התוצר הספרותי:

לעתינו ניתן לומר כמה סיבות לתופעה זו:
(1) עד היום לא הונקה לגיטימציה לספרותalan-
קאנונית המקורית, השדר לגיטימציה ספרותית "ערבית"
לא היה גורם מוגע אליו היא הרוח הקספית מכפר על
העדר הסטטוט. אלכסנדר מוזס טען באוגנון, שהעובדת
שרוב הספרים הישראלים אינם מתרנסים מכתיבה
ספרותית גמורה לכך שישתכלו לעובדה שאין אפשרות
להתפננס מספרות. אילו היו ציריכם להתפרק מכתיבה,
לא היו נגועים מכתיבת ספרות לא-קאנונית, ولكن היא
לروح בספי ניבר מכתיבת ספרות לא-קאנונית, ואכן, כתיבה
יכולת לשמש לכל היותר לפונסה צדדי. ואכן, כתיבה
זו נעשית לעיתים קרובות בעכויה צדדיות ונחתמת
בפסבזוניים.⁵²

(2) תרגומו של סיפור לא-קאנוני לעברית משתלם יותר מכתיבתו של סיפור מקורי באותו אורך, כי
תעריף המתרגומים גבוהה יותר, והתרגומים דורש פחות מאמץ
ופחות זמן.

(3) רוב הוצאת-הספרים המכובדים פירסמו ספרות
קאנוניים בלבד ופעלו לפי מערכת הנורמות של המילוט
הספרותי, ולמן לא עמדו או יומו כתיבת ספרות לא-
קאנונית.

אולם סיבות אלה גראות לנו מישניתה לעומת שתי
הסבירות הנוספות; שהרי גם בספרות איזופיות "קטנות"
אחדות כמו ספרי "מקצועים" של זאגרים לא-קאנ-
וניים שונים, ואילו בספרות העברית אין אפילו ספר
אחד המציג בכתיבתו זו, לא כל שכן ספר שהצלחה
לפרוץ גם לשוק הבינלאומי:⁵³

(4) הדמוקרטיזציה והא-אידיאולוגיה של התרבות

⁵² קולין ווטסון (24), 3 כותב, כי אחת התဿים העטוקות ביחס לביצת השנים לאחריות היא תעשיית ספרי-הפשע. כ-300 מתרבים מספקים את הצורך גדר-דלה והולכת עם העלילה בדמות החיים. אחד מכל אורבעה מתרבים הוא אשה, ורוב הכותבים נזקקים למשרה נוספת
כדי להתפרק וכוחבים בשעת הפניה. עוליה מזה, שדעתם כי מhabbi ספרי-הפשע נהנים מהכנסה גדולה
היא אונדי.

⁵³ בשנים האחרונות הצלחת ד"ר מיכאל בר-זיהר לפרוץ לשוק
הביבלאומי בעזה שבי ספרי ריגול, השיכים לו Lager
הציגו-זוקומנטאי.

המטורף וכו') שאינן מופיעות כמעט בספרות העברית האנוגנית. קשה להביע על השפעה ישרה של הספרותalan-קאנוגנית המקורית, וגם כאן יש לבקש ולבדוק את השפעות הילדות ספרות הילדות והמחזורמת. מכל מקום, מופעה ברורה ובולטת היא העתקתן של הקונוניות של היינגר הבלשי כמעט באופן מוחלט בספרות הילדות לרמותיה השונות. יתרון שrok בעניין זה התקיימה ציפויו של בסיס עיקרי על ספרות מתח ועללה ולא תהית ספרות זבוטינסקי, בספרות עברית לילדים ולבני-הנעורים מתח-זידאקתיו וסנטימנטלית בלבד. אכן, הספר שברכו למבוגרים אינם מוצאים ביכולת לקרוא ספרות שברכו עלילה או "חידה", ואילו הספר העברי לילים מרבה ב"חידה" וב"עלילה".

ב. מזאנו דינאמיקה בתחום המערכת של הספרותalan-קאנוגנית המשפעת מהספרות והלא-קאנוגנית המתרוגמת ומהחרחות על קהל הקוראים של הספרותalan-קאנוגנית. יש לנזכר, כי כשם שהספרותalan-קאנוגנית נחלקה ליאנוגרים שונים, היא נחלקה גם לرمות שנות מבחינות האיכות הספרותית ו מבחינות הנורמות שלה. מה שנגן על הספרותalan-קאנוגני המקוררי מהתגלגלו לטיפור לא-קאנוגני שהקדד שלו הוא קוד א'מוסורי והיא, פראודוק-סאלית, ויקטו לאוთה מערכת נורמות של הספרותalan-קאנוגנית והתיימרו להיות ספרות בעל אופי מסורי ולא ספרות "משחת". הדינאמיקה במערכותalan-קאנוגניות המקורית והובילה בעיקר לפיצול מבחינות היינגרים, כאשר הספרות הבלשי "הקלאסי" מתגלה בהירות לסיפוריפשע, רייגל ואחרים, וכן בספרותalan-קאנוגני -המקורי המודרגני שלהם.⁵⁵ אולם בספרותalan-קאנוגני, יהושם מפיזוא-לא-מצאנן, באוטם ספרותים רבים שקראו, כפי שהוא מציין אל הנוכל והՓושע, כפי שהוא מציין בספרותalan-קאנוגנית האנגלו-רטקטית למשל. התרדומו של הספרותalan-קאנוגני העברי לא הימתה, אך נראה לנו, התרבותות מעמידה (ראה והוגארט [21]). אלא בעיקרה חלוקה של זיאנרים ונושאים לפי המין, הגיל ורמת-ההשכלה של קהל הקוראים: הספרות הבלשי וספרות הריגול כונו יותר לבני-הנעורים ולבני-השכלה עממית ומעלה, ואילו הספרות המלודראמאטי והזרומאנטי כוון בשקר לבנים. התפעלות כזו מורגשת בעיקר בספרותalan-קאנוגנית המתרוגמת,/man שנות ה-30 ועד לשנות השבעים. עניין זה דורש מחקר סוציא-ספרותי נפרד.

ההיסטוריהgoraphia של הספרות העברית עסקה בדרכי

⁵⁵ בעניין זה דומה שרואי יהיה לבדוק את הדרישן שבספרות הרומיות בניו-יורק בהמשכים בעיתונות היידית בפולין לבין שלושים והרבעים.

תרבותית ולומית. גם סגנון של הטיפורהalan-קאנוגני לא הצליח להשחרר מחלתו מן הנורמות הספרותיות של הטיפורהalan-קאנוגני ולייצור גזרות לשינוי הקרוובות יותר לשון הדיבור. אמן געשה ניטין להשתמש בשפת הרחוב, אבל מה שנוצר בספרות זו עקב לכך הוא שעתנו של גזרות לשינויים בגבות ולשון סלנג נביא לדוגמה:��טע משיחת, שהופיעה באחד מסיפוריו של בן-ישראל: מודהר העף מבט על קרטיס הביקור שהשתיט סעדיה ומכל-להפסיק את עבדתו אמר: — יתחה רגעים מספי. — עלי למגור לכתוב מכתב השוב. הנער יצא וכעבור דקota אמרות זו:

— האזין תטורכי אומר, שהגענו אינו סובל דתית. פבי תזרע קדרו: מכלבים את המות — רטן אגב חיבנה מזרה — ודי שוב פניו אהבה. הכלום אחריו פנה אל טניה בשמו את המכוב אל התיק באתת המגורות בשלtan. (יהלום המכלה [1/1])

הدينאמיקה הקיימת בביב-המערכת של הספרותalan-קאנוגנית, שעלה אנו יכולים להציג, היא בין ספרות הילדות לבין הספרותalan-קאנוגנית. יש להעיר בספרות הילדות אינה משתיכת אף לאחת משתי המערכות הראשית, אלא היא עצמה רב-מערכת הנולקת למערכתalan-קאנוגנית ומערכתalan-קאנוגנית. ספרות הילדות העברית קיימת זיקה כפולה לרבי-המערכת — למערכתalan-קאנוגנית ולמערכתalan-קאנוגנית, המקורית והתרוגמת כאחד. ספרות עלילה והרפתקאות, שנועדה במקורם למבוגרים, תורגמה ועובדת בעברית כדי למלא את המחוור בספרות ילדים-מקוריים כן, למשל, תרגמו ועובדו יצירות מופת קאנוגניות כמו דון קישוט, מסעות גוליבר' וכדומה והפכו לצירות "קלאסיות" של ספרות הילדות העברית. בדור השני עברו נורמות אחדות של הספרותalan-קאנוגני המכורי, בעיקר מן הזרים של הספרות הבלשי, ספרות ההרפתקה, ספרות המסע וכדומה, אל ספרות הילדות,alan-קאנוגנית והלא-קאנוגנית כאחד. בעיר בולט הדבר בזאנר של הספרות הבלשי, הנמצא בספרות העברית המקורית של שנות המדינה כמעט רק בספרות הילדות. דוגמה טובה לכך ניתן למצוא בדמיון בין הספרות בשם הבלש הקטן (המודבא בנספח) משנת 1932 לבין ספרות האסלאמי הסمبיה של גיאל מוסינזון שהחלו להופיע בשנות ה-50.⁵⁶ בittelsh הקטן נמצאה כבר חלק גדול מהאלמנטים של ספרות האסלאמי ושל ספרות ילדים-מקוריים אחרים: הילד (או חברות ילדים) ממלאים את תפקידו של הבlesh; מופיעים אלמנטים אגוטאסיים רבים, כגון מנהרת החמלית וכדומה. הספרותים הארכ'-ישראלים היו מאולטים דמיות בני לאומיים שונים, וגם חכונה זו שעה רובה ככולה בספרות הילדות המקורית, המשופעת דמיות (הנoir היוני, הסטור הארכני, המהנדס האגוני

⁵⁶ ש. בן-ישראל עצמו פרסם רומאן לילדים בשם 'קורותוי' המחרים של דני מורה, א. מהס, תל-אביב, 1947.

11. מרוח, תמר. "רוקויאם לרומן העיר". *ימסיף הארץ*, 15, 14, 7, 6, 1968.
 12. פולאך, א.ב.ג. *השוב העברי במוסאי המלחמה*. ספרית פטולימי, 1965.
 13. קלונגר, יוסף. *קיצור ההיסטוריה של הספרות העברית החדשה* (כדי ב. נטניהו). מדע, ירושלים, 1954.
 14. ר. *"ספרות הריגול"*. *מאזנים*, ג, חוב' מה (קנתן), 15. (5.5.1932).
 15. שביב, יעקב. *"הספר כמצרך של תרבות הפנאי בישראל"*. *'ספרות'*, מס' 17 (ספטמבר 1974) 144–145. (על צ'נורביץ [9]).
 16. —. *"מן הספר הבלתי לרומן הפשע"*. *'ספרות'*, ד, מס' 3 (יולי 1973) 575–574. (סקירה על סמיון בן-[23]).
 17. —. *"הספרות הלא-אאנוגית באנגליה במאה העשרים"*. *'ספרות'*, מס' 18 (דצמבר 1974). (סקירה על הזרת [21]).
 18. —. *"האפלונטיקה של קונוונציה מדעת לעצמה: העשרה על טקטיקה ספרותית מתחת ברומן הבלשי"*. *'ספרות'*, מס' 18 (דצמבר 1974).
 19. שוץ, שלום. *יעקב ובודינסקי לחומ האומה*. ירושלים, תש"ג.
 20. שטמן, יוסף. *יעקב ובודינסקי*. קrong, תל-אביב, 1959.
 21. תזרור, דוד. *'בשירות המולדת: (1912–1960)'*. התזה הדוקטורית, תל-אביב, 1960.
 22. Gregg, Pauline. *A Social and Economic History of Britain 1760–1965*. George G. Harrap & Co., London, 1965.
 23. Hauser, Arnold. *Sozialgeschichte der Kunst und Literatur*. München, 1953.
 24. Kreuzer, Helmut. "Trivialliteratur als Forschungsproblem: Zur Kritik des deutschen Trivialromans seit der Aufklärung". *DVjs*, 41 (1967), 173–191.
 25. קרויזר, הלמוט. *"ספרות התרבות הכליאלית בעזיה מה-קר: ליבורת הרומאן והסיבאיל הגרמני מאן וקופט ההשכלה"*. *'ספרות'*, מס' 18 (דצמבר 1974) 20–29.
 26. Symons, Julian. *Bloody Murder: From the Detective Story to the Crime Novel: A History*. Faber & Faber, London, 1972.
 27. Watson, Colin. *Snobbery with Violence: Crime Stories and their Audience*. Eyre & Spottiswoode, London, 1971.
- אוניברסיטת תל-אביב

כל ביצורים הקאנוניים וביצירותיהם. היא לא עסקת בקהל הקוראים ובוחנות הרכבת של "ספרות המונחים", אן, בהגדרת מדיקת יותר, בקהל הקוראים ובוחנן הק-ריאת שלו – בספרות לא-קאנונית, בעיתונות ממחיה ובידורית וCMD. הטוציאולוגיה של הספרות העברית היא שדה-פדר למחקר, ומאמור זה הוא רק בחינה ראשונה של צד אחד של...

8. מושגים-מקלים

1. אבן-זוהר. איתמר. *"הפונקציה של הרכיב-מערכת של הספרות"*. רות היסטוריה של הספרות: (הרואה בסימפויון בין-חומי על עזיה בתיאוריה של ההיסטוריה של הספרות, מרץ 1970). *"משא" (למרוחך)*, 6.3.1970.
2. —. *"הספרות העברית הישראלית: מודל היסטורי"*. *'ספרות'*, ד, מס' 3 (יולי 1973) 440–427.
3. —. *"היחסים בין מערבות רשותנו ומשנותן ברב-מערכת של הספרות"*. *'ספרות'*, מס' 17 (ספטמבר 1974) 49–45.
4. גוטהף, יהודה, עורן. *"עימנות יהודית שוזומה"*. מזאת האיגוד העולמי של העיתונאים היהודים, תל-אביב, תש"ג.
5. (אב) הרושובסקי, בנימין. *"הרומאן הבלשי כויאגר של ספרות"* (סקירה). *'ספרות'*, א, מס' 1 (אביב 1968) 232–230.
6. יונגראוב, יקטרינה. *"העלילה והקומפוזיציה של "חווטם לנוגול"*. *'ספרות'*, א, מס' 2 (קיץ 1968) 318–308.
7. ז'בוטינסקי, זאב. *"על ספרות ואמונה"*. ערי ז'בוטינסקי (הוצאה ספרדים), ירושלים, תש"ת.
8. טורי, גدعון. *"עד על יספר כמצרך של תרבות הפנאי בישראל"*. *'ספרות'*, מס' 17 (ספטמבר 1974) 145–147.
9. —. *"לשלמת תיאור הספרות כרכיב-מערכת"*. *'ספרות'*, מס' 18 (דצמבר 1974) 1–19.
10. יפה, א.ב. *"תרבות ישראלית בעין הטלויזיה"*. *מאזנים*, לח, מס' 4 (מרץ 1974) 263–260.
11. ישוון, ז. *"ברורין יינול"*: (לענין אקלטאי שבער עליון בשתייה). *"דבר"*, 19.5.1932.
12. צץ, אליהו וגבאי, מיכאל. *"תרבות הפנאי בישראל"*. ספרייה אוניברסיטאית, עט-טוב/חרבות וחינוך, תל-אביב, ראה גם נורי [6] ושביט [15].
13. מגלטון, זהבה. *"רומנים רומנים ואמן הקארטה"*: סיור חטוף במלכת הממלכות הבידורית, שאינה נמנית לביקורת ואינה יודעת ספרות מקור מות". *'מעריב'*, 16.7.1971.

9. נספחים

נספח א

**רשימת איננוונטאר של "סיפור הפשע" העברי (1931—1948)*
ראשימה ערכוה לפי סדר הופעה נדפסות וכוללה רק סיפורים שהופיעו בגורות חברות.**

ב. בן ישראל, ש. יהלון מקורפו ח' (המוך ל-1/י-יא).

ח'צ'ב.

ג. —, בית הלדים. ח'צ'ב.

ד. לבני, מ. יהמות המזופף. ח'צ'ב.

ה. חבקוק, ב. פישקה יפונז'יק. ח'צ'ב.

ו. חבקוק, ב. מישקה יפונז'יק (סוף). ח'צ'ב.

ז. בן ישראל, ש. בשם המלחת (222 ל'). ח'צ'ב.⁸

ח. בן ישראל, העכשווי הצהוב. ח'צ'ב.

ט. —, מסתורי שלושת התפניות. ח'צ'ב.

י. —, קברן של נביא השקר. ח'צ'ב.

יא. —, הטרגדייה של בית כפ' (108). ח'צ'ב.

יב. —, קורות טשנגייל הספר מפקין. ח'צ'ב.

יג-יז. —, מסתורי של אינס גוש. ח'צ'ב.

טו. —, יהמות המטה. ח'צ'ב.

טו. שנון דרייל. מספורי דיר' וספ' (תרגום). ח'צ'ב.

יג. —, היפושע המודר'. ח'צ'ב.

יח. בן ישראל. שלשות סימני השאלה. ח'צ'ב.

יט. —, יהמת חמ'י. ח'צ'ב.

כ. לא נמצא.

כא. בן ישראל. זידל האלקולואיד. ח'צ'ב.

כב. חבקוק, א. יהשםר באלו. ח'צ'ב.

כב. ואלים, אציג. קורות אנטוגן בירגנס;

ולודונג. 122 הנתקחות;

גיאויס, מ. (על-פי). יהקמה ואיזומה. ח'צ'ב.

כג. בן ישראל. קתר מס' 421. ח'צ'ב.

כה. חבקוק, ב. היכדור הכהול. ח'צ'ב.

כל. בן ישראל. מסתורי טניריה. ח'צ'ב.

כו. —, עדיו א. ח'צ'ב.

כו. שכנר, מקס. בית החירות למוחים. ח'צ'ב.

3. ספרית הבלש — ח'צ'ב

א. דפני, ב. המפלצת האיזומה.

ב. יעקובי, דוד. יצאת במילון "יקם".

ג. —, במסתורי מערת המותה.

ד. צפניה, ב. אוניות הדמים.

ה. חבקוק, א. יבצל שד המותה.

ג. —, מכוניות הניגנוז.

ז. —, ייריה באפלת הליל.

ח. צפניה, ב. שודדי הרמים.

ט. לוב, א. מסתורי קופת הבדול.

ז. יעקובי, דוד. סוד קרייז המותה.

* מבוטה על חיו של שלמה יעקובי (סיומה יאנקלביבץ'), ממן.

קורביו של ז'בוטינסקי ומראשי תנועת הרביזיוניסטיות, שארזו גוזד הגדנה עצמית באוסטה המכוזיד במדים ובנסק בתקופת מלחמת האזרחים. ראה: רמנבל, איזיק. כפי

שחרוריהם. רמת גן, 216—224.

⁸ על פרשת נילוי.

ו. ספרית הבלש. תל-אביב, ח'צ'א—ח'צ'ב¹ (1932—1931)

א. בן ישראל, שלמה. יהרצח המסתורין. ח'צ'א (שמאי מה-דורות).

ב. —, יבצנרי מפלצות האדם. ח'צ'א (שמאי מהדורות).

ג. —, יהלום תכלתי (שמאי מהדורות).

ד. —, עיקמת המהידגוי (סוף יהלום התקלאת). ח'צ'ב (1932) (שמאי מהדורות).

ה. —, מוזפי האסף. ח'צ'ב.

ו. גלפר, שלמה. יהלומים הכתולים. ח'צ'ב.

ז. בן אדרת, משה. יהלומים המצוות בהר הכרמל. ח'צ'ב.

ח. בית הלחמי, ת. יהלומים המצוות. ח'צ'ב.

ט. סנפירי, נחמן. ימאות הדמים. ח'צ'ב.

י.—יא. בן ישראל, שלמה. יהלון מקורפו. ח'צ'ב.

יב. לא נמצא.

יג. לא נמצא.

יח. בן אדרת, משה. יהודדי הקבריט. ח'צ'ב.

טו. גלפר, מרדכי. יהלום הקבריט. ח'צ'ב.

טט. תאומי, מ. גאנכט יהלום הבנילאלמי. ח'צ'ב.

ייז.—יה. קיטרי, אורנית. יהלום המסתורית בתערוכת 1928.

ח'צ'ב.

ו. טט-ב. בונישראל, שלמה. קורות יעקב מלנור. ח'צ'ב.

כא. דיטמן, מרדכי. יהלום האיטה. ח'צ'ב.

ככ. סטפנונו, אריתה. יבפם גאנלט. ח'צ'ב.

כב. דובנשטי, מ. יאשור הדמים. ח'צ'ב.

כד. בן ישראל, שלמה. יהידקי הפופסורה קו'. (מאמר, וורצ'ב).

כה. קיטרי, אורנית. יהלום האגדות. ח'צ'ב.

כו. —, יהלום האגדות (סוף). על סך הטומאה. ח'צ'ב.

כו. גלפר, שלמה. יהלום השטנית. ח'צ'ב.

כט. סטפנונו, אריתה. יהלון האזיד זטמי. ח'צ'ב.

כט. קיטרי, אורנית. יהלון האזיד זטמי. ח'צ'ב.

כט. קיטרי, אורנית. יהלום הקטן. ח'צ

- ג. גשור, נחות. 'משמר הלילה'.
- ד. מגלי, מנוח. 'קורות בערפל'.
- ה. רגובסקי, יצחק. "האיש בצל" בלבנה.
- ו. לוייט, אריה. 'MASTER היזונה הלבנה'.
- ז. לא נמצא.
- ח. מוגן. 'הברך באקספרס מורה'.
- ט. רגובסקי, י. "האיש בצל" חס לפורת'.
- י. ברגשטיין, יונה. 'היזדים לעמלה'.
- יא. גשל, נחום. 'ה-13 על הקטנה'.
- יב. ברכה אברהם. 'זיהודה היוק'.
- 6. ספריית הבלש. ירושלים. דפוס הספר, מרצ'ה**
- א. אלכסנדר, י.ב. 'מפלצת צלב הקrus.'
ב. ——. 'המת שרצה'.
- ג. ——. 'MASTER אניota המות'.
- 7. ספריות המאה העשרים. דפוס א. מروس, מרכז'**
- א. אריאלי, א.ד. 'ஹילה השורה'.
- ב. הנגידני, צלאל. 'בתחות הלילה'.
- ג. בן דניאל, מ. 'הוזאות המסתוריות'.
- ד. לבנון, ה.ג. 'MASTER "x"'.
- ה. ג. עפרוני, שלומית. 'MASTER היזונג'.
- ו. ארמן, ג. 'MASTER אוצר הזמים'.
- ת. בן דניאל, מ. 'האכבע החורה'.
- ס. אריאלי, ד. 'הרצח בלווה-פרק'.
- י. תומזר, ח. 'הפרש השורה'.
- יא. ——. 'הפרש השורה' (סוף).
- יב. המואבי, נפתלי. 'בית המסתורין'.
- יב. לוייטין, עמנואל. 'היששות האבדה'.
- יג. שברגולד, ד. 'אדם המפלצת'.
- יד. אמר, מ. 'על גזי המות'.
- טו. עפרוני, שלומית. 'יקוסמי היזונג' (א).
- טו. ——. 'יקוסמי היזונג – הפיר והונגה' (ב).
- טו. ——. ארמן אלילי המות' ('יקוסמי היזונג') (ג – סוף).
- טו. שברגולד, ד.א. 'העקרוב השחור'.
- טו. אמר, מ. 'אקספטי הפשעים'.
- טו. אליזר, א. 'MASTER ז'יאנה סמיון'.
- כ. ויזקי, ברוך. 'חוורו של ביגאים האן'.
- כא. גורל, י. 'המדבר האום'.
- כב. כרימאייל, עוז. 'אני חף משפע'.
- כב. ארמן, ג. 'שלושת בקבוקי המות'.
- כד. ברושי, ג. 'מלאר המות בחוששה'.
- כה – כו. עפרוני, שלומית. 'ערוץ הנוקט'.
- כו. מיכרון, י. 'הרואה ואינו נהרא'.
- כח. אריאלי, דוד. 'הנשח האודם'.
- כט. אליגון, יעקב. 'בומבו'.
- ל. בנידון, א. 'ארבעת הגלגולות'.
- לא. כרמייל, עוז. 'הפשע המור'.
- לב. מרגול, ג. 'עשן המות'.
- 8. ספריית הבלש מספר 1. הוצאת המאה העשרים, תל-אביב, 1938**
- א. גנור, אברהם. 'המסכת הלבנה'.
- ב. בן קורי, ש. 'מערת השדים'.
- ג. ירושלמי, מרדכי. 'קיגג קוגן'.
- ד. כרמייל, עוז. 'MASTER הארי'.
- יא. חבקוק, ב. 'פצעת פטילס' 19 × 7.
- יב. יעקובי, דוד. 'מכשיך המות'.
- יג. צפניה, ב. 'האיש בצל'.
- ид. ——. 'נקמה השורה'.
- טו. יעקובי, דוד. 'אשר השדים'.
- טו. [כל] שם המחבר. 'אדם ביל וראש'.
- יז. יעקובי, דוד. 'היד השורה'.
- יח. חבקוק, א. 'MASTER האדים'.
- יט. בן שבע, א. 'MASTER שרץ'.
- יב. חבקוק, א. 'MASTER שרץ'.
- כא. יעקובי, דוד. 'סדרו של אשמדאי'.
- כב. צפניה, ב. 'הברדולס הצלוב'.
- כב – כו. אלמן, יוסף. 'בתות המות' א – ב – ג – ד.
- כו. אבן ורר, אביעור. 'הרצת המסתורי בחיפה'.
- כת. אבן. 'MASTER האבדה'.
- כט. חבקוק, ב. 'ההתפלות על פקיד ה暗暗'.
- לו. יעקובי, דוד. 'MASTER השנים שקרו לתמייה'.
- לא. ארגוס, ש. 'הטרגדיה בבית הקטן'.
- לב. צפניה, ב. 'שדי הגוויות'.
- לו. ——. 'המרגל הרפני' מותו של הבלש אלמן'.
- לה. ד"ר ארוגט, ש. 'האדם וה黜ול' (MASTER מכשוף הירקון').
- 4. ספרית הכרה, הול מסריה ג, הוצאת המאה העשרים (חוברות אחדות מכילות יותר מסיפור אחד. 4 סדרות. מספר העמודים נע בין 16 ל-31)**
- א. לא נמצא.
- ב. לא נמצא.
- ג. צבאייל, שי. 'הנעורה הרצמת'.
- ה. אפלוין, יעקב. 'היהודים האדום'.
- ה. יעקובי, יהושע. 'המשה ברורי זוכרים'.
- ו. קרמאל, עוז. 'עדי בשבי'.
- ז. ——. 'MASTER של החלין מקורי' (ראה 1/ג – א).
- ח. אמר, מ. 'הלו המות'.
- ט. עפרוני, שלומית. 'בן פראי היזונג'.
- כ. אמר, מ. 'המפלצת בית'.
- יא. ען תפוח, יעקב. 'הרצח ברקיע'.
- יב. עפרוני, שלומית. 'ציצית היזונג'.
- יב. אמר, מ. 'מות בעצי'.
- יג. גוריברג, אריאלה. 'הנתני האיטם'.
- יד. מא. ג. 'MASTER מצרם'.
- טו. ——. 'נקמת החרטומניים'.
- טו. דיזובייל, א. 'סוד התנותים'.
- יז. אלוני, א.ד. 'אנשי הפקר'.
- יח. ——. 'כוננות ה"שורטט"'.
- 5. ספרית ההפתקן. דפוס המורות, מרצ'ה**
- א. רגובסקי, יצחק. 'האיש בצל'.
- ב. לוייטה, אריה. 'טksi מס' 3579'.
- 9. ספרו ראשוני שבו "MASTER" הבלש אלמן בוגר ראשון את המעשה. (ראה בגוף המאמר.)**
- 10. מראשו טיפורי היזונג וטרון הארץ-ישראלים.**
- 11. מראשו הימערובונים הארץ-ישראלים.**

11. ספרית מסתורין. תל-אביב, דפוס הארץ,
תרצ"ט
- א. כרמיiali, שור. 'המנורה הגדית' (יריגול תגרומי בחרפתה).
ב. איאלי, דוד. 'צ'דב ??' (מוציאי הסוף').
ג-ד. רונוביץ, יתיאל. מלך הקוקאין' (סתורי תקמעתי)
פאווי>.
- ה. —. 'הרצחת בהרי האלפים'.
ו. —. 'הרצחת אודם הווקן'.
ז. כרמיiali, עוז. 'שוחץ היולומיט'.
ח. —. 'ענבי הרים'.
ט. מרילויה, מ. 'מושפי הסוף'.
י. שג. 'כיתו של מלאן'.
12. עקבות הדם
- אליאן, א. עקבות הדם. 7. דמסלים. המחיר 100 פרוטה. אין
שנת דפוס. דפוס ג. שלומי, ת"א. מתרחש ביןנה אחריה
מלחמת העמים, במירידת אחורי פושעים נאציסים בהשת-
תפות חיליל הברינגדה, צופתים ואמריקנים. אלמנטים
אליה מופיעים לאחריך בכל הפירוט על רצח זומה
(ההיפש אחורי ארכון מרכז של פושעים טוצאים
ולדומגה).
13. סיפורים בודדים
- א. אמר, מ. 'סתורי "אגות החופש הנרמוני". דפוס מהס'
תל אביב, תש"ג].
- ב. עטף, ש. 'סתורי האבעה המתה'. ת"א, 1938.
14. סדרות פילילות-רומאנטיות
- א. הורנינגield. 'אורור אהוה, גורלו': (עלילה תרגotta מהיה
עליה חזרה). תרצ"ט. המחיר 5 מא"ר. 8 דמסלים
וישובוים.
- ב. שושן, א. 'נסערת האבהה': (דרךה של עלמה עד האשו).
1941.
- ג. שנונציג. ת"ג. 'הטמאה': רומנים מתיי תל אביב. תרצ"ט.
ד. קוטמן, דבאל. 'שפטון בפלס': (רומנים פיסיולוגיים), 1936.
- ה. שונטייט, ג. 'השביטה מלהי איביך'.
- ו. קמר, ש. 'תמרה': רומנים מהיה הארץ ישראלי.
ז. קייא: (פרק חיים מועצע מהי ארץישראל). תרצ"ט.
10. תוכחות.
- ח. דוראן. 'על': הרומאנאות והאהבותיה של יטיפה מס'-
עירת חבות מחרת עברית בימי המנדט. תש"ג [?].
11. תוכחות.
- ט. מירון. 'אהבה והטרתקאות', מאה.../. הוצאה אריאן.
22 תוכחות. המחיר 20 מייל.
- י. גול, ל. 'זרופנקאותה הסוטונית של העולה היהודית.../
סיפור ועובדות מהתהום התהום בארץ'. תש"ג. 57
- תוכחות. המחיר 130 פרוטה.
יא. חימס, א. 'שולמית': (רומנים ארץישראל). 1947. 3 תוכחות.
- יב. 'רומלה הסוטונית': קורותיה של גערה ישראלית שנל-
כדה בראש ריגול ואהבה. הוצאה הרמן הפלורי.
- יג. 'אהבה': קורותיה של מעפילה צעריה. רומנים אהבה והר-
פאקוות בתשכיות. הוצאה הרמן המרתק. 50 ומש'
- כימ. המחיר 20 מא"ר. דפוס הכרמל.

9. ספרית הריגול. הוצאה המאה העשרים, תל-
אביב, 1932-1939.
- (סיפורים אחדים בחוותה)
- א. אמר, מ. 'המרגלת השחורה'.
ב. אבון, ג. 'סוכן משאי מס' 31'.
ג. —. 'כיבוריו המולדת' (סוכן ים בשחקים').
ה. כרמיiali, עוז. 'שונן שותחת דם'.
ו. בונזק, א. 'המרגל האיטלקי'.
ז. כרמיiali, עוז. 'הכנית' 'איקס'.'.
ח. דבלועי, בצלאל. 'המרגל ואלטוני'.
ט. —. 'בניתנות הריגול' (גמשר).
י. —. 'העורב' — אלרד המתיים (המשר).
יא. —. 'מורד המפלצת' (טוף).
יב. בן דבאל, מ. 'כברת דוקטור'.
יג. זינזק, ברוך. 'ספרד בלהבות'.
יל. כרמיiali, עוז. 'הצוללת האנטוורית'.
טו. אבוני, ג. 'חתחת דגל נמר'.
טו. —. 'מרגלים' (טוף).
יז. גונן, אברהם. 'הרגול גורמוני והכטפני'.
יח. איבין, אברהם. 'הרגול המטוכן'.
יא. מילוני, אברהם. 'הרגול המלשי'.
יב. פרדי, ע. 'הכוכב שוריג'.
יכ. בן צבי, ג. 'כערבות רוסיה'.
כב. גריינפל, ג. 'בסגן הסכנות'.
כג. טובד, סידני. 'בחירות החיים' (עובר ע"י מ. אמר).
כד. סלניט, ג. 'המלך'.
כה. —. 'אישות המלשי'.
10. ספרית המלוזה, בעריכת מ. מפרשי זי. ארמן,
- תל-אביב, תרצ"ט
- (בתיקדשות שונים ובceilו דפוס טופל)
- א. דגני, א. 'יצפרוני המותחים'.
ב. —. 'זריקת המותחים'.
ג. מפרשי, ג. 'פשעי שוקנו'.
ד. אדמן, ג. 'צאתה הדמים'.
ה. מפרשי, ג. 'סתורי טנאי'.
ו. ברושי, ג. (עפי ג. וולדירג). 'מחרות חמישים הפנינים'.
ז. מפרשי, ג. 'מלך הגנבים'.
ח. ארמן, ג. 'מלחמת ההרטומים'.
ט. מפרשי, ג. 'הטבעת האבדה'.
י. ארמן, ג. 'הגנב מבגדה'.
יא. מפרשי, ג. 'הרצאת במיצרי מנינו'.
יב. —. 'הഫשה מלוונדו'.
יג. —. 'קרון המות אקפוא'.
יד. ארמן, ג. 'בית בלטביה'.
טו. מפרשי, ג. 'המלשנות הסובייטית'.
טו. —. 'ערפלן גונו המרעלן'.
יז. אורב, ארטור. 'ירוקטר האפושעים'.
יח. ברוש, ג. 'שוחץ בלי מסכה'.
יט. —. 'שערויה הצלפחים'.

¹⁴ פאנדונים של ש. בני-ישראל.

¹⁵ חובר בכתב ידי שמואל שנידר, היום עיתונאי ב'מעריב' ומתרגם.

¹⁶ היום בעל בית-חרושת בתל-אביב.

- יז. שנותן: 1. בן ברצבר. . . אלה ואלה במחורתה. הוצאה ספר-
רים גול, תל אביב, 750 פרוטות.
2. יוז פרצוף במורח התקון. והר.
3. שבך המסתורין. הוצאה הצל — ספרית הבלש המ-
רתך. דפוס מל"ז. המחיר 200 פרוטה. מס' 42 (לא
מצאו חוברות אחרות על הספרון).

יד. פארדי, ג'. אבדן ומרי, רם וגור. טרילוגיה על המחרת. מ-
טו. סדרת אגדת בערך מכס שכר. ירושלים, חוץ"ג:

1. 'הצדקה של כסא המלוכה. חוץ"ג.
2. ליריד המילטון. חוץ"ג.

ט. לעומת: הרתקאות של נזרת קבוץ. רומן בהמשכים.
הוצאה סמדר, יט. ובmeshim (3 כרכבים). בסוף כרך
ג מבטה טירה, שבועית בשם יין זינגר — הנל-
ישראלי. לא מצאו אותה.

נספח ב

מכtab משלה בז'ישראל אל יעקב שבית

26 ביולי, 1973

מר יעקב שבית הנכבד,

[...]

ובאשר לעצם הענין שהגע אווחך לפני — אשמה מאי לסייע בדין בכל האפשר. צור לי כי לא נשאנו בדי החוורה של "ספרית הבלש" שיטדי וערכתי בשנות השלוישים. תאמין לי שאין לי אף טופס (אכם) אחד. גם הספרות שכתבתי אה"כ באידיש ופרטמי אווחם ב"פוברטס" — לא שומרתי על העתקים ורק אחדים מהם נשאנו בקיי וגם אווחם מכחתי אווחכ' ל"עצטנע ניעוט" על מנת שיתתקו אווחם ולא נשאר העתק בידי. בטוחני כי בספריה הלאומית או בספריה העיונית או אצל אספניים פרטיים אפשר היה להשיג העתקים של הספריה שפרטמי בארץ בעברית. אגב, אונci עברתי מעברית לאידיש ולא לתיאן, כפי שאחה מצין במקצתן.

אך הבה אספיר לך בקיצור נמייך כיצד החולמי בדבר והפטמי, כפי שציין אתה פרסקי זל ל"אבי הספרות העממית". עליות לארץ ב-1926 ואני אז בן י"ח. הייתה חלוץ אידיאלית ואם כי הגיעה לי משרה בפקחות על סמן זה שעברתי ב"פאלאטינעAMIL" בווארשא לפנוי הארץ — סיורתי פניתי לעבודה פיסית. משך כמה שנים עבדתי בעטלית ובכרכור, חולתי בקדחת ובצעת הרופאים נסעה ליירופה ליפוי חרוטי לבית אמא בפולין וכאשר הבראתי — חורומי עברו חזי שנה לארץ ישראל.

בשוב לארץ לא חרמתי לכרכור כי אם נשארתי בתל-אביב. יומם אחד עברתי ברחוב לוינסקי וסורי לkiemsk או חנות לטפירים ועתונאים שהיה שיכת ליהודי ושמו חנינא גולדשטייט. ראייתי שם הרבה שבעוננים וספרים זולים מן הסוג הסנסציוני שהיה מייבא מיוון, וננדע לי כי כל הטאולוקאים, אם כי כולם דוברים עברית, אינם קוראים עברית ו"זוללים" ממש את הספרות הקלה מיוון. ואו החולמי להתunning בקרוב הנעור הצברי, מה קוראים הנערם והנערות שלנו. את עגנון לא קראנו. את ברש לא קראו. בורלא היה הספר הפולארי ביותר. ערכתי או מין משאל בספריות ובחנויות. אגב, באותו זמן הייתה קשור עם "המחר" של אביבדור המאירי, ושימשתי כמזכירו הפרטני וגם כ"זע"ר לשילוחו. את ה"מחר" שהחולמי בקרוב הנעור גמרתי בלבוי להדפסו ב"המחר", אך לילה אחד ניצב רענן במויחי: מה יצא לי מן המחר? מודע לא לנוכח לספק לנווער חומר קריאה שאנכי, בהזחתי נער, כל כך נהנחי מגנו? מכובן שאט "חומר סורי" או זול ווון השארתי למולדים ולמתנכים. אונci ישבת לילית אמר ויקשתי לשמע את חוות דעתו. רק זאת אמרתי לו: את הספר לאביבדור המאירי ייל ויקשתי לשמע את חוות דעתו. רק זאת אמרתי לו: אשתדל לשומר על נקיון ומוסר בספריות ובceilot. במקום גריי מני אשטע בתמצאות של מחיהות-מדועות. לפי עצמו של המאירי נמנעה תheid מלהтар את פרט זווית הרצת הסתפקתי במא שקרה ותחרוכות על פענות המסתורין. "הרציחת המסתורין" למשל היה בניי על "רצח בלי רוצח". הבלש הצלית להוכחה כי הנרצח מה מגיפות מיתיאוריט מן השמיים. המאירי אימץ את די זוג כתוב הקדמה לסיפור הראשון ואו מצאי מדפים בשם אלכסנדר מוש שנותן כי אימון ובנתן לי אישראי, והדפיס את החוברת הראשונה.

לפני שכחבתי את הספר הראשון החלטתי כי טוב יהיה אם אוכל ליזור את הגיבורים הראשי לאו דוקא על רקע הדמיון כי אם ללחתו מנהתיים. הראשון שעלה במוחי היה ירמיהו זולפרין אך הוא סירב. פניו היו לדוד תדרה, שבאותו ומן עזב את מושתוח פלשtinyana ופתח משרד חקירות פרטי. הטברית לו כי אין לו מה להפסיד וכי הוא יתן לו פרוסמת. זה נחן לי בכתב רשות להשתמש בשמו (המכتب שמור אמי עד היום הזה) ועל סמך המכtab הרפטי גם את תמונה חזזר בשער החוברות בסמל הספריה.

החברה הראשונה נמכרה ב-400 טפסים. כעבור שבוע פרטמתי עוד ספר והוא נמכר ב-1000 טפסים וגם הספר הראשון החזיק כולם. כאשר הגיעו לחוברת הרביעית — קדפסתי כנראה 2500 חוברות וכאלפים נמכרו מכל העולם.

באותו זמן בא אליו תדרה וזרע ממני כי אשפטו בעסק אחרת יאסווד עלי אה השימוש בשמו ויעשה עסק עם מישחו אחד. הייתי צער ובלתי מנוחה והסבמי לחצעת. אני הייחי העוזך ותדרה המנהל. מז תחילה להזמין סיורים מסוימים שונים, ומכיון שהחайл לאסון גם מודיעות לפרטום בחוברות — אזל העסק לפירות. חזזר פירס כספים ביד ורבבה כדי קידימה לשכר טופרים. הוא הזמין למשל ספר מעוזות — פיליטוניסטן מוכשר אך לא בשרון סיירוח לבלוות. אורי קיסרי, שלגנסקי ואחרים קיבלוزم קידימה ושמותיהם הופיעו בחוברות כספרי העמץ בטורת הספריות. אני זכר מיומי קידם והיו המופרים. אני יודע רק כי הייחידי שמלא את ההבטחה היה אורי קיסרי, וכאשר קיבלתי את כתבי-היד סייבתי להדפסו ורבתי עם תדרה. הסיבה לתחרותות היה: תוכן הספר, ששמו היה (אם אני נושא מועעה) "הപנס האזום" ועסק בערווה שתפקידו לאו, טו"ס נאלצת להדפיס את הספר בשני המשדים,

אך מאו נמאס לי העני ורציתי להפסיק מתדרה אך לא הצלתני.

אתה בספרים שאני פרטמתי באותה תקופה היה: "תידקי הפליטוניסטר קוך" והספר גכתב לכבוד יום הולדתו המאה של פרוטיסטור קוך, שנילה את תידק השחתת. ד"ר א. פרידמן כתב בשענו כי כל העתונוגם באירוע, אפילו הירוחן של אגדת הרופאים, שבת ציון

את התאריך ורק "ספרית הבלש" נכתבה.

אני מעלה על הניר כתפי זכרונות שעולמים במוחי. אשמדל לסיטים בכמה דברי-עיקר וכמובן שתת חסר נמלא עת נחמן יהה. ובכן, אחד הדברים העיקריים היה הסגנון שבו השתמשו. השתדרתי להשתמש במונט Basic Hebrew — בשפה פשוטה אך נכונה השתחשתי במילים ובבטים שהגמונן שליל' אוטם ונתקדרו אותם על מנת שיישפרו את לשונם. "אני רוזה" במקומם "אני לא רוזה" ... לא יאמן כי יוספר, וכו'. כמו כן חסרו הרכה מילים במקצוע המשטחית והבלשי הייחוי פונה אל סופרים מהמאייר, שלגנסקי, ברוש וביאליק והם פוזו לא. אגב, ביאליק לא נתן את ידו לאלה שהתגנדו בכיכול "לזיהום הספרות העברית" ולפניהם שגע לווינה במסעו האחרון ביקש ממני וגנתתי לו כרך של טופורי הבלשים שיוכן לקרוא אותו בהמצאו בספינה על פניו היה. הוא, מהאייר, הלל אותי על שמרותי על טהרתו השפה והתוכן ...

ספר אחד הרפטי מב. טנפירי: "מזכות הדמים" וכאשר נודע לי אחר כך כי הוא תרגם את הספר והחאמו לתנאי הארץ — לא קניתי מנגנו יותר. האמת היא כי מלבד קיסרי לא נמצא אף אחד שהיה מסוגל אז לכתוב ספר בלבד בשתי. סליהה! עמנואל הרוטי כתב ספר אחד בשבייל: "הבלש והקטן". אני זכר כי שליחתי לו ליראה אי ...

הוכרתאי לכטוב בעצמי את כל הספרים וחומרה בהרכבה שמות: ש. בניישראל, שלמה ג. גלפר, דוד יעקובי, א. השומני, ב. תבקוק, א. בנ-שבע, ד"ר ט. שץ ועוד. אני זכר את כל הספרידונים בהם השתמשתי; כאשר נפרדתי בסופו של דבר מחדהר — נפרדנו בשלום ונשארנו ידידים עד סוף ימי. אני המכטתי עד אח"כ לכתוב ספרים שגיבורים הראשי

היא אלמוג — אך ההפצה ירצה ומשכתי את ידי מכחיבת טופורי בלשות.

ב-1938 קנה ה"היינט" הוואישאי את זכויות הספרים שלי והחAIL לפרסום בהמשכים, אך לא בעתו כי אם בחוברות. הקטל "בלע" משם את הספרים, אך בא המלהמה ושם קץ לכל. בתיותם עברתי אני לארכות הברית ובאשר פרצה מלחמת העולם השנייה — נשארתי כאן ונכנסתי לעבוד בעTHON בוסטונגאי בשפה האנגלית. את החוברות שהוציאו ה"היינט", אשר היו בידי, הצעתי ל"פורברטס" שהחליט לחר필ט להרפסים כמה ספרים לנסיגן. הנסיכון הצלחה

למעלה מן המשוער; מאוג, נא, חול מ-1939, המתלווי לכטוכם במיזוח כשביל ה"פרוכרטס" לא סיפוריים קצרים כי אם רומנים בשלשים, תקופה עם תזהר בתוור הגיבור הרומי, אה"כ — כאשר זההר תזהר לעסוק בעריכת "האנציקלופדיה שלוחז היישוב" — בקשנו למדול להשתמש כשםנו. ובאותה מיטפורי מיארתי כיצד תזהר מותלית להוציא לאור אנציקלופדיה ומוסר את "עטקי הבלשים" לעוזרו ומואן העוזרים, שהראשון ביןיהם הוא ירמייתו אלמוני, המשיכו את תלולי המסתורין במויח הקרוב — הרקע לעלילה ספרי.

זהו בקיצור סיפור תולדות הספרות הבלשית בארץ ישראל, או, אם אתה רוצה, בספרות העברית האידית גם יחד. זה שנים רבות שלא כתבתי סיפור בלבד, האחרון שפינסמתי (1960) היה "אות הנקס", שהופיע ב"פורברוסט" בהמשךם ואה"כ הופיע בארץ בהוצאה "שחף" (סוכנות ג' ברונפמן) בהזאה באידיש וגם בהזאה עברית. "אות הנקס" הצליח מאד ויתכן כי יופיע בקרבם גם בחרוגם אנגלי. וזה סיפור המוצע להוציא כי אי אפשר לנקס בגרסאות על מה שעוללו עם היהודי, כי לא נוצרה גקמה "ראואה לשמה" — כדברי תג. ביאליק ב"עיר הרוגה". הפשע של העם הגמני הוא כל כך איום ונורא, עד כי כל מה שלא יעשה להם הוא Cain וכאפס. ממש לא כדי אפילו להתחילה במסע נקמה... אך בזה סרתי מן המסלול והמכתב הוא די ארוך גם כלאו הבי. ובכן, דיidi מיר שביט, הרי לך חומר-יסורי להתחילה לבוח את היסוד לבני שאמה מחכון להקים, ותבוא עליך ברכה. [...].

נספח ג

ג. ישורון, בדורו ריגול: (לענין אקטואלי, שעברו עליו בשתייה) מבחינה ספרותית — כדורו הקאה הם, ומעוררים בחילה אפילו אצל אלה, שאין מוחונים באיסטיגסיות ספרותית מיוחדת.

מבחינה הינוכית — כדורו רעל הם בחילט, ודא עקא, שהמשמשים בהם צעריהם הם ואינט ידעים עדין להבחין בין טוב לרע, וכל הנוטן להם כדורים כאלה, שדרcum לילך ולהויך, עובר בפיוועל ה"לאו" של "לפני עיוור לא תמן מכשול"... האם צרייך אני לפרש, שעל מין ה"ספרות" החדשה, אשר צעה אצלו בזמן האחרון,

"ספרות" הרגול והדתקטיבים, אני מדבר כאן? —

לא הייתה פותח בהערה על צוין הספרות של חוברות ה"בלש" ודכומן, לו לא היה לא לחוץ "בטורה", בכינול, או בדברי עידוד אקטיביים מעד טופר עברי אחד או במין "נייטרליות אידיביה", ב הסכמה פסיבית כעין "שתייה כהՃאה ודייא" מצד יתר הספרות.

לא מחווסות עניין/non הון העבודות, שסופר כאביגדור המאירי מצא לנוכח לסמו' את ידיו על "ספרית הבלש" בטרם ראתה אור, שטופר חשוב כא. רואוני החtile במצוות חיקוי ועומד לחת לנו את פניו ספרות הרגול הלועזית בעברית: לע"ע מונחת לפניו החוברות הראשונה, בדמותן ותכנונן של חוברות ה"בלש", مثل ברנדטורף, ואחריה, אם אך תצלית בחתורות, מובטחים כבר המשיכם.

ואחרון:

למה שתקה עד כה אגדות הספרדים? — ה"מאונם" לא האינו וה"כתובים" לא חביבו מטובי עד רע על ספרות חזשה זו, שהתחילה להcocת שרים במחנו עד כדי נצחון על הספרות הדרצינית? האם רשיי היה חבר הספרדים להשלים עם זה, שזרקה בזמן הרע לספר העברי השתמשו כמה מ"צדדי דגום בימים עכוורים", כדי לחת לקורא החמים אבן במקום שלהם? — זאי-איו מלימatzד הציבור שנדבר:

אם יבוא מישוח מבצעי הנטיה לטהר כל שץ אצלו, מפני שהוא אצלו, בק"ז טעםם "אידיאולוגים" יונסה להטך את הקללה לריכחה בעוזה הארגומנט: "זוכי למלה לא נהיה בכל העמים?" — אצلى כל העמים ובכל השפות יש ספרות כזו, ולמה ייגרע חלקה בספרות העברית? — הרי מוכרים לענוה להם,ograms את גנקוט באידיאל ה"מקטים" הזה של "זיהה כבל וגויים", מצוח עשה היא "את הטוב נקבל ואת הרע לא וקבל". לא "נככל הגוים" סתם, בטיטונות, אלא לפחות בבחורה ובשיוקן ועת.

* טורים אלה נачבו טרם פורסם חכגו של גליון "מאונם" מ"ח ובו רשותה על ספרית-הrintsal.

ובנידון דין הר' גם אצל כל הגויים טוביה העם נלחמים מלחמת תנופה בספרות זו! אין לך כמעט ארץ באירופה ואמריקה, שלא יהיה בה תוקים מגבלים לגבי ספרות זו. (החוק הגרמני נגד ספרות של "שונד אונד שטוץ" הוא דוגמה יפה לתאזרחה הנרכרת). אמונת שם פועלם גם בדריכי הסבראה ובמעשיהם: מנישים להמוני הקוראים ספרות "שונד [...]". [...] משוחדים שהספרות המודעת לעומת ספרות "שונד אונד שטוץ" תהיה גם מענית, מעסיקה ומושכת את הלב, ככלmr — גוטליס מכך זינת של ספרות הערע, כדי להתרחות ולהילחט בה.

אבל בכלל אין להשוות בפרט זה את "כל הגויים" לישוב היהודי שבאי. שני דברים יהודים מבדילים ביניהם: ראשית, עצם התוצאות בספרות זו היא אצלנו הרבה יותר קפנה מזו של "כל הגויים", כי ישובני העיר [?] היא כמעט "מעור אחד" ויש לו דרישות דוקא לעוני ספרות ואמננות מנויפות ואזן הוא רוצה להגהייל, גם לבני אטרין, לדור הקוראים הצעיר. ושנית, לא הר' "כל הגויים", שלהם יש כבר "ספרות שונד אונד שטוץ" והטלהינה כנגדה היא ממשילו נערני דבר קיים שהספק להשתרש ולהתחמש, כהרי ישובנו היהודי, ש"ספרות" הנזכרת אין לה בו אף שטך של "זוקה" והיא אך מחייבת להבנת שורשים. המלחמה שלבו היא איפוא בעיקר פרופולקטית ומתוך כך יותר בטוחה.

וללא אין ספק, שבReLU "ספרות הבלש" ו"ספרות-הרייגול" (ומי יודע כמה עוד מצאהנה לנו במסך הזמן) משכימים את נערינו ביציותו וראשם הבריא לתוכו ערש הדורי של ספרות טחי ולפיאס. ואם אך יקום הקטל הראב בהסתדרותיותי התורבותית והמאורגןות (כמו אגודות המורים והטוטרים, ועדות התרבות וכו') נגד התחלות אלו יצלוו לקצץ בנטיעות הזרות בטרם תגדלו.

רוב הצרכנים לספריות "בלש" ו"הריגול" הם בין תלמידי בית הספר וגומרים הצעירים, ויש להזכיר اي איזו מילימ על השפעתם החזינוכית הדעה והמורעליה ממש של אומן ה"ספרייה": א. מצד הרצאנן מקלקלות החבורות הללו עד היסוד את הוועטהם בספרות ולאמנתו אצל הקוראים הצעירים והבלתי מנוסים. לתוכו בארות נפשם של הילדים גורקות בנידון זה האבנים שעשו מהונכים לא יוציאו משם.

ב. מצד שפטן מערדות החבורות האליה את כל ישותם מאמציהם של ההורס והמורים להרכיב לילדיהם שפה טובה ומונפה.

ג. ועיקר העיקרים, — מצד חכנן מכניות הן דימורליוזיה גמורה לתוך נשמות הקוראים הצעירים, מגורות את הפנטזיה ומכובכות את הסקרנות בסיטואציות שונות ובלתי טבעיות. אין כותב הטורים האלה משיך עצמו לנצחם בזוכתו של "חיבוץ בנסיות", ככלmr — לחינוך המרחק באופן מלאותי מafkaן של הילד את הרע שבמציאות ומעביר לנגד עניין רק את העולם ש"כלו טוב", אך שגוען וחטא פלייל' הוא לחת לילד רק את ה"עולם שככל רע", לכלכל את דמיונו ב"חייה שבאדם", ברציחות ומעשי אונס, במעשי מרמה ותועבה אונושית, — ועל אחת כמה וכמה, אם אלה המעשיות אינם אפילו פרי המציאות, אלא בדיבות לא כשוון אמןוי כלשהו מגד ה"מתבר" הקומכינטור.

לאיזו סיטואציות של שפחת דמים זוגות, האשיש ונגינות. הנשליט עם המון הנפשי התרמים? — לסייעו שפחת דמים זוגות, האשיש ונגינות. הנטלית עם המון הנפשי הזה הניתן מדי שבוע בשבוע לילדנו הרך?

שאלנו Hariim וינציגם: כמה פעמים מאותו הום ספרית "בלש" והמלחילה להופיע, מתעוררים הילדים באישו-ריליה משניהם, כושאעה קרה מכטה את גופם מפחד האלהות המבעיתם?

שאלנו אצל המורים והגננות יונציגם: כיצד פחת כוח ההרכבות וגטרדה מנוחתם הנפשית של חניכיהם מן הזמן, שהתחילה לטעם מהלכם הקלזקל הזה של ספריות "בלש" (אפילו ילדי הגנים כבר טועמים "מלחים" זה, אהיהם ואחיהם הגודלים יותר משוחדים אותם), עד שאי אפשר לפעמים קרובות להעתיקם באיזה לרבר מועל וטוב.

והאם כל זה לא די, שיוכרו חורם, שתוחיל מלחמת השמד כנגד כדורי הריגול, כדורי הערע, האלה, שביהם מרעילים את ילדינו? (אברה, 19.5.1932)

* נשפט במקורה.

נספח ד

שני "סיטורי-פצע" עברים

א. דדור

הבלש הקטן

א. הפטצות על הר הכרמל.

הר הכרמל, כידוע, הוא הר המלא חפקד של הר-געש נארץ ישראל. מתרגע שאליו הנביא עלה שם בסערת השמיימה איננו פוטק ההר מלרעוש עיר היום הות. אמנם מקודם היה הרעם הזה פרימיטיבי מאד, ככתוב בספר מלכים ב': אש מן השמים, רכב אש, סוטי אש וכו', ואילו עכשו החותם לטכנית המשוכלה של המאה ה-19 התחל ההר להשתמש למטרותיו הנשגבות בפצצות. אליבא דאמת, אין זה רשות מרצונו הטוב בחומר המפוצץ הות, אלא אונשים, ולאו דויק אנשים ישראלים, אלא בני בליעל הם הזורקים את הפטצות והמפללים את פרדם על היישוב העברי הצער בשכונה היפה שעלה ההר ההיסטורי הות.

ערב אכיב זה, שספרנו מתחל בון, היה רענן וורה טליתם. שכונה שעלה הר הכרמל געו הפרות וקרקו תחרנגולות. היה שקט ושלוחה מפכיב. ולפתע...
בازן!

התשובים יצאו מבוהלים מתחיהם, אך עד מהרה נרגעו. הפטיצה שהשmissה את הדה מסביב היה לה הפעט ערך חוכמי חשוב. זו היתה סטירית-לחוי אדריה שננתן האדון ריבנוביץ לבנו עמייזור. שנייהם עמדו בחצר. דיו של האב הייתה מורה לזרוק את "הפטיצה" השניה. עמייזור, בדור בן-שנים-עשרה, הגן על פניו בשתי כפיו, כסעינו ההודה מתפשטה מבין לאצעבות מקום מקלט.

האדון ריבנוביץ הבין למומת בנו ותפשו בערכו:
— לא! אמרו לי מה זהה בטופר! ריבנו-של-עולם: מה תגידו לתכשיט שלי. היום מומיגני

מנול בית הספר ושאלני בנהת:
— מה קרת, אדון ריבנוביץ, לבג', כלום חוליה הוא? זדהומי. "צבי מה קרת?" — שאלתי בראעת.
— תמה אני! — ענה המנהל — "צבי לא ידוע לככחו שעמיזור לא בקר זה שבושים בבית הספר?"...
כאן לא התפקיד האדון ריבנוביץ ושוב ספר לבנו.

— אםפה היהת ב嗾 השבושים, ילד מוקולקל? — געש זאב.
— היהתי... — גמגט עמייזור — חפשתי...
— מה חפשת?

עמייזור הוריד את ציצין, גילה באומץ את פניו והזדקף:

— אם לא תכני אבא וספרתי לך את הכל.

האב הרפה מבנו ונחתם:

— נו, ספר!

— אבא, אני חפשתי כל הזמן את זורקי הפטצות! אני...
עמייזור לא הספיק לסיום את דבריו, ידו הקשה של אביו שוב התורמתה עלי. אך הילד הוריין השתמט הצדה ובעה רגע קפץ מעל הגדר הנמוכה ונעלם כלפי הזרמתה.

ב. הילד המוקולקל.

עמייזור עבר את החורשה והתישב על אבן גדולה, על פתח אחות המערות המרובות בהר. הוא הרגיש בלבו עלכון רב, ודזם שקע בהרהורים. מה בעצם ווצים מאביו ההורים והמורים? למה זה יליהו זה וזקא למדוי, לשבת ים אביב צוחל כלוא בכית הספר? כלום אין והוא עסוק בעבהה מענינה ואשובה? אבא מכנהו בשם "הילד המוקולקל". אך הרי זה סложен. אין הוא מוקולקל כלל וכלל. אדרבה, הוא וצתה ללמידה, והוא גם לומד. אמנם לא את הלמידים שנתקבעו על ידי המורים בבית הספר, אלא שבעיט חכימות אחוריות. הנה הוא למד, למשל, את האלפַא בימת מורה על בורית, למד להבחין בין טימני העדים של הולכי על ארבע וחולבי על שתים, יודע את כווני הרוחות המנשבות, יכול לזהול כנחש ולטפס על העץ הגבוע ביותר ב晦ירות הקוף, יודע להשתמש לשם הגנה בכניאו-טטו ועל כלם למד מפני השומר הותיק יהושע גם להשתמש באקדות, ועוד כהנה וכחנה.

מה לעשות, אם אלהים חנו בעין מהירה כה, שהוא מרגיש כל גדנהו וכל רחש כל סכיבו, וראשו, שלא במתכוון כמעט, פונה חסיד לכל צד ו עבר. המורים אהביהם אותו. הם יודעים שהוא ילד טוב ובצל חכונת נפש מגזיות אך הטעם המיחיד שלו להתרכו בדברים צדדיים וטמיño להפשת משהו הנמצא מאחריו הכתל,طبع זה מפריע לו להיות תמידי ומפור למדודים. אכן הם כה נרגזים עליו ומחאנוגנים באוני אבא. ואבא איןנו ידע חכמות. איןנו לומד? איןנו מכין את השערות?

ונעלם מן הבית? — מכוות ונגמה.

ישוב לו עמידור וחושב במרירות, כי איש איןנו מכין אותו, וכי הגעה הזמן שליך לו מן הבית למורי ולא ישוב אליו. אין הוא רוצה ללמידה יותר על חדש חוק ודgesch קל, מה לו חשבון והגדסהה וכל אויריעשר נביאים יחד? הוא רוצה להיות בלש מפוזרטם. ילמד להכיר את הפשעים הממרירים את חיי התושבים השקטים וימסרם לרשوت. ושם היה ידוע בכל הארץ. וגם מעבר לה. כל האבות היברכמו בו: מי יתן והיהanni כני לבנו של ריבנוביץ. "הבלש עמידור ריבנוביץ" ... לא, מוטב שהיה "

"עמידור כרמליה" על שם הילר היפא והחביב אשר עליו בלה את יולדתו. עמידור נאנח מחוץ הרחוריין, אך לפטע נדמה לו, כי מששו השיב לו באנהה עומרה. חיש מהר קפץ עמידור על רגליו וכל מהשכתי הקודמות גו' מהו. האננהה נשמעה שוב. מי הוא האנתה? הילד הוא? הילד הביט מסביבו ולא ראה דבר. אז מתכווף לאדמה ובויהירות זחל על ארבעתינו אל המערה, האגאות נשמעו בעת ביתר ברור. הבלש הקטן הוציא מכיסו פנס החטמי (קנה' בדמי חנכה) והאי את האשכת. התמונה אשר נגלתה לעיני היהת כה אימהה שועקה פריצה מתור לבו. במערה שככ אדם אסור בחבלים כספיו חתום בסמרטוות. על ידו היהת מונחות כעין קופסה שחורה ומתוכה התהפל פtileל מעלה עשן. הפתיל היה קצר מאד...

איש מהר תפש עמידור את הפתיל וקרעהו מן הקופסה. אחר הוציא סכינים צופים ונתק את החבלים המקשרים את האיש, הוציא מפיו את הסמרטוות ועזר לו להתרום ולשבת.

— מי אתה, הילד? — שאל האיש בקול דפה.
— אני? ... עמידור... הכרמליה... — נגמג עמידור.

האיש לחץ את ידי עמידור והוסיפה:

— אתהazelתני ממות. לו אחרות בתmesh דקות, כי אז לא הייתי כבר בחיים. הפשעים הערימות ללבצוי בעבד במלנודת ולבטסוח השאריזני כאן נפוח על יד פצעה עם פtileל מודלק בצדה. לעולם לא א捨ר [!] לך את חסוך. שמי הוא סמייה, הנרי סמייה מן הבלתי בירושלים.
ושוב לחץ את ידי הגנו.

ג. עמידור קזרא בעמוניות.

עמידור לא עמד בהחולתו לחיות חיים עצמאים. הוא שב הבית. בלילה כשהוועב היצק לו מואוד, התגנב بعد הצלילן, אך לחמונו ולפתחו ראה את אבא ואת אמא עריט וונבהלים.
— לאן ברוחת, ילו' שובב? — שאל אבא ברעדת. הפעם הוא לא הרים את ידו. אמא ישבה בצדו ובכחתה.

לבו של עמידור נכרם מרוחמים על אמו המסכנה. הוא נגש אליה ותקב את צוארה.
— אמא — אמר עמידור בדמעות — יותר לא ארגינך. מעתה אלך לבית הספר יומרים ואשחדל ללימוד ולהיות אדם הגנו.

ואמנם הוא קיים הפעם את דברו. במשך חדש ימים בקר בבית הספר וشنן את למדוי, אך אף המיזוח והאי שקט לא נתן לו מרוגע.
באחד הימים בשובו מבית הספר באבטובוט, מצא עמידור עתון אחד ש shackהו, כנראה, אחד הנוסעים. העתון היה מיום אסתמול. עמידור לקח את העתון ובחוורו הביטה בעל את אורות הצעדים ומחר להסתלק עם העתון לחורשת האורנים אשר מול הבית. הוא פצח את הגלין והתחילה קורא בעין את הכתובת הראשונה אשר הבהיקה באותיותה המאיות לעינו:

"העלמה המפטורי של העלמה גרד בראונשטייג".

"שיטת היום בירושלים הוא דבר העלמה של הגברת העזירה גוד בראונשטייג, הידועה לקהיל היישולמי כפנטורנית בעלת כשרונות מעולים.
שלשים גודד נשף במלון "פאלאס" ועל הגברת גוד בראונשטייג היה לנגן שם. כהשובה הפטנורנית אל הפטנור והשمعה את הצליל הראשון — לפטע כבנה החשמל. נשים אתומות

ההעלפו. הבהלה ארוכה כרבע שעה. כשחצוקן והשמל (החותם נקרוו בתוך הבית על-ID להו) היה כסאה של הפטנרטנית ריק. מאז היא נעלמה ואין איש יודע את מקומה. המשטרה ערכות חפושים.

עמיזור הגיס את עיניו וشكע במחשבות. לחרת מהר עמיזור וקנה בעצמו עتون בשורת המיל שקבל לאروم-ביבקה. ובזמן האפסקה הנדרלה בבית הספר התיכון בפונה ופתחה. בעTHON ראה הפעם חדשות אחרות:

דעתה אחת היתה ממושכת נתניה:

"אםש בעשר בערב השליכו אלמוניים פצצה לבתו של המיחסב ורתי. הפצצה חרדה לתוך חדר הילדיים וגרמה למות ילדתו היחידה של ה' ורתי. הפושעים גשלו".

עמיזור עצם לרוגע את עיניו ואחר התחליל לחפש את הדיעות מירושלים. במנור הזה שם לב להודעה קצרה, שנראתה לו מוקדם לא חשובה, והיא:

טהור פקיד הבולשת.

"חדיטים לנו, כי בכולת העלינה בירושלים חל שני. גמפקה הנרי סמית פוטר ממשותו ובמקומו יבוא אחר".

עמיזור קפץ ממקומו. את זידיו פטרו מן הבולשת! טימן שהוא לא מלא יפה את תפקידו, וזה דבר אשר לא יתואר. זה, לו פגשו כעה היה מטור לידו כמה קדימות מעניות. הפעמון צלצל. השער כבר התחליל, אך עמיזור לא שמע ולא זו ממקומו. מוחו עבד בקדחתנות...

ד. טה קרת בירושלים

מי היה גרד בראונשוייג ומאיין באה לא היה ידוע בברור לאיש. זאת הייתה עלמה רוה ויפהיה בעלת עיניות כחולות ומוירות בהבעת המיזחת. גרא באה לירושלים לפני חצי שנה בערך, שכורה בית גדול מוקף גן במזרחה והתיעה בעיתונים: "גוד בראונשוייג מורה לפנסנאל, ירושלים—مزורת".

כפנטורנית מנוסת נחרסמה במהרה, עד שלבסוף הומינטה תבורת המוסיקה היירושלמית להשתתק בקונצרט שנערך למטרות זקרה. גרד גענתה באידיות להזמנה והשתתפה בקונצרט בהצלחה יוצאת מן הכלל.

באותו הקונצרט, שנערך באופירה של הקודינל פרורי, הכירה גם הבלש הנרי סמית. הוא היה חובב מוסיקה ולא היה מסה על קונצרט מענן. ניגוניה של העלינה הואה השפעה עליו עד כדי כך שהLEN והציג את עצמו לפניה, והוא דה מעומק ליבו על התעונג שגורמה לו.

מאז תחילה להפגש כמעט יום עד שבויים בהיר אחד...

— גרד אני אוהב אותך! — לחש הנרי סמית בנש��ו את זהה הצנומה של הפטנרטנית גרד בראונשוייג כמה מהפטנרט ופסעה בזיהירות אל הפונה. הנרי הילך אחריה.

— אוי יודע — אמר — דאי שאיני ראוי להיות עפר חותם כפות וגליר, כי מי ומה אני? מפקח בולשת דל, ומו לו!

העלמה הגדירה את מבט עיניה ושהוריות והעומקות:

— מיסטר סמית התחביבי באמת?

סמית הביט בה כמתקטם:

— עד עולם.

עיניה של העלמה תחילה שופעות זוהר מוזר:

— אתה יכול לעשות למען הכל?

— כן!

— אפילו מעשה פשע?

הבלש הרגיש כי בא רגע מסוון, כי בו הוא עלול לאבד את כל האמונה שרכש לו במשך ימי חייו ועבדתו המסתורת. אך משחו תקף משך אותו אל העלמה וגנומה הזאת. הוא פקפק. נלחם ביצרו...

עינית של גרד גדרו והזווירו שבעתים. המבט כבר לא היה של חבה אלא של פקודה.

הנרי עצם את עינו והרגיש בעיפות שתקפה את כל גופו.

— זונבן, אני מהכח לחשוכך!

— כ... כן! — גומגם הנרי והתנדד.

— שב!

הנרי ישב.

— ווועת שמע לפקוזוטי!

* * *

מפקד הובלה צלצל בפעמוני.

גאנס פקץ, אשתחה וחכה לפקודה.

— הנה כבר מר סיל?

— כן, וזה מתחכַה בזוזר תקולה.

— להכניiso אליו מי!

השלישי יצא וכעבור רגע נכנס סגן מפקד הובלה.

המפקד קם מכסאו, גנש אל הדלת וסגרה על מפתח. אחר קרב אל טגנו והזמין לשבעת סמווק אל שלוחן עבורותו.

— נדמה לי שאיש לא ידע את דבר שיחתנו, — המהיל בלחש — כי הדבר הוא רציני עד מאד. קיבלתי מידע ברורית, כי בזמן ההתרון התחלתית מזינה ידועה אתה "לעבנט" בארץנו. היא מנצלת הodiumיות שונות כדי לעורר כאן מהומות. הפעולות הללו המרגיות הן רק התחלה לפני פעולה יותר חשובה. אגב, הנמצאו עקבות כל שהן?

סגן דמפקד ענה:

— כמובן. מסרתי את העניין לידי עוזרי, הבלש המכונן, הנרי סמיה. בעזרתו נודע לנו, כי אחד המרכזים של השודדים נמצא בעיר העתיקה בירושלים. זה היה מרכזו הגיים, כפי שהם נקראו, לחברים חדשים והמצטרפים לתנועה. הנרי סמית המתפשט לפרוח-גבן, ביום בගיר והוא שב ארנק מכיסו של איזון אחד. המשטרה שהיתה מוכנה לך תשפה אותה. ואז הוציאו הנרי סמיה, המוחופש, אקדוזה והתחילה לירות באוויר. השוטריםคาלו בגביהם ופנו לאחדים. סמית פלש לו נזיב בין ההמון הבודה מפניו והסתתר בסמטה. לפטע נחש אליו איש לבוש בגדי אפנדי עשיר ואמר לו: לך אחריו! סמית הבין שתחכולתו האליה והלך אחריו עד הגיעו אל "מרכז הגיים". שם מסר אותו האפנדי לידי אדם אחד לבגש אירופית במשקיפים שחורים. האיש נתן לו סלים כסף ובגדים וגס כרטיס רככת לחיפה, ואמר לו שביחסו יפותחו ברכבת אודם הלגוש בגדי מלא מספינה איטלקית ועל-ידו כלב-זאב.

סגן המפקד הפסיק לרגע ושאל:

— אולי לזרע על הפרטים?

— לא. מעוניין לשמעו את הכל — ענה המפקד — בבקשת להמשיך!

— ובכו — המשיך הסגן — סמית הגיע לחדיפה. על ד' הרכבה פגשו המלה עם הכלב והובלו אל המושבנה הגרמנית. שם הכיר סמית עוד שני אנשים. אחד היה בעל הדירה והוא לא עצמו ד' בראנד יהשני היה ערבי בשם חמדי. ד' בראנד הסביר לעזיזו (כך הציג סמית את עצמו) על חברה החשאית האורקה פצעות. ההסתדרות החשאית מחולקת לפחות בוגנות בוגות המשא אונשים כל אחת. בראש כל פלוגה עומד מפקד, אשר יש לציית לו בכל. וכל המקרה את פ' המפקד אחת רוחו למאות. נכנס לחבר לפלוגה אחת וועליו היהת להתחילה בעביחה עברב הוויא.

בнтימיט יצא סמית לטיל, נכנס לבית קפה אחד ושנה את צורתו. אחר פנה לבולשת נסדקומיה והודיע להם על המחרחש. המפקד הבטיח לו עורת, אך כנראה ש"ידי" יש להם למושעים גם בבלושות. דבר בקומו של סמית נודע לפושעים. והזנה לפוגות ערבית בסבאה אל המקומות הנודע, והתגלו עליי חמשה אנשים במסוכות, סחמו את פין, קשרוوه בחבלים, וטלטווהו לוחר אחת המערות. בכדי לעונחו לפני מותו השאירו לפניו פצעה עט פתיל דולק... במקורה שמע את אנתנו ייל עברי והציגו.

— ילד? — שאל המפקד בהתעניתות — ומה שמו?

הסגן הוציא את פנסקו:

— עמידור הכרמל!

— נא לשלוח לו בשמי מכתב תודה בצויר עשרים וثمان לירוט — ענה המפקח והוסיף :

— ז"ר בראנד זה נאסר ?

— לא. — ענה המפקח — הוא געלם מז האפק למורי. כל הטענים שפוגש בהם מיטאר סקית נעלמו ואני.

המפקח קם בהתרגשות :

— אבל צורך למצוא את כלם ויהי מה ! ועתה שמעוני. יש עניין חכוף. ככלתי היום לפהען דיעת על העזה特羞恥ה מיזוחה במשמעות, שאת תכחנה אסור לי למסורו אפילו לך. המתודה הזהה ומצתאת בידי פקיד גבורה, המתאבסן ב"פלס-הוטל". פקיד זה הגע היה ממלטה ומחר השכם יובליל את המתודה באירון המפליג לבגדד. אבל לבני אינו שקט כי. הערב מתקיים נשף באולמי "פלס האטל" ורצוי Shiboa מי שהוא מן הטובים שבובדנו בצד שמור בונשף.

— אני אשלח את הגרי סמיה — אמר סגן המפקח.

— מצוין — ענה המפקח ולוחץ את ידו.

* * *

מלחמתה כבודה המנהלה בנפשו של הגרי סמיה. ברור היה : הוא נמצא חחת לשפעתת המקסימה של גרד בראנונגוויג. ומורר : במתה צדקה זו את נפשו ? במנגינטה ? ואולי בעינה המוזות והמצעות ? הנרי שהיה גבר חזק ובועל רצון כביר נחפה לכבהה בונוכחותה של הפטנטנית הצנומת. יום חמישם אחריו בקומו אצל התהילך כסתרו, עשה דבר מה, נהל את עסקיו כמתמיד, אך איזה כה בסתר היה דוחפו שוב אל גוד.

הוא היה בא אליה, מכיא לה אייה נירות שהיא מצאה להביא לה, היה מספר לה טודות מז הבולשת, שאסור לגנות לאיש, והוא נכנע לה בכל נפשו.

לעתים היה מרגיש כען חרתה וככל שאר כוחותיו הפנימיים היה ולثم ברוגש הכנעה בזווית, אך די היה לו לשכת לפני קידתו ולראות את עיניה מיד היה מרגיש מין חולשה ועיפות וכל מרצו היה נמס בקרחה ובמי קרניות לוהטות.

מלון "פלס" היה מואר כלו. מדי רגע התקדמו אל הרכבתה שלפני גביה כרכרות ואוטומוביילים מוצחצים. בנויים הבית ונגנה תומות צבאיות וחוגות רקווד ולס-בוסטן.

הנפש היה במלאא שיאו והגה הריט מפקד הבלשת את ידו והוציא :

— גבירותי וארון, הרשו לנו לציג לנצח את ז'ידי והדר' החוי בריסהורי. האורותים הפנו את ראשם וראו אדם קטן, בעל עינים שחזרות ולהותם עומדים לידיו של המפקח. — הערב יויל' חד'ר הנכבד להראות סייגנסים של היפנויטים כלבי. — הוריע המפקח.

הדר' גונז צעד קדימה ופנה אל הקהל :

— שקט, גבירותי ואדון הנכבדים, אובי מבקשכם לפנות אליו ולהסתכל ישר לתוכ עיני... רובוחי, הנה אתם שומעים דבר מזור : בזוז יורד גשם ! אתם שומעים ?

ובאמת כל האורותים שמעו את טפטו הוגש. הם קדעו בברור, כי השםם טהורם ואי אפשר לו לגם שירד בעונה זו, אך אוניהם שמעו את הטפטו ועמדו כמושכים.

— ועכשו — גוסיך המהפטן — הגשם גובר. שמעו !

בחוץ התחוללה סופת.

הדר' פלגייל הבריק עניינו :

— וכעת — אמר בבטוחן — הוותרו ! זה מוביל. עוד מעט והמשיח יתדרו אל תוך הבית !

בין האורותים כמה בלהלה. למן הבית התחלו שוטפים מים רבים. ולפתע צעקה.

האלים גו כלא היה. חד'ר מהורי ואתנדז.

— מי זה מפריע לי ? — שאל בקול רפה.

בדלת עמדת הפטנטנית גרד בראנונגוויג והביטה ישר לעינוי של חד'ר המהפטן. האורותים צחקו. כל הפחדים עברו.

בינותים הגיעו תורה של הפטנטנית לנגן.

יאא העתקה בת צחוקה המקסים והתישבה על יד הפטנטן.

והנה קרה רבר מוזר.
כשנשמעו האקורד הראשון, כבה לפתע כל האור באולם.
קם רעש.

קולו של המפקד דרש מנוחה. הוא יצא מן האולם והאליר בפנס בית חשמלי את המסדרון, על דלת החשמל המרכזית ראה את תבלש הנרי סמית יושב על כורסא ומוחזק צבת בידו. חוטי החשמל היו קרוועים. כשהתכווף המפקד אל הנרי ראהו ישן שינה עמוקה.

بعد זמן קצר תוקן החשמל אך הנרי המשיך לישון.
המפקד החבלבל לנמרי.
— מקרה מוזר... אמר.

פתאום הרגע שיד רכה נחה על כתפו. הוא פנה לאחוריו וראה את דוד'ר סוריין.— זהה שינה היפגוטית — אמר הד'ר — תנו לי ואעירתו משנתה, אך קודם כל הפשו את הגברת הפנטורנית. זאת היא עבדותה.
מפקד הבולשת חור במרוצה אל האולם והתחילה מהפשת את הפנטורניות. אך לשוא היה נעלמת. באותו רגע יצא מהדרון הפקד הגבורה ממלטה. הוא היה חור כמו. רמו בעיניו למפקד, ובשהלה התקרב אליו לחש לו בראודה:

— התעהה גנבה!

למהרת גמיסה דיבעה לעתוגים, כי הנרי סמית פוטר ממשותו בובלשת.

ה. הפרופטדור מורתון "המנצחים".

על דור הכרמל עמד מאחוריו המזרן בית אפנדי עתיק, מוקף גור גבוה ועליה שרידי וכוכית. האפנדי איש ערך ותקף, מת לפני שנים בבית הספר בעכו, בעזון רצח בכוונה תחילה. בניים לא השאיר אחריו גם קרובים לא היו לו. لكن העמד הבית למכירה פומבית מטעם הממשלה. אך איש לא רצה לנקוט את הבית הזה שנשא שם רע בכל הסביבה. כך עברו כמה שנים, עד שלפני זמנו מועט בא הקוננה.

זה היה אדם קטן והקומה וצנום מאד, בעל קרחת וזקן דיליל צומח לו מתחת לטנטרו, על אפו הארון משקפים, וכלו, בפרק הירוק שלו ובמכנסיו האלווהים שכטו את געלין, ומה לאירועו של מלמד מהמאה שעברת.

הפרופטדור מורתון היה איש מלומד. על כל פנים כך חשבו כל התושבים בשעה שהפרופטדור הזקן בא לגור בשכונתם בבית העתיק של האפנדי. הפרופטדור חי חיי בידיות. איש לא בקרוא בביומו ואך הוא לא התזיר בקרים לאיש. לעיתים רחוקות היה יוצא מן הבית ועורך טילים קצרים בחרשת האורנים היפה ואחר היה שב אל ביתו ונגמר שם לימים שלמים.

משרת אחד היה לו לפרופטדור, איש גביה ומגושים ושמו פול. המשרת הזה היה שחקן כדורי. בקריבcker היה יורד אל העיר וקוננה שם לארכי הבית. איש לא ואך מטייל או מטייל עם מישחו. בימים הראשונים לבואם שמשו אלה השנים נושא לשיחת ערוה לתושבים בשכונת. אך, בימיים, באו דאגות אחרות, בחירות לודע השכונה עם עשויים ושלש רשימות של מפלגות (בשכונה היו בדיזוק עשרים ושנים במיטים) והשכינו את העניין עם השכנים החדשניים.

רק אחד לא הוניה את העניין, והוא עצמוני. עמידור הרגש שלא הכל כשר באן ועמד כל הזמן על המשמר. לראשונה רדףו הוריו بعد טילוי המאוחרות, אך בשעה שהגיע לביקום המכטב של מפקד הבולשת עם תחתו בaczof עשרים וחמש לירוט במזומנים, פרט בעד הצלת אדם — גוזמו ההורם. כל כך שהתחילה להתחהס אל בגין כל ייצור ושב מאר, ונחננו לו חפש גמור.

עמידור בקשם שלא יפרנסו את הדבר. למרות גילו הרך הבין הגער שפריטם מעין זה יכול רק להזיק לו. הפשעים, בהזדעת להם מי הוא מציין של שונאים בונפש, עלולים להתנקם בו. لكنו שתקו ההורם ולא גילו שמי מכל העושר הרוב שבא עליהם לפטע. לשכנים ספור, כי קיבל ירושה קטנה מקרוביים בארצות הברית. המשק וקטן שלמה הৎבטש במקצת. קנו את שולמית הפהה וגם מזורה לגן הירק, ועמידור הרגש את עצמו ביום אלה כברקיע השביעי.

רק דבר אחד לא ניתן לי מנוח: מיזנו פרופטדור המטוטורי הזה ומה מעשהו כאן על הכרמל?

באחד הלילות,ليل ירח מלא, שכב עמייזור בין השיחים אשר על ד שער ביתו של הפרופיטו ולפתח שמע צילידי פסנתר עליים מתחם הבית. מוקדם חשב, שכל זה רך נדמה לו, אך הצלילים עלו וגבינו והיו למנגינה נפלאה כבירת הצלילים.

מי זה מנגן שם? — חשב עמייזור — האומנם זה הפרופיטו בעצםו ובכובחו? ואולי באה אליו אורתה?

עמייזור החליט לחקור את הדבר.

überו שעotta. עמייזור לא זו מקום מחובאו. היהת שעה מאוחרת בלילה. לפהע נדמו הצלילים. עמייזור שמע שבביתו נפתחה הדלת ומישחו יצא לטיל בגין הפנימי אשר בכיבוי.

במהירות הבקק קפץ עמייזור על רגליי, עלה כחולה על אילין גבוח שגדל על ד הגדר והסתחרר בין הענפים.

בגן טלו שניים: לפרופיטו הזקן עם המשרת. הם שוחחו ביניהם בלחש ולכנן לא יכול היה עמייזור לשמעו דבר. אך שיחתם, כנראה, המנהלה בעקבותיו כו' שעמייזור — — — והקשיב למתרחש בגין המיסטורי הזה.

המשרת התנדד בשכורו. לפהע נפל על ברכיו ושלוח אוח זרועותיו לחבל את הפרופיטו הזקן. האזרון קפץ הגודה ולפתח ראה עמייזור שבידיו של הפרופיטו הבריך אקדוחה.

המשרת קם ממקומו וחזר לביתו.

הפרופיטו נשאר יחידי בגין.

למהרתו בAKER השכם לך עמייזור כדור בידו והתайл משחק סביב ביתו של הפרופיטו. "במרקחה" נפל הבדור אל חור הגן. עמייזור נגע אל השער והתחליל דופק עליו בחוקה. כעבור חמישה רוגעים הופיע המשרת פול.

— מה לך, הנער! — שאל בגנותו.

— כדורו נפל לחור הגן — עגה עמייזור בתמיינות — ואני רוצה לקחחו בחורו.

המשרת הסס אכל אחר כך הרשה להכנו.

— אבל אהתי-שטים — סיים בתקיפות.

עמייזור נכנס במרזחה אל הגן אך במקום לחפש אהתי הבדור העזיף את עיניו אל החלונות אשר בביתו.

לפתח ראה באחד החלונות דמות אשה צעירה ויפה. עמייזור עמד משתהה. אך הדרמות נעלמה בין רגע.

— מהר, ילד! — המתפלל עליו המשרת. עמייזור מצא את הבדור והסתלק.

ג. הממחאה.

עמייזור בAKER [!] אדמת חמירה או חול רטובים על אדמת אבניים וטרשים. אל נא חמשו בו בנטיות קליאיות מופרחות. את טיב האדמה העיריך מנוקחת השקפה אהרת לזרמי. פשוט מאד: בחמירה או בחול רטוב הצעדים גודפים מכונת מכבש. ואילו האגנים הקשות שומרות סוד ואין מגלו דבר. لكنו אהב עמייזור לטיל ארוכות על ד בינו של הפרופיטו, ובמקום לשאוף אויר צח ולחשכל בשמיں הבהיירם והיפים, היה מרכין את ראשו למטה ומתוכנן בעין רב אל קרע תחול וההמרה אשר סביב הבית המיסטורי הזה.

בלילה צונן זה יריד טל רב. הכל היה רטוב, כלו אהרי גשם, והאדמה לא הספיקה להתיבש כרביע נט אחורי צאת השמש. הAKER, כלל הכהרים על ההר היפה, היה רענן. רוח עליה וקרירה נשבה מן הים. הפלחים גדרו בשמיں והצפירים שרוגו.

אך עמייזור לא שם לב לכל החמונה היפת הזאת. שוב אגחנו פונשים אותו עם כדורו בחורשת האורנים והוא איננו גורע עין מהשער של הבית.

לפתח נפתח השער.

הפרופיטו יצא לטיל בAKER.

עמייזור עקב אחריו בוהירותו.

וכאן קרה דבר שלכאורה אין לו חשיבות מיוחדת: מכיסו של הפרופיטו נשמהה ממחטה. עמייזור חכה שהלו יחרחק מן המקום ואחר הרים את הממחטה ומהר לשימה בכיסו.

הפרופיטור טיל שעה קטרה בחורשה ואחר חור אל ביתו,
עמיזור הילך אחריו ונגש אל השער.

סימני צעדי של הפרופיטור היו ברורים בקרקע.

עמיזור התכווף ונוכת, כי רגלו של הפרופיטור היא קטנה מאד.

אחר חור עמיזור אל החורשה. ישב בין השיחים והוציא את הממחטה של הפרופיטור.
המחטה היתה משי ורומה כחות השני. ואגהיתה ממוחט ונשים מן "החברה העילונה". מפקר
שבאותה מארבע זיוותה היו רוקמים ואשי חבות.

עמיזור התחליל לרעד ממחשבת פתאם.

בוניות היי רקומות האותיות:

"G. B."

ג. שתי חירות

עמיזור תמהלך כמטורף.

למי לספר על תגליוותיו? מי יאמין להשושות? המשטרת ודאי חצק לו! האפשר לגסתמן
על צעד ועל ממחטה בלבד כדי להאשים בן אדם במעשה פשע?
לכן החלטת הבולש הקטן לשומר את הדבר בלבד, אך, בינותים, חשב לעשות את כל המאמצים
ולחדר אל הבית פנימית.

כיצד עושים את זאת?

הגדיר מסביר לבית גבורה וחוץ מזו היא מכוסה שכרי זוכויות. על השער אין לקוות: הוא
סגור על מפתח ובריתן.
ובכן יש לחפש מוצא אחר.

והגה לפטע בא מארע מיוחד מבינו והחיש את המאורעות:

בלילה סיל עמיזור סביב ביתו של הפרופיטור והקשיב רב קשב למתחרש בתוכו.
הנסתר שוב השמייע צלילים. מתחום נספקה המנגינה. הדלה נפתחה וקולות אנשים רבים
שמעו מבנים הבית.

קולו של פול המשרת דבר רתם:

— כן, אני אוהב אותה. קשתי בכל המשחק הזה. אני אהוב אותה עד טרם שכירתה את כלכם,
פושעים מנוגדים.

— שתויק, כלב! — נגט קוֹל גבר זה.

— לא אשוחך! — הרעם פול את קוֹלו — הנה אלך ואמסור את עצמי למשטרת. קשתי בכל...
כאן הפסיקו קוֹל חזק של הפרופיטור.

— מה אתה שותקים לו? סלקו!

עמיזור שמע בברור, שפול נאבק עם מתופל, הצלית, כנראה, להחלץ מידם ורכץ אל השער.
לפתע נשמעו שתי ריקות.

אחריו השליך הם.

כחז מקשת מהר עמיזור אל תחנת המשטרת, הרחוקה כקילומטר ממקום היריות.

הסריגת החורני חרך את עיניו ופקק.

— מה קרה? — שאל בא שביית רצון.

עמיזור זיך מפיו בבט אחת את הכל:

— מהר! בביטו של פרופיטור מורתן ידו מאקדח שני יריות. מקרה רצץ!

הטוריזט, שפהק בפעם השנייה, נשאר יושב בפה פעור. אך מיד התאושש וטלפן העירה שישלחו
פלוגת שוטרים נוספת. אחר העיר את כל שלשת השוטרים שהיו תחת פקודתו ברוגע והם מטור
מקומות האירוג.

בבית היה חשן.

השוטרים ופקו על השער בחזקה.

כעבור עשרה רגעים נשמעו צדים והירים המתקרבים אל השער.

— מיזו זה הדופק שם — שאל קוֹלו חזק של הפרופיטור.

— המשטרת. בשם החוק פתחו את השער!

השער נפתח. בו עמד הпроופיסור הצען ורעד כלוז מבלחת הלילה.

— מה קרה, רבותי, למה אתם מרגיזים את שנתנו של איש ז肯?

— אחר כך נברא לך את פשר הדבר — ענה הסרוינט בתקיפות. ומיד פנה אל השוטרים:

— להכנס אל הבית ולערוך חיפוש.

בחוץ חזר אוטומוביל המשטרה. פלוגת שוטרים נספהת התקרכה אל השער. בראשה היה הקצין פואד.

הסroitן הסביר לו בקראה את הכל.

עני כלם נסבו אל עמידור הקטן, שהסתיר את עצמו מאחוריו גםם של השוטרים.

הпроופיסור הצעק ברוע לב:

— אה, זהו הקטן המרגל חמץ סיב בית? לא ידעתי שהמשטרה משתחת גם פרחים קטנים בעולותיה.

— בבקשה לשוחוק! — פקד הקצין. — נא לשים לב לאדם הזה! — צוה לשוטרים.

הנה התחליל החפרש.

חששו בכל החדרים, על הגג ובמרתף, אך לא נמצא שמן דבר. הדבר הייחודי שמשך את תשומת לבם היה פנסתר גודל. מעוניין שאיש מהמשטרה לא התעניין לדעת מי כאן מגן על כלי זה. אחרי שכחפושים עלו בהתחלה, פנה הקצין אל הпроופיסור מורתון ושאלו:

— ובכן, אדוני הпроופיסור, הנגר מכחיש בכל תקופה, שאיש ירה מתחוץ הבית הזה?

— אני מכחיש בהחלט! — ענה הпроופיסור קצורת — כל זה נראה לדמיינו התולני של הנער השובב הזה.

הпроופיסור צדק: לו היו יריית בבית, לו נרצח בני אדם, כי אז, בלי ספק, היו נשאים אלו סמנים. הקצין והסרג'נט החליפו מבטים.

— יסלח לנו, הпроופיסור, ברוב חסדו, — גמגס הקצין בהצדקות. כלל לא חשבנו להרגינו את מנוחתו לחנן. אף סלחות.

לפתע נשמע קולו של עמידור מתוך הגן:

— אדוני הקצין! אדוני הקצין.

הקצין קפץ אל הגן:

— מה קרה?

עמידור צוות.

— הנה סימני דם! הרוג...

— מי? — שאל הקצין ברטט.

עמידור זחל אל בין העשבים הרים את ראשו.

— הרוג... כלב...

— מה? — הקצין התחליל ווועט.

— כן, אדוני הקצין, אבל אני נשבע לך, כי כל כלב לא היה כאן בבית זה קודם לכן. אני מוכן...

— ברת מכאן, חזוף! — הרים הקצין את קולו. והשמר לך, אם עוד פעם חוליך שלו לאת המשטרה — סופך יהיה לספוג מכות! בנות?

עמידור הסתלק מבויש.

ה. עמידור רוצה להיות אדם הגון.

עמידור גוаш כמעט מכל חפושיו ומאמצו. מעתה החלטת להשליך אחורי גו את כל הבלהות ולשוב להיות תלמיד מקשיב בבית הספר.

אך המקרה, ואולי גם גורלו הייחודי, לא נתן לו ליכת בדרכי שאר הילדים הטובים והמצטיינים להורייהם ולמורים.

למהות בAKER, כשותך לבית הספר, נתקל במעלה ההר בברונש מוחר לובש סתבות ומגוזל זקן.

עמידור הולך הלאה, אך האיש היחף קראחו אליו, וכשפנה עמידור לקורא והסתכל יפה יפה בפניו,

השمع קול שמהה:

— מיסטר הנרי סמי!

האיש שם יד לפה לאות אזהרה ורמו לעמידור ליכת אחריו.

הם הלוכו כחציו שעה, עד שכאו לנקיון פלע המכוסה סכיביו בשיחים והתיישבו.

— מה שלומך, עמייזור? — פתח הנרי סמיט.

עמיצור והמלחיל לסתף לדידיו הנשען את כל הרפקאותינו. על הצעדים הקטנים שראה בחול על ד' ביתנו של הפרופיסור ועל הממחטה שנשורה מתחזק ניסו עם ראש התיבות הרכומים בה, על מגנית הפסנתר, על הירייה ששמע, על האשא שראתה ועל כל חשושותיו וקורותיו עד סוף המהפריך שהחזקין גרשו.

הגרי סמיט הקשיב בעדינות לכל ספורו של הנער.

— איפה הממחטה? — שאל.

— הנה היא! — אמר עמייזור והוציא את הממחטה מכלו.

הגרי סמיט חטף את הממחטה וטקרה בתתוניות מרובה. אחר הוציא מכלו ממחטה שנייה, דומה לו, והשוו את שתיהן ייחד.

— B. G. — לחש כמחפל — גודר ברואנסויגן,بعث לא תלמי מדי!

השתיקה נמשכה זמן מה. עמייזור החתיל בהסוט:

— מיסטר הנרי — אמר — הרוי שמעתי שפרטוך מן הבולשת, כלום שוב קבלוך לעבודה?

הגרי סמיט צחק:

— נער, פטרוני כלפי חוץ, כלפי החשובים השקטים והפושעים התרדים, אך כדייבוד, נשארתי עובר כמקדם. אמגנט נפלתי פעמים בפת, אך הבולשת התחשבה במצוני ובמנגה הוראות לכל סניפיה לעור לי עד אשר אתפוצט אמ הפושעים. זו היא שאלת כבוד בשבייל... .

הוא פנה סביבו והוסיף בלחש:

— אני בטוח שכאן על ההר הזה נמצאה מרכז הפושעים, זורקי הפצצות ומחתרוי הרים. רק כאן, מה שספרת לי על הבית המיסתורי, הרים זה חשוב מאד. בזמן האחרון שם הבולשת לב לטמיini רדיווחאים, שהתחילו להופיע בקביעות בתהנתן קבלתה, ושוב, כל הטימנים מראים על גלים היוצאים ממקום אחד, ומדובר הוות בלי ספק, נמצוא על ההר הזה. העיקר בשבייל היא החדרהLIB ביחסו של הפרופיסור. כיצד עושים זאת?

שוב שתק שניות. לפטע קפץ עמייזור ממקומו:

— אני יוציא — לחש הנער — כבר חשבתי על זה. בטוחני, שהמערה אשר מצאתי שוכב בה כבול על ד' הפצתה, מובילה לבית המסתורי, דין בזמן שמצאתי בה — לא ראיתי כל אנשים יוצאים ממנה. משמע שיש עד יציאה... .

ט. במעירה.

הבלש קפץ ממקומו ומשך אחריו את הנער אל תוך המערה אשר הייתה ארוכה מאד. הגרי סמיט עם עמייזור צלחו שניות ומן רב. גאויר היה מחניק וחשכה עבה ערמה מסביבם. אך לפטע שמעו קויל נחרה.

הם התקרבו בזיהילה אל המקום, וראו חזר קטן מזואר חשלל. שם עמדה תחנת רדיו שולחת קטנה. על זיה ישב אדם אחד ודפק את הטימנים. בפניה על מחלצת שכב אדם שני בגדי מלון איטלקי ונתר מתחזק שנה.

הגרי סמיט ווציא מכלו שני אקדוחים. את האחד מסר לעמייזור ואת השני לקח ביד.

— אתה תפנה אל המלח — לחש — ואני אקח את הטולוגריפיטן. התחנפלהות הייתה פתאומית. הנקפים נגנוו את עצםם לקשר בתבלים ועיניהם הביעו זועה. — היכן פול התרוג? — שאל הגרי סמיט בכוננו את האקדוח מול שנייהם. הפשעים שתקו.

— אני לא אשנה את שאלתי — הוסיף הגרי בטון קר — אם לא תגידו לי, אשלח בכם את כל סדרוי המהנסנית.

המלח נאנח:

— והוא כאן בתחת הסטוק.

עמייזור נשאר שומר על הפושעים הקשורים והגרי נכנס לתא הסטוק. שם שורר חושך גמור. באחת הפגנות שכבה נויה. הוא התקrab אליו והAIRה בפנסיה, קויל ווועה נורק מלבו:

זה היה "האפנדוי" שהביאו אל "מרכז הגויס" בירושלים.

הוא שב אל החדר הקומת ונכנס אל הראדיוטלגרופיטן.

— מה הם הסימנים שלם? — שאל — ענה מהר!

המושע מוג הלב שנשב בכח אל המכוונה, הראה בಗומום על הלוח והסביר בקצרה את המסתה
שהיה רשום במחברת קטנה על השולחן.

הנרי ישב והתחל דופק:

— לכל מרכז הארץ... נא להתאסף הערב כאן... פועלות חסובות... בשתיים עשרה בדיק
בביתו של הפרופיסור...

גמר את עבודתו והתחיל מסוכב בחדר ומחפש דבריהם.

לפתח העירו קלוי של עמייזר, שלא הודיע את זו עם האקורד המכונן לפני המלאת.

— מיסטר הנרי — אמר הנער — הנה כאן מתחם למחלצת זו ראייתי כפטור קטן.
הנרי התקרכ אל הכתף ולחץ עליו. תלק הקיר שהיה דומה לסלע טבעי נפחה לאט ובудו
גראו מדרגות.

— לאן מובילות מדרגות אלו? — שאל הנרי בהרים שוב את אקורדוו כלפי הפשעים.

— אל ביתו של הפרופיסור — גמגנו שניהם ברעהה.

ג. האקורד האחרון.

השוטרים הקיפו את הבית מכל צד. פלוגה שנייה שכנה בשיחים מסביב לפתח המערה.

פעמוני המגנו הטמוך השמייע שחים עשרה נ קישות.

אלמוניים החילו מלהניבים וכאים לתוך המערה.

באותו הזמן דפקו בשער הבית בתוקה.

ושוב נפתח השער וбо עמד הפרופיסור:

— מה רצונכם, רבוות השוטרים, למה הנכם מרגזים את מנוחתי?

במקום חשובה נתר הנרי סמית מקומו, תפס את הפרופיסור וקרע את זקנו מעל פניו:

— אסרו אותה מז! — פקד על השוטרים.

השוטרים נגשו אל הזקן ושמו על זקנו שרשות.

— רגע — התהנו הпроופיסור — אל חכינו... אני...

הנרי האחיל זעיק:

— מחר קשרו את עיניה במטפה? מהר! סכנה! — צעק כמשוחל והשוטרים קשוו את עיניו.

של הпроופיסור מבלי להבין את פשר דבריו.

בזחיתים נשמעו יריות מהמרחף.

השוטרים אשר על פחת המערה חדרו אל תוכה והתחילו רודפים את הפשעים. תללו הרגישו
בכגיה ורצו להחלץ דרך המרתף, אך כאן רוא את הפלוגה השנייה. השוטרים ידו כמה יריות
והפשעים מסרו את עצם על נקלה.

— למה דרש שיכסו את עיניה של גרד בראונשוויג, — שאל מפקד הבולשת המקומית את הנרי
smith.

— ראשית כל — ענה סמית — נחשפ את התעדות החשאית שנגנבה מהפקיד המלטאי.

השוטרים הרכזו את כל הבית, אך לשוא, עד שעמיצור הערים להרים את מכסה התפנסטר והציג
לחוכו. בין המגענעים מעז גויל, וכשהביאו לסמית, חטף הנרי את הנער בזרועותיו ונשקו בחזקה
על מצחו.

— אכן והוא בוי! — אמר הנרי וווסטוק:

— וכעת, אדוני המפקד, הגני לספר לך למה זה דרש שיכסו את עיניה של הפשעתה. שמה הוא
באמת לא גרד בראונשוויג אלא אולגה קרלין והיא ידועה בעולם כמרגלת בעלת כשרונות היפגוטיים
יזדים מן הכלל. היא אשר ארגנה את גנבת הדינאמיט מתוך הנמל. כוחותיה ההיפגוטיים חזק
כח כבירים שהיתה יכולה לסגור עיני קטל שלם, ובaan בוגם היה לה עסוק רק עם יחידים: הפקיד,
השוער והסבלים. היא הפגינה אותם והם לא הרוגשו את השוד שנעשה, בעצם, על זם גוףן.
הנרי סמית ספר והסביר הללו את כל פרשת "חברת משליכי הפצעות".

עמיצור עמד בצדו והקשיב לדבריו בשים לב.

— ואם בכלל זאת תבעק ? אם תאמר שאינה רוצה ?

— אז אספר לאורחים שאתה כבר ח' אתה מזמין, ושותיחי לשים קצת למסב הוה, ואחר שמלומם ישמעו את הדברים האלה, היא כבר תשם שאתה בכלל רוצה אותה ...

— נכוון מאי, אמא, — אישר אייל.

כבר למחורת בזוקר התחללה הגברת גפני בהכנות. היא שלוחה הזמנות לכל מכיריה, ובבית געזה ניקוי יסודי.

אביבקה היתה עסוקה מאי בעבודות אלה. היא החפלה קצת שהגברת הקמצנית החליטה פחאות לעורך מסיבת, אבל היא לא הגינה שאלות וזרע זומר המפלגה כשראתה שהגברת גפני איננה חוטכת הוצאות, ובכלבד שהמסבה תהיה מפוארת.

ושהגוט הערב הגעור לתיגינה, ביקשת הגברת גפני מאביבה לאצאת מהמטבח ולהתלבש. — הפעם לא אthon לך להסתחרר כאן. — אמרה. — את תיכנסי לחדר ותשבי בראש השולחן.

— בראש השולחן ? מדו"ע ?

— הרי את יודעת שאת יקרה לי בבת... אונא, עשי עמדי חסיד... אביבה עוד ניסתה לסרוב, אבל הגברת גפני הפעיצה בה עד שהטכינה.

הופעתה עוררה התפעלות כללית. — זהו אורה ארווסתו של אייר, — שמעה קול לווש מאחוריה.

— בחורה נפלאה, ממש יפהפייה !

— הווא לא דואוי לה ...

האורחים אכלו ושתו ויאיר ניטה לשדל את אביבה שם היא משתה. והוא קיווה שלא תופתע כל כך אם ההודעה של אמו תבא בשעה שתהיה קצת "בגילוףין". אבל אביבה לא שמעה לו. היא גם לא שמה לב למתחמות שלחש באזניה. כל החגיגת היהת לה מעמתה.

שהגברת גפני ראתה שאורחה כבר הטיבו את לבם בין, החלטה שהגיעה שעת הcosa. היא קיווה שמייד אחר שתסיטים את דבריה יפרצו כולם יחד בקריאות ובאיחולים, וזו אי אפשר היה לטעום את מתאותיה של אביבה.

היא קמה והקישה בסכינה על הכסות שעמדה לפניה.

כל הקוראים נשתקו והסתכלו בה בסקרנות.

— אורחים יקרים, — פתחה. — אני מודה לכם omdat על שכבורתם אותנו בוגחותכם. בודאי שאלתם את נפשכם מי היא הגURAה הזאת היושבת על יד בני. אני שמחה להציג בפניכם את אביבה בת עמי ...

אביבקה הסמיקה כשל המבטחים הופנו אליה. היא לא ידעה לאן חותרת הגברת גפני. אבל לבת ניבא לה רעות.

— בני יאיר אהוב את אביבה מקרוב לב, — המשיכה הנואמת. — גם הוא היה אהוב אותו... אביבה נתבלבלה כלכך, שלא היתה מסוגלת אפילו למחות נגד השק הוה. והגברת גפני גם לא נתנה לה הזדמנות לכך. כי היא הושיפה בחgingיות ובתרמת קול :

— מוכן מלאץ שלא רצית לשים מכם שלים ברוך לאשרם של לידיו היקרים. אני שמחה בזה להודיעו לכם על אירוסיהם של אביבה בת-עמי ויאיר גפני !

— מול טוב ! מול טוב ! נשמעו קריאות מכל הצדדים.

הכוסות הורמו ומורקו והפטפוט העליון נתחודש.

אביבקה רצתה לצעוק, להמריע :

— לא ! לא !

אבל והחרגשות והכעס חנקו אותה, היא לא יכולה להוציא הגה מפייה. היא נשאה במבטיהם הבוחנים של האורחים המכובדים למחצית, היה לה השק רב לקום ולעוזב את הגברת גפני עם בנה היקר ואורה הגדים ולחמלט לחדרה.

אולם לא היה בכחה לוו.

יאיר, שישב על יהה ולא גרע עין ממנה, פירש את שתיקתה ולבוכתה כהסכמה אילמת. הוא הynthia את ידו על זרועה ולחש באזונה.

— אביבה... אני כל כך מאושר...

— ואמ בכל זאת תבעך ? אם תאמר שאינה רוצה ?

— אן אספער לאוֹרָהִים שאַתְּה כָּבֵר חַי אַתְּה מַזְמָן, וְשַׁרְצִיתִי לְשִׁים קַץ לְמַצְבָּה הַוָּה, וְאַתְּר שְׁמָלָם יְשֻׁמְנוּ אֶת הַדָּבָרִים אֲלָהָ, הִיא כָּבֵר תִּשְׁמַתְּהָ שָׁאַתָּה בְּכָל רַוְצָה אָוֹתָה ...

— נְכוֹן מָאָד, אַמָּא — אִישָׂר אַיָּל.

כָּבֵר לְמַחְרָת בְּבוֹקָר הַתְּחִילָה הַגְּבָרָת גַּפְנִי בְּהַכְּנָתָה. הִיא שְׁלָוחָה הַזְּמָנוֹת לְכָל מִכְרִיהָ, וּבְבֵית גַּעַשְׁתָּה נְעָשָׂה נִיקִי יְסוּדִי.

אַבְיבָה הִיְתָה עֲסָקָה מָאָד בְּעֲבוּרוֹתָה אַלְהָ. הִיא הַתְּפִלָּה קַצְתָּה שְׁהַגְּבָרָת הַקְּמַנְזִינִית הַחְלִילָה פְּחָאָתָם לְעוֹרָךְ מִסְּרִיבָה, אֲבָל הִיא לֹא גַּזְגָּה שְׁאָלוֹת, וְעוֹז יוֹחָר הַתְּפִלָּה כְּשֶׁרֶתֶת שְׁהַגְּבָרָת גַּפְנִי אֵין חַסְכָּתָה הַזְּזָאת, וּבְכָלְדָּה שְׁהַסְּבָבָה תְּחִיָּה מִפְּוֹאָרָת.

וְשְׁהַגְּעֵץ הַעֲרָב הַגּוֹעָר לְתִגְיָנָה, בַּיקְשָׁתָה הַגְּבָרָת גַּפְנִי מִאַבְיבָה לְאֶזֶת מַהְמַטְבָּה וּלְתַלְבָּשׁ.

— הַפְּעָם לֹא אָתוֹן לְךָ לְהַסְּתָּחָר אָכְן — אִמְרָה. — אַתְּ תִּיכְנַסְיִ לְחוֹדֵר וְתַשְׁבִּי בְּרַאֲשׁ הַשּׁוֹלָחָן.

— בְּרַאֲשׁ הַשּׁוֹלָחָן ? מְדוּעָ ?

— הִרְיָה אֶת זְדַעַת שָׁאַת יְקִירָה לִי בְּבָת ... אָנוֹ, עֲשֵׂי עַמְּדִי חַסְדָּר ...

אַבְיבָה עוֹד נִיסְתָּה לְסָרֶב, אֲבָל הַגְּבָרָת גַּפְנִי הַפְּצִירָה בָּה עַד שְׁהַסְּכִימָה. הַופְּעָתָה עַוְרָה הַתְּפִלָּות כְּלִילִתָּה.

— זֹהֵי כְּנָרָא אַרְוֹסָתוֹ שֶׁל יָאִיר, — שְׁמָעוֹת קָול לְוַתְשׁ מַאֲחָוריָה.

— בָּחוֹרָה נְפָלָא, מִמְשִׁי יְפָהָה !

— הוּא לֹא דָרַוי לְה ...

הַאוֹרָהִים אֲכָלוּ וְשָׁטוּ וְיָאִר נִסְתָּה לְשָׁדֵל אֶת אַבְיבָה שֶׁנָּם הִיא מַשְׁתָּה. הַוָּא קַיְוָה שֶׁלֹּא חַוְפְּתָעַ כָּל כָּךְ אֶת הַהְוֹדָעָה שֶׁל אָמוֹת תְּכָבָה בְּשָׁעָה שְׁתָהִיה קַצְתָּה "בְּגִילּוֹפִין". אֲבָל אַבְיבָה לֹא שְׁמָעוֹת לוֹ. הִיא גַּם לֹא שְׁמָעוֹת לְבָבָ לְמַחְמָאות שְׁלָחָן בְּאַזְנָה. כָּל הַחְגִּינָה הִיְתָה לָהּ לְעַמְסָתָה.

כְּשַׁהְגָּבָרָת גַּפְנִי רָאתָה שְׁאַוְרָהִיהִים כָּבֵר הַטִּיבוֹ אֶת לְבָם בְּיַיִן, הַחְלִילָה שְׁהַגִּיעָה שָׁעַת הַכּוֹשָׁה הִיא קַיְוָה שְׁמִידָא אֶת שְׁתִּסְתִּים אֶת דְּבָרִיהָ יְפָרֹצָו כָּלָם יְחִיד בְּקָרְיוֹת וּבְאַמְּוֹלִים, וְאֵனֵי אָמֵר הַיְוָה לְשְׁמָעוֹת אֶת מַחְאָותָה שֶׁל אַבְיבָה.

הִיא קַמְתָּה וְהַקִּישָׁה בְּסָכִינָה עַל הַכּוֹס שְׁעַמְדָה לְפִנְיהָ.

לְהַלְלָה הַקְּרוֹאִים וְנַשְׁתַּחַק וְהַסְּתַלְלָה בָּהּ בְּסָקְרוֹנוֹתָה.

— אַוְרָהִים יְקִרְיָם, — פְּתָחָה. — אַנְיָ מְוחָה לְכָם מָאָד עַל שְׁכָבָתָם אַוְתָּנוֹ בְּנָכְחוֹתָכָם. בּוֹדָאי אֲבָבָה תְּנַשְּׁכַּח מֵהָיָה הַגּוֹעָר הַזָּאת הַיּוֹשָׁבָת עַל יַד בְּנֵי. אַנְיָ שְׁמָחָה לְהַצִּיג בְּפִנֵּיכֶם אֶת עַמְּיָ ...

אַבְיבָה הַסְּמִיקָה כְּשֶׁלָּה הַמְבָטִים הַוּפְנֵו אַלְיָה. הִיא לֹא יְדַעַת לְאָן חַוְתָּתָה הַגְּבָרָת גַּפְנִי. אֲבָל לְבָה נִיבָּא לְהַרְוֹת.

— בְּנֵי יָאִיר אֶחֱדָב אֶת אַבְיבָה מִקְרָב לְבָב, — הַמְשִׁיכָה הַגְּנוֹאמָת. — גַּומְתָּה הַיָּא אֶחֱדָב אֶתוֹ ... אֲבָבָה נִתְכְּלַבָּה כָּל כָּךְ, שֶׁלָּא הִיְתָה מְסֻגָּל אֶפְיָלוּ לְמִחוֹת גַּדְגָּשָׁר הַוָּה. הַגְּבָרָת גַּפְנִי גַּם לֹא נִתְהַנֵּה לְהַזְּמָנוֹת לְךָ. כִּי הַיָּא הַוּסִיפָה בְּחַגְיָנִים וּבְתִּרְחָמָתָן :

— מַוְכָּן מְאָלוֹז שֶׁלֹּא רְצִיתִי לְשִׁים מְכְשָׁולִים בְּרוֹךְ לְאָשָׁרָם שֶׁל לִלְיִדְיִ הַקִּרְיָם. אַנְיָ שְׁמָחָה בָּהּ להַוּרְיעַ לְכָם עַל אִירּוֹסִים שֶׁל אַבְיבָה בְּתִ-עַמִּי זְיָאָר גַּפְנִי !

— מַול טּוֹב ! מַזְלָטּוֹב ! נִשְׁמָעוֹ קְרִיאֹת מְכָל הַצְּדִירִים.

הַכּוֹסֶת הַוּרָמוֹ וְתוֹרָקוֹ וְהַפְּטָפָטָה הַעַלְיוֹן נִתְהַדֵּשׁ.

אַבְיבָה רְצָחָה לְצַעַךְ, לְהַמְּרִיעַ :

— לא ! לא !

אֲבָל הַהְתֹּרְגָּשָׁת וְהַכְּעָס חַנְקוּ אֹתָה, הִיא לֹא יְכַלָּה לְהַזִּיא הַגָּה מִפְּיה. הִיא תְּשִׁהָה בְּמַבְטִיחָם הַבְּחָנִים שֶׁל הַאוֹרָהִים הַמְבָטִים לְמַחְצָה, הַיָּה לְהַחְשָׁק רָב לְקָם וְלַעֲזָב אֶת הַגְּבָרָת גַּפְנִי עַמְּיָ עַבְנָה הַיְקָר וְאוֹרָהִיהִים הַגָּסִים וְלַהֲמַלְטָה לְתָזְדָּה.

אוֹלָם לֹא הִיה בְּכָחָה לוֹ.

יאִיר, שִׁשְׁבָּעַל רֵה וְלֹא גַּרְעַעַן מִמְּנָה, פְּרִישָׁתָה שְׁתִּיקָה וּמְבוֹכָה כְּהַסְּכָמָה אַיִלָּתָן.

הִוא הַנִּיחָה אֶת יַדְוֹ עַל זְרוּעָה וְלַחַשׁ בְּאוֹתָה.

— אַבְיבָה ... אַנְיָ כָּךְ מְאֹשֶׁר ...

אביכה ניירעה את זו מעלה באילו זוכב הטריזה, אבל עדין לא אמרה דבר. בעיניהם בחותם הסתכלת בפני האנשיים הזורדים, שעיניהם בוימה הקומודית האקורית הזאת. אבל הגברת גפני ובנה היו מאושרים, חכניתם הצליחה... . שניהם היו משוכנעים שאביבה מופעת כל כך מאושר, שהיא יכולה להאמין למשמע אוניה. עברו אולי חמיש-עשרה דקות עד שאביבה התואשה מתודמתה, ואז כבר לא היה טעם במתחות ובצחוקן.

היא גמורה אמר שמיד אחר החגיגת האוילית הזאת מספר לגברת גפני ולבנה מה דעתה על מעשיהם החופשי.

היא ישבה עוד כחצי שעה ליד השולחן ואוח"כ התנצלת ואמרה שאינה מרוגישה בטוב, אבל לשיטים לב למחאותיו של אייר ולהחוננו אמו קמה ויצאה.

הגברת גפני ובנה עוד נשאדו ישבים בחדר אחר שאחרון האורחים נפרד מהם, והתייעזו ביניהם על המazel.

— מה רעתק? — שאל אייר. — האם היא הסכימה?

— אינני יודעת, — משכה הגברת גפני בכתפיה. — התהנגולתה היתה כל כך מורה... אבל מה זה חשוב? העיקר הוא שלא גורמת לנו שערוריה.

— ומה היה אם מחר בוקר תגיד לנו שאינה רוצה?

— כבר נמצא תחובלה. אסביר לך שהאמנה באמת שהיא אהבת אותו, ושנמכונתי רק לסתובטה. Agoיד לה שזו תהיה קומפוזיטיצה איזומה בשבייה אם נצטרך להגיד לכל המקרים שלנו שהאיירוסין נטבלו.

בשראייר נכנס למחזר בפנים לחדר האוכל, כבר מצא שם את אמו. אביבה לא הייתה בחדר.

— מיין תיא? — שאל אייר. — אם אירוטמי לא קמה עדיין?

— שתישן לה כמה שהיא רוצה, — השיבה הגברת גפני. — אתה משtopicן נראה לשם עזקותיה?

— אני מזפץ על צעקותיה, — אמר אייר בבטחון עצמי. — היא צריכה להיות מאושרת שניים מסכימים לשאת אותה לאשה?

הם הגיעו לאירוע הבוקר וחיכו בכל רגע לבואה של אביבה. אבל הנערה לא באה... . הגברת גפני התחללה להיות מודאגת. היא שולחה את העוזרת החדשה לקרוא לאביבה. אבל הנערה חזרה כעבור כמה רגעים וסיפרה שחדרה של אביבה, אבל

— מה? היא איננה? — שאלת הגברת גפני. וגם אייר, שהחויר תחת בהיותו המשמש שלו, שאל:

— היא איבנה?

— מצאתי מכתב על השולחן, — אמרה הנערה. היא הושיטה לגברת גפני מעטפה סגורה.

— את יכולת ללכת!

האם ובנה קראו יחד את המכתב... .

* * *

רוזחת נילה מארון אף וווסר-אונים יצאה אביבה מטרקלינה של הגברת גפני והסתגרה בחדרה. היא הייתה זוקה לשקט ובידות על מנת להדר במנה שאירע לה.

דבר אחד היה ברור לה: הגברת גפני ובנה לא יירתו בפני שום דבר, ובלבך להשיא אותה לאייר. אבל למה הם רוצים בכך? איך תועלט פיקו מוא?

צמרמות עברה על גופה כשנזוכה כי אייר המונש הוא עתה אורותה. היא החלטתה לcliffe מיד בפנים השכם אל הגברת גפני ולדרשו ממנה הסברה. אבל אחר כך נבהלה בעצמה מוחמchnerה הזאת. היא התחילה לפחות בפני האשעה חסרת-המצפון. ומה אם באיזה אופן שהוא ישיא אותה בכח או בערמה?

אביכה החלטה לא לחתם את ההודנותה לכך. היא גמורה אמרה להמלט על נפשה. באכבעות וועודות התחילה לאירעו את חפזיה המעטים במוחודה הקטנה. אוח"כ ישבה וכתבה מכתב חריף אל הגברת גפני. היא שמה אותו במעטפה והונחה אותה על שולחנה, במקומות גראה לעין. וرك או שכבה על מיטה מבלי להחפטט. היא גורמתה לכמה שעות והקיצה משנתה עד לפני עלוות השחר.

שברורה ורוצחת קמה ממטטה. ישרה את שמלות הדלה ולקחה את המוחודה. עכשו הוטב לה קצת. עצם המחשבה שהיא עומדת לעזוב את הביתה השנה הוה מלא אותה. למליה עוד נשאר לה קצת כסף ממה שהשתכרה אצל מלחי. היא החלטה לשוב לתל-אביב. בחיפה לא יכלת עוד להshaw. הרי היא עלולה עוד לפגוש את מכיריה של הגברת גפני, החובבים אותה לאرومתו של יאיר ...

השעה הייתה עד מוקדמת מאי, ואכיבת ההחלטה להכנס לחדרה של והבה על מנת להפריד מהם. את אביה של והבה פגשה בדיק בשעה שיצא מפתח ביתו.

— בוקר טוב, הצלמה אביה! — קידם את פניה בחיבת, — השכמת היום ...

— בוקר טוב, מר בנדוז, אני שמחה מאי שפגשתי אותך. באתי להפריד מכם. אני עותבת את חיפה ...

אביה של והבה הסתכל בה בתמיהן.

— את נסעת? מה קרה? הרי אמרו לי שرك אמש התארסת עם יאיר ... שכחתי בכלל לך מול-טוב.

אכיבת הצלמה בעוגמה.

— אינני חשבתי כלל על אייר, — אמרה. — וווקא בגל האירוסין האלה החלטתי לנוטע מכאן. בזידוד נזק בה מבט מלא השומטנות.

— מה אתה אומרת? אינני מבין ... סיפרו לי שהairosson היו תגנינים כל כר ... הגברת גפני נשאה גאות שלם ...

— גאון מאי, — אישרה אביה. — אבל דבר אחד בודאי לא סיפרו לך ...

— למשל?

— שהairosson היו בשבי הפתעה עוד יותר גודלה מאשר בשבי האורחים. בכלל לא שאלנו אותו אם אני מסכימה ...

בזידוד נשם לרווחה. הצלמה שאכיבת התארסת עם יאיר עשתה עליו רושם קשה. הוא התאכזב מה כשם עלי כה. שכן הוא ידע מי הוא יאיר ...

— כמה? — אמר. — עלי לומר לך שבאמת לא יכולתי להאמין למשמע אוני ...

— אמרו נא לי, — אמרה אביה. — מדוועה הם מעוניינים כל כך שאנסה לייר?

— אם ידע מה שהם רואים, — השיב בזידוד.

— מה? ידוע לך משוע עליך?

— אינני יודע, אבל אני יכול לשער ...

— למשל?

— הרי את זכרת את בקורי של האדון מלחי ...

— כמובן.

— הכרת אותו עוד מוקדם?

— כן, עברתי בטור אהות רחמניה אצל אמו החוליה.

— ובזמן שהיה כאן בעוני הבית, שוחחת אתו בגינה, הלא כן?

— כן, מניין זה ידוע לך?

— גס אוני היה אז בוגנה. הימי זוק לאינו סוחר מתמחשן. לא רציתי להפריש לכם, ולכן עברתני מרוחק, אבל ראתו שמי שהוא מסתתר בין האילנות ומקשיב לדבריהם ...

— מי זה היה? — שאלה אביה.

— יאיר גפני בכבודו ובעצמו.

— שוב אותו מנול! — נהמה אביה.

— כן. כשחומרתי מן המחסן, כבר לא ראתי אתכם. אבל יאיר עזין היה שם, והוא שיפשר את דיזי מרובה שמחה, הוא צחק בקול רם ... כשהשمعתי עלairosson אותו, הביטו מייד אחר שהקשיב לשיחתנו עם מלחי החלטת לאשה. איננו רוצה להתערב בענייניהם הפרטניים שלך, אבל נטי אן להזכיר אם באותה שיחת לא ריברתם על משהו שהיה עשוי לעורר את חששו של יאיר להתחנן אתך ...

עתה החילה אביה להבין את הכל. מלחי דיבר אתה על הכתף השמור אצלם בשביות. ויאיר,

שמע על כך, התהה בוגראה באוצר ...

— הצעק אחר, מר בנציגה, — אמרה אביה. — שוחתי באמת עם אדון מלחי על סכום כסף
גוזל השיק לך אמונם לפני החוק, אלא ...

— אלא מה ?

— אלא שאין רוצה לקבלו.

— מדריך ?

— שלח לי מאד, אבל את איני יכולה לגלות לך. זה סוד הנוגע גם לאנשיים אחרים ...
אכל אני מוגלה לך מאד بعد האינטראקציה. עשוי נחשית כל התמונה ברורה מאד ...

— אם כן, לא טעתני, — אמר אביה של זהבה. — גם אני סבור שמדובר כי תסייע מכאן. לעזות
אי אפשר לדעת כמה מסוגלים אנשים מסווגים של יאיר כשייר הכסף מתעורר בהם ...
אבייה נפרדה מבן-זיד ופנתה להחנת האוטובוסים ...

* * *

בקול רועד הקרייה הגברת גפני את מכתבה של אביה לבנה :

"זגבות גפני הנכבדה,

"ויתכן כי המכתב הוא ישב לך עגמת ונפש, אבל אין אני יכולה להזכיר מכתבו. קיבלתי אצלך
מספרה של מנהלת משק-הבית, ואע"פ ששכורי היה נמור מאד, מילאתי את חובתי באמונה. אבל
מעולם לא החזיבתי להכנס לתוכה משפחתי, ומעולם לא עשית מאמץ לשזהו למצואו חן בעניין בנה.
נperfיך הוא — אנותה הייתי לעשו את כל המאמצים כדי להרוויח מעליך, כי הוא האחיל להזיך
לי מן היום הראשון שעבדתי אצלכם.

"הוא דע יפה שאיני יכולה לאחוב אדם שהעליבני בזרה והגה ביותר בפיגישתנו הראשונה,
לשלוא היה הנסיך שלך, הגברת גפני הנכבדה, להעמיד אותי בפני עובדה קיימת, ולזוג אומי
עם בנים על כרחמי.

"מובן מאייזו שלא העלה כי כלל על דעתך לגורום שעורוריה במעמד כל דיזיין ומכירות. הייתי
גלהודה, וכל מחראה רקס הינה משפילה את כבודך.

"אולם אל נא תראי בשתיותי מעין הסכמה אילמת. אין שום דבר משוחף בין בנד ובנג'י, ולא שום
לא יוכל להיות ...

"את הנעשה אין להסביר, אבל איש אינו יכול להכריז אובי להשרי בבחיק, על מנת שתוכלי
לחבל תחכחות חדשות גדי.

"אני עוזבת אתכם בלי צער וষינה. ואע"פ שלא חסתם כל מקום למרוד את חי, הריני מוחלת
לכם כל טוב.

אביה בתיעמי".

— נכוות ! — צרחת הגברת גפני אחר שסיימה את קריית המכתב — כפיפות טובת כזאת ! אמר
כל מה שעשינו למען היא עוד מזיה לכתב לנו מכבים נאה ...

יאיר לא היה מסוגל לפצוח פה. הוא היה נדהם כל כך, שלא השתחף אפילו ב"הספר" שאמו נשאה
את אביה. ורק כעבור כמה דקות החל לגםג :

— לבי ניכא לי שהענין לא ישתיים במובן, — נאנח יאיר. — זאת עם התכניות הוגאניות שלך ...
— לבר ניבא לך ? עכשוו אתה חכם ! אבל עוד לפני כמה ימים התפעלה כל כך מפקחותי ...

הרי אתה קלקלת את האכל !

— אני ?

— אלא מי, אני ? מדוע הצעקה לאביה ? אני מכירה אותו, חוויר שכמויך ! ועם זהכה לא היו לך
ענינים נאה ? ... ועם כל העוזות שלנו ?

— מספיק ! שתקי ! — ננטם יאיר.

— הכל אני יכולה להאמין לך ... מי יודע אם לא אמת בפי זהבה כשהיא אומרת שנתה לה
את השעון שלי במחנה ... לא יכול שכךותך ?
יאיר היה מוכן אותה שעה לסתור לה על פיה המוחצת.

— השעון שלך... — ליגלג, — השעון היקר... את חשבות שאינני רוצה שהחלפת אותו יחד עם כל האכשיטים בסמרטוטים זולים, מצופים בזחב? הגברת גפני החוויהך.

— השתגעת? — שאלת.

— לא, לא השתגעת, ואל תקמי רעש כזה סביר הגניבת את ידעת בעצמך שהשעון איטה שהוא יותר מכך לירום עליבות... אני מקימה רעש? אני? הרי... הגברת גפני נשתקה מפני שבאותו רגע נשמעה דפיקה בדלת.

— הכנס! — צעק יאיר. ובכוס נושא מכתבים.

— יש לי מכתב רשות בשבייל הגברת אביבה בת-עמי, — אמר. הגברת בת-עמי איננה עכשו, — אמר יאיר, — אבל אתה יכול להגיד לי את המכabb. היא אריסטוי... הוא חם על הקבלה ונטל את המכתב אף יצא הדור, ויאיר מזכיר לקרוע את המעתפה. הוא השתקע מיד בקריאת הגברת גפני, שקרנותה נברת על עצמה, אותה בקצת הניר ונסתה לקרוא עמו.

פרק פ"ג — הדרשת מתהדרקת

הערבי הצעיר שקיבל את פניה של הגברת שושנה הציג את עצמו כאבירחים אפנדי. המתהדרקת היתה למופת. הוא ביקש ממנה לשבת בכורה שעמדה ליד שולחן הכתיבה שלו והטיר עליה מחמות. — קידি בארץ ישראל הסבו לי הפתעה עצמה, — אמר, — לא פילתי כלל שישתו אליו קויספונדנטית כל כך יפה... שושנה הסמיקה.

— אמרו לנו לך, מר אבירחים, — אמרה, — מה טיבו של בית המסתור שלך? — על כך עוד נספיק לדבר, — אמר אבירחים בחין. — תחילת דבר על תנאי העבודה. ובכלל אני רוצה שנערה יפה כמו תחילה מיד להשתקע בעמלו האפור של מושדי. האם כבר בicketה פעם במצרים?

— לא, — הכתיבה שושנה. — זו לי הפעם הראשונה שאני כאן. — אם כן והייתי מציע לך שלפנינו שתחילה לעבודה, תסיררי קצת בארץנו היפה. ובכלל אני מבקש מך לא לראות את עצך בכתי כעוברת, אלא כאורהHY קירה. כל המשרומים עומדים לפקרותך, ואם את רוצה משחו, די לך שחצצלי והם יביאו לך כל מה שנפשך חשה בו... ורודה טהומה אפפה את לבה של שושנה. אבירחים היה אידי מאדר — יותר מדי אידי, בעצם. וקבע הפנים שנעורכה לה במשורת החדשיה הינה כל כך מפותעה, שפקות קשים המתעוררו אצלה. — אולי, — אמרה לנפשה, — אין זו אלא מלכות? אולי שלוחוני לבאן על מנת שאיהה פילגשו של הערבי הצעיר הוז, ולא פקידה בבית מסטור?

אבל היא דחקה את המחשבות האלה. — תרי דברים כאלה אינם קיימים כבר בימינו... הורי חיים העולם נעשה כל כך קטן, שאין בכך שום דבר מפחיע אם אשה מטל-איביך מקלט מרשה באקראי... אבירחים לא תרפה ממנה עד שהסכימה לצאת אחוריו למסע של שבועיים על פני מצרים. שושנה, שהיה עייפה מאר והשתוקקה למנוחה, לא יכולה לטרוב לנו.

הוא גם והושיט לה את ידו לפרקיה. כל כך עייפה הייתה שושנה, שכמעט ולא שמה לב לכל תפארת הבית. לוחות שיש ושטיחים פרטיטים עבים קישטו את הרצפות והקירות. החדר שאלוי הובלת, הוכיר לה את אגדות אלףليل ולילת. האור הסתנן לחוכו بعد לונגוויות צבעוניות. מטה רחצת, מכוסה ציפת-משי כחוליה רמהה לה. התדרונית הערבית עורה לה לפשט את בגדי, וכעבורי וגעים אחדרעס כבר ישנה.

שינויה הכללי והמשמעותי כי חשיבותה היא בלתי-מיטסית. התנהוגות של איברים אפנאיים לא-אידויים, אמנים, הוא סירב עזין בעשנות לדבר על העבודה שלמענה באה לאקראי, אבל מאמין לא דבר גם על שום עניינים פרטניים או אינטימיים. הוא נzag אתה בכל הרופקט הדורות וגהה דאגה מיוחדת לשולמה.

כשיצאו יחד לנסעה הקצרה על פני הארץ, ראתה שושנה שמעידה החדר הוא אדם בעל השפעה גודלה, בכל מקום חלקו לו כבוד רב, וגם אליה התיחסו כאלו היה נסיכה מבית המלוכה. בכתי המלון דאג איברים תמיד לחדרים שלא היה ביןיהם כל קשר, ואם שושנה הביעה את

חפצה להשאלה בבדה, לא הטירה אותה.

השבוע של הנסעה החל במהירות. היא ביקרה במקומות שאפילו בחלומותיה היפים ביותר לא ראתה נסוחה. היא חיה במתחות ובתפארת, כאילו הייתה עשויה כקרות. במנגנון הגדולה של איברים דהדרה על פני הכבישים. היא ישבה על המושב האחורי, והוא — לדי ההגהה. בודך כל שתק איברים, ורק כאשר הגיעו למקום היסטורי או לנקודה שמנה נשקי נוף יפה, העמיד את המכונית בצד הכביש וסביר לה בכתה מילים מה טיבו של המקום שבו הם נמצאים. כעבור השבוע הגיעו שוב לאקראי. הם ישבו שוב באולם הישיש הלבן, — איברים מאתורי שולחן הכתיבה, וושונא בחוץ מרסותה.

— איגני יודעת כיצד להזדהות לך על החදש הרוב שגמלת עמי, — אמרה שושנה. — אבל אני חושבת שהגיעה השעה לחשוב על עניינים רציניים יותר. מתי אני מתחילה לעבוד? איברים התעלם בכלל מהחולק השני של דברה. הוא הסתכל בה בעיניו השקוטות ואמר לאטו: — יש דרך מסוימת שבה תוכל להזדהות לי...
אה"כ קם והשאירה לנפשה.

פרק פ"ד — התפקידות

חכינהה של רבקה לא ניתנה להתגשם בנסיבות יהודת. גם אחר שנפטרה מנדען, עד לא יכולת להכנס את מייקלטון לביתה. כולם — המכרים, השכנים ומשתתי-הבית — ידעו כי גدعון סובל מ"שגעון רדיפה". כולם גם ידעו שבטיוזו הוא מאשים את אשתו שהיא בוגדת בו עם האמריקני. ואילו היו לפטע מתחלים לראות את מייקלטון כארוח קבוע בארכון, היו מתחלים לחשוב שבסומו של דבר לא היה גדרון טהור כל כך. כי אז היה ריאם שחשודה של דוחלה האומלל לא היו בלתי-מיטסים.

רבקה לא הייתה טפשה עד כדי כך, שתלך לסכן את הכל ברגע חפונגה. — ציריך להוכיח קצת, — אמרה לנפשה. — יבוא יום וישחו את כל המעשה... ובחרוגה אוכל להוכיח את המשורטים...
ביחור החשש רבקה מפני אביעזר הוקן. היא ידעה שלא כל כר יהיה לפטר אותו, אחר שגדל בכית ירושאל ושרת את המשפהה במשך שנים. אולם את העגינים האלה השeria רבקה לעמיד. קודם כל דבר רצחה להבטיח לעצמה את הסמכות לעשות במפעלי וברכשו של גדרון כבוחן שללה.

היא פנתה לעזרך דין והשיגה בנסיבות אישורים מצד רופאי-הבית וממומחים אחרים, שהעדיו כי גדרון אינו שפוי בדעתו.

הazelלה הקלה סינויה אותה, והיא החלטה להמשים מיד בעזדים הרוושים בכך להפטר מגדרון להלוטן.

היא שאלת איפוא את עורך הדין שלה אם היא תוכל להחליט את כבלי הנושאין באופן שגורטש הגדול יישאר בזיהה.

— זה יהיה יותר קשה, — אמר עורך הדין. — זה ברוך גם בשאלות דמיות. אבל אם נצליח להוכיח שבבעל הוא השור-רפואה, ואם הרבנות תמצא דרך לסדר את הנירושין, הרי מוקהה

שאכל להגן בהצלחה על האנטטרסים הכספיים שלך...

רבקה הייתה מרווחה מאר מהתשובה הזאת. לא היה דבר כל יותר מלhocוכיה שגדרון הוא חזון.

* * *

שינויה הגיעו לכל המתקנה כי חשיבותה היא בלתי-مبرטסית. התנהגותו של איברהים אפנדי היה להלא-ידפי. אמנם, הוא סירב עזין בעשנות לדבר על העובה של מענה באה לאקראי, אבל מאמין לא דבר גם על שום עניינים פרטיים או אינטימיים. הוא נהג אתה בכל הרופקט הדורות וגילה דאגה מיוחדת לשלהם.

כשיצאו יחד לנסעה הקצרה על פניו הארץ, ראתה שושנה שמעביצה החדרש הוא אדם בעל השפעה גדולה. ככל מקום חלכו לו כבוד רב, וגם אליה התייחסו כאלו הייתה נסיכה מבית המלוכה. בכחיה המלון דאג איברהים תמיד לחדרים שלא היה ביןיהם כל קשר, ואם שושנה הביעה את

השבוע של הגשيعة החלף במהירות. היא בקרת מקומות שאפילו בתളומותיו היפים ביותר לא ראתה כנוהם. היא חיה במתחות ובתפארות, כאילו היה עשייה כкорה. במנוגנו הגדולה של איברהים דהרת על פניה היכישם. היא ישבה על המשוב האחורי, והוא — ליד הנהגה. בזרק כל שתק איברהים, ורק כאשר הגיעו למקום היסטורי או לנוקחה שממנה ושקי נוף, יפה, העמיד את המכונית בצד הכביש והפסיק לתה בכמה מילים מה טיבו של המקום שבו הם נמצאים. כעבור השבו הגיעו שוב לאקראי. הם ישבו שוב באולם השיש הלבן, — איברהים מאתורי שולחן כתיבה, וושונת בחוץ כורשת.

— איני יודע כיצד להוכיח לך על החסד הרבה שגמלת עמי, — אמרה שושנה. — אבל אני חושבת שהגשيعة השעה לחשוב על עניינים רציניים יותר. מתי אני מתחילה לעבדו? איברהים התבלם בכל מוחלך השני של דברה. הוא וסתכל בה בעיניו השקוטה ואמר לאטו: — יש דרך מסוימת שבה תוכל להוכיח לי...
אה"כ כס והשאירה לנפשה.

פרק ט"ד — ההתפרצות

חכינהה של רבקה לא ניתנה להתגשם בנסיבות יתרות. גם אחר שנפטרה מנדען, עוד לא יכללה להכניס את מייקלסון לביתה. כולם — המכרים, השכנים ומשתית-הבית — ידעו כי גדרון סובל מ"שגעון רודיפה". כולם גם ידעו שבטיוזפו הוא מאשים את אשתו שהיא בוגדת בו עם האמריקני. ואילו היו לפטע מתחילה לראות את מייקלסון כארוח קבוע בארכון, היו מתחלים לחשוב שבסוטו של דבר לא היה גדוע מטרוף כל כド. כי אז רואים שחשדתו של דוחלה האומלל לא היה בלתי-مبرטסיטם.

רבקה לא היתה טפשה עד כדי כך, שתלך לסכן את הכל ברגע חפזונה. — צריך לחייב קצת קצט, — אמרה לנופה. — יבוא יום וישחו את כל המעסה... ובהרגה אוכל להחליק את המשתרטים... .

ביחוד חששה רבקה מפני אבעזרו הוקן. היא דעה שלא כל כド יהיה לפטר אותו, אחר שגדל בכית ירושאי ושרת את המשפחה במשך עשרה שנים. אולם את העניים האלה השeriaה רבקה לעמץ. קודם כל דבר רצחה להבטיח לעצמה את הסמכות לעשוות במפעלי וברכושו של גדרון כבוחן שללה.

היא פנתה לעורך דין והשיגה בנסיבות אישורים מצד רופאה-הבית וממומחים אחרים, שהעדיו כי גדרון אינו שפוי בדעונו.

ההצלה הקלה סיינורה אותה, והיא החלטה להמשך מיד בעודים הרוושים בכך להפטר מגדרון לחלוtiny.

היא שאלת איפוא את עורק הדין שלה אם היא תוכל לחתול את כבלי הנושאין באופן שארוכש גדול יישאר בזרקה.

— זה יהיה יותר קשה, — אמר עורך הדין. — זה כרך גם בשאלות דמיות. אבל אם נצליח להוכיח שבעלך הוא השורר רפואי, ואם הרבנות מצא דרך לסדר את הנירושין, הרי מוקה ש问道ל להגן בהצלחה על האינטראים הכספיים שלך... .

רבקה הייתה מרוצה מאר מהתשובה הזאת. לא היה דבר כל יותר מלhocich שנדען והוא חשוב.

מרפא. והוא הוסיף לטעון כל הזמן ששאחו בוגדת בו עם מייקלסון ושהם מתנכלים לרשותו, ועיי' כך שיכנע את הרופאים שמצוותו הוא חסר-תקותה. מஸרו של עוזר-הדרין מיהה רבקה אל הדירה שמייקלסון שכר לו. הם הטיכו בזיהום שזיהר נוח היה אם לא יתגורר בבית מלון, כי שם עלול משוחה לראות את הנברית יהודאי בברחה אצל אותו מייקלסון שגדעון מתריע עליו כי הוא בוגד ברוזחת להגנו. וגם הוא היה שבור-הצלחה במידה כזו, שלא פיקף בכך כי בקרוב מיהה האשה עומדת לבא אליו — ביחד עם כספה הרכב.

הוא חיבק את רבקה בהכנעה וכיסה את פניה ואת צוארה בנשיקות. היא סיפרה לו בכמה מילים על שיחתה עם עורך הדין על הסיכויים שכירוב תהיה במלחוין ועשירה.

ואוּה הגיב על דבריה בנסיבות ובנסיבות. הוא היה ברקע השביעי כששמע כי רבקה היא כבר למשעה בעלה הרוכש הנדרול של משפחת ירושאל.

— אולס לפִי שעת עליינו לאתאטור בסבלנות, — אמרת רבקת. — אוטו לנו להחפנו ...

— כמובן, כמובן, — הסכים מייקלסון, שבתוונו העצמי המופרנו שבאלוי מיום שרבקה התחללה לכלכל אותו. — אה לא רק יפה מזא, אלא גם פקחות מאר! אני בטוח שאין דבר נעלם שאט אינך מצילוח להשיגו ...

— לא תמיד יש לי מול זהה, — השיבה רבקה בעוננותו. — עם אביה, למשל, לא הצלחתי. השבתי שכך נפטרתי ממנה לעולמים. אבל היא צאה וצתה מחדש ...

— ומה היה בסופה? — שאל האמריקני.

כבר מזמן רצה לשאול את רבקה מה קרה עם אביה אבל הוא לא העז לנגן בוטשא זה. הוא פחד שמא היא תגלג שביום נשואה כתוב מכתב לנערן ובו הודיע לו כי אביה חי.

רבקה סיפרה לו כל מה שהייתה יודעת על גורלה של אביה, והיא לא דלה גם על עין האוצר שהיא מצאה במרוחך החורבות.

— כשנודענו חפס אוטנו בתהורי, — סיפרת, — תוריי בדיק טבוקור אצל משפטת מלאי. תאָר לך שכבר עמדחי בפני הכספית הפתוחה של מלחי ...

— נו ? ומה היא? — שאל מייקלסון במתיחות.

העניין עם האוצר הלהיב את דמיונו.

— אבל מלחי חפס אותו ברגע האחרון, — הוסיף רבקה.

— לעזאזל;

— כשאני נזכרת שיבול לבא ים שבו חפנה אביה וו אל מלחי ולחתה ממנו את הרוכש הגדול והוֹתָה.

מייקלסון גילה התגעגגה בסיפורה.

— חבל, אבל מادر שלא הצלחה, — אמר.

— ומה אוכל לעשות עכשו?

— מה תוכל לעשוו? אני חושב על הכתט.

— אדרבא, תשובי! ואם תמצא דרך כיצד להוציא את ניירות הערך מידי מלחי, אתה לך חצי מערכם ...

* * *

שרבקה עזבה את דירתו של מייקלסון והוא נשאר לבדו בחדר, התחליל לפסוע הלוך והזר בעקבונות.

האוצר שהייתה טמונה בקופתו של מלחי לא נתן לו מנווה.

— היא מתן לי חזץ, אמרה ... — הרהר האמריקני. — נראה כבר ... אם הניראות רק יתג' בזין.

אתה אין חמולל ... וגם אם לא אתן לה כלום, לא חלך להגישי גנדי אביעה משפטית ...

הוא הגיע לכל המסקנה שרבקה היא אשא מסוכנת מאר, ושאסור לו לבסס את כל תכניותיך רק עליה. הוא ידע שהוא לא מתן לו את הפקותה על הרוכש, אלא רק קצבה חדשית. ובכל דגש הרוי עלול גדוען להוכיח לרופאים שהוא נורמלי בحالתו ...

— לא, — החלטת מיקלסון, — עלי לקחת תחילת את הבטוח ... ואנו כבר נראה מה געשה הלאה. לעת עבר יצא מדריתו כשבועו שמו לו על מצחו לבב יכירוהו. מהביה שבו התגורר לא היה המרחק רב אל שכנות-הספר שבין יפו ותל-אביב.

הוא נכנס לבית-מרוז קטן ומוזהם וישב שם ליד אחד השולחנות. היו שם רק אורחים מעטים, ומיקלסון לא מצא בינויהם את הארים שחויפש.

אולם הוא לא יצא לחוכות זמן רב. בעבר חצי שעה בערך נפתחה הדלת ונכנס אדם צער בעיל עינים קטנות וממצאות ופנוי מגושם.

הוא הביט סביבו כאילו על מנת לחפש לו מקום נוח, ובראותו את מיקלסון ניגש אליו וישב ליד שולחנו.

— כבר מזמן לא ראייך כאן, — אמר, — כי הנראת עליית לגזה... מה מביא אותך הנה?acha munayin l'kenutu shchora?

במשך השבועות המוצאים שהאמריקני סבל ממחלות, בא במגע עם חוגי העולם החתוון הבלתי-abhängig וכמה פעמים עסק במיכון ומוכר של שחורות גנובות.

הוא ישב עתה בחברתו של אדם שהוא ידוע בשם "מלך הקופות". זה לא היה גנב בעלה. הוא היה "אמן" במקצוע, והוא התיחס בזולול גמור לכל "הוחבבים" שהשפilio את "כבוד-המקצוע" ע"י גניבות קטנות והחפרציות לחניות ולמחסנים.

אפרים — כך היהשמו — לא עסק בכגון אלה. הוא התעניין רק במלואו הראוות להתקבב, והוא היה מתפרק בפניו מכריז שעוד לא נזורה הקופה שהוא לא יכול לפרצה.

מיקלסון פנה אליו מפני שידע כי זו הוא האדם הדורש לנו.

— לא, אפרים, — אמר. — אני מזעוני בקניה. באתי להציג לך עסק ממש אחר לגמר. — דהינו?

— העצמי היא קצת בלתי-רגילה... אבל אפשר לך מידע מה העניין. בkopfto של יהודי אחד כאן בעיר טמגונים ניירות שונים הדורשים לי. אבל אני מחשד מאר שהוא לא ימסר לי אם אבקש אותם ממנו. אני מוכן לשלם לך סכום כסף הגון אם תביא לי את הניירות האלה...

— זה לא בשבייל, — השיב אפרים. — לא אלך להסתכן בגל הניירות שלך ואני עובד לפי הונגה. ובכל עילה לך הענן מדי בזק... מיקלסון הבין שפוץ הקופות רוצה להבטיחו לעצמו תמורה הגונגה.

— חששתי לך, — אמר בשלווה. — מוכן מאליו שאיני רוצה לשבד אותך. אני בטוח בכל אמ' תוכל לפקוח את הקופה שאני מדבר עליה... אין קופה כזו שלא אוכל לפקחה. — המרנו אפרים. — כמה תנתן לי?

— חמיש מאות לירות... — אמר מיקלסון. — חמיש מאות לירות עלבות... — חמיש מאות לירות? איזו נדיבות לב... אולי אמצא מישאו בין השוליות שלי שיסכים לעשות את המלאכה בהמש מאות לירות עלבות... — כמה אתה דורך?

— לפחות אלף, וכל שאר הדברים שאמצה בקופה מלבד הניירות שלך גם כן יהיו שלי... — אתן לך את האלט. אבל אני רוצה ששמי לא יזוכר בכל העניין. אתן לך את הכתובה שלי ואת כתובתו של בעל הקופה. ועליך להביא לי את הניירות תוך שבועיים.

— טוב, — אמר אפרים. מיקלסון סיפר לו כל מה שהוא ידוע לו על דירותו של מלחי ותיאר בפניו את המסתכים שהוא מזען בהם. אה"כ מסר לו את הכתובה החדשה שלו.

— תוכל למסוך עלי, — אמר אפרים. — מוק שבוע ימים תשמע מני. מיקלסון קם, לחץ את ידי ידייזו והלך.

אפרים עבר בשיטות ובורזות. אחד מעוריו ביקר בדירתו של מלחי והציג את עצמו כסוכן של חברת עורות גודלה מחוץ-לאארץ. הוא ניחל עם הייצן העצער שיתה מטהרתת ממושכת בונגע להספקת עורות עדינים לעשיית הנעלים הארץ-ישראלית, והביא עמו מן השיחה הזאת תכנית מדויקת של הדירה.

אפרים בחר בלילה בלבד לביצוע המלאכה. בשעה שתיים אחר הצהה בערך חמקו שלוש דמוויות בצל הbatis ברחוב שבטי-ישראל ונעמדו לפני ביתו של יצרען הנעלים.